Strategia rozwoju miasta Sierpca na lata 2021-2030 w kierunku Smart City w ramach projektu „Sierpc 2.0 – Rozwiązania EcoSmart z zakresu zarządzania miastem”

Sierpc 2021

Lider projektu

Partnerzy projektu

razem dla środowiska

Politechnika Warszawska

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita Polska

Unia Europejska Fundusz Spójności

Zrealizowane w ramach projektu:

„Sierpc 2.0 – Rozwiązania EcoSmart z zakresu zarządzania miastem” współfinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu państwa, w ramach konkursu pt. “HUMAN SMART CITIES. Inteligentne miasta współtworzone przez mieszkańców”. Priorytet 3 Potencjał beneficjentów funduszy europejskich, działanie 3.1 Skuteczni beneficjenci. Kategoria interwencji funduszy strukturalnych – 121.

Dotyczy umowy dotacji nr DPT/BDG-II/POPT/173/19 z dnia 23 września 2019 r.

Koordynator projektu „Sierpc 2.0 – Rozwiązania EcoSmart z zakresu zarządzania miastem” ze strony Fundacji Razem dla Środowiska:

Rafał Idziak

Eksperci ds. przygotowania strategii rozwoju miasta:

Katarzyna Cholewa

Wojciech Kusek

Janusz Pietrusiak

Podziękowania za współpracę, poświęcony czas oraz merytoryczne zaangażowanie w proces opracowywania niniejszej Strategii dla:

Urszula Chmura

Aneta Lochno

Agnieszka Rybak

Marta Wawrzynowska

Spis treści

1. WPROWADZENIE ... 3

1.1. MIASTO SMART ... 3

1.2. O PROJEKCIE ... 4

2. WNIOSKI Z DIAGNOZY MIASTA SIERPCA ... 5

2.1. WNIOSKI Z DIAGNOZY STATYSTYCZNEJ W UJĘCIU DYNAMICZNYM I PORÓWNAWCZYM ... 6

2.1.1. Sytuacja przestrzenna ... 6

2.1.2. Transport ... 7

2.1.3. Infrastruktura techniczna ... 9

2.1.4. Sytuacja społeczna ... 13

2.1.5. Sytuacja gospodarcza ... 21

2.1.6. Stan środowiska ... 24

2.2. OCENA JAKOŚCI ŻYCIA W MIEŚCIE – BADANIE ANKIETOWE ... 26

2.2.1. Ocena jakości życia w Sierpcu ... 27

2.2.2. Pożądane kierunki rozwojowe ... 27

2.2.3. Wizja rozwoju miasta według mieszkańców ... 28

2.3. ANALIZA SWOT W KIERUNKU SMART CITY ... 28

3. STRATEGICZNE CELE ROZWOJU SIERPCA W KIERUNKU MIASTA INTELIGENTNEGO ... 37

3.1. Cel strategiczny 1 ... 40

3.2. Cel strategiczny 2 ... 54

3.3. Cel strategiczny 3 ... 67

3.4. Cel strategiczny 4 ... 72

3.5. WDROŻENIE ... 90

3.5.1. System wdrażania ... 90

3.5.2. Mechanizmy wdrażania, montoringu i ewaluacji Strategii ... 91

3.5.3. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych ... 92

3.6. ZGODNOŚĆ CELÓW STRATEGII Z NADRZĘDNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI ... 92

4. MOŻLIWE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA ... 101

SPIS TABEL ... 107

SPIS RYSUNKÓW ... 108

1. WPROWADZENIE

Niniejszy dokument Strategii rozwoju miasta Sierpca w kierunku Smart City (dalej Strategia Smart City) powstał w ramach projektu **„Sierpc 2.0 – Rozwiązania EcoSmart z zakresu zarządzania miastem”**. Strategia ta będzie dokumentem komplementarnym, wzmacniającym i uszczegóławiającym cele dla opracowywanej w przyszłości Strategii rozwoju miasta. Nie będzie zatem stanowiła Strategii rozwoju gminy, o którym mowa w art. 10e ust.1. Ustawy o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw, i co się z tym wiąże, nie będzie procedowana jak podstawowy dokument Strategii rozwoju gminy.

Definicji pojęcia Smart City/Miasta inteligentnego jest wiele. Wiele miast wdraża rozwiązania technologiczne na mniejszą lub większą skalę. Rodzi się pytanie czy to wystarczy, aby władze tych miast twierdziły, że realizują strategię budowania smart city? Czy ilość zaimplementowanych zaawansowanych rozwiązań informatycznych, telekomunikacyjnych, Internetu Rzeczy, gromadzenia i przetwarzania big data wprost wpływa na inteligencję tych miast? Na to pytanie odpowiadamy w przedmiotowej Strategii Smart City, która przedstawia wizję rozwoju miasta Sierpc w kierunku miasta prawdziwie inteligentnego.

1.1. MIASTO SMART

Miasto prawdziwie inteligentne winno adresować co najmniej poniższe aspekty:

- **Priorytetem jest człowiek**, nie tylko mieszkaniec miasta, również przyjezdny, ogólnie użytkownik miasta
- Miasto jest **transparentne i włączające obywateli** w procesy zarządzania (współdecydentami stają się użytkownicy miasta). Bez ich udziału nie uda się stworzyć dobrze funkcjonującego współczesnego miasta.
- Władze i mieszkańcy myślą nie tylko o teraźniejszości, ale również o **przyszłości** – zrównoważony rozwój
- Mieszkańcy, władze miasta, biznes, światy nauki i kultury współpracują – **wykorzystanie potencjału drzemiącego w użytkownikach miasta** jest kluczem do sukcesu.
- Do usprawniania procesów zarządzania miastem wykorzystuje się **nowoczesne technologie** ułatwiające współpracę i koordynację działań.

Definicja, która najbliższa jest programowi Human Smart City, w ramach którego opracowana została przedmiotowa Strategia brzmi następująco:

Miasto inteligentne to miasto wykorzystujące potencjał ludzki i technologiczny do swojego zrównoważonego rozwoju.

Zrównoważony rozwój to proces przemian, który zapewnia zaspokajanie potrzeb obecnego pokolenia bez umniejszania szans rozwojowych przyszłych generacji, m.in. dzięki zintegrowanym działaniom w zakresie rozwoju gospodarczego, społecznego oraz w zakresie środowiska.

Strateg miejski Boyd Cohen zdefiniował trzy poziomy rozwoju miast inteligentnych.

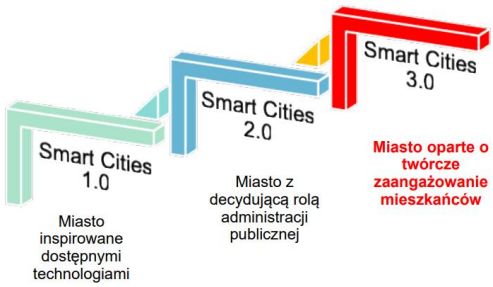

Rysunek 1. Trzy poziomy rozwoju inteligentnych miast zdefiniowane przez stratega miejskiego Boyda Cohena[1]

Smart Cities 3.0 to najbardziej zaawansowana generacja miast, do której powinno dążyć miasto Sierpc a charakteryzuje się ona tym, że

[1] https://www.popt.gov.pl/media/71377/Podrecznik_HUMAN_SMART_CITY_do_dystrybucji.pdf

kluczową rolę w rozwoju miast przejmują ich obywatele.

Rolą samorządów miejskich staje się więc tworzenie przestrzeni do wykorzystania potencjału obywateli zarówno przez zachęcanie mieszkańców do korzystania z nowoczesnych technologii, jak również umożliwienie im tworzenia własnych innowacyjnych rozwiązań społecznych z zakresu zarządzania miastem[2].

Tworzenie miasta inteligentnego to proces ciągły, ponieważ miasta inteligentne powstają za sprawą sposobu myślenia władz, a nie jednego dokumentu strategicznego zatrzymanego w czasie. Dlatego Strategia rozwoju miasta w kierunku Smart City powinna wyznaczać cele i kierunki, które będą uniwersalne i będą mogły być interpretowane zgodnie z obowiązującymi trendami. Strategia jest procesem permanentnym i zmiennym w czasie. Jedynym dokument, który jest niezmienny to Diagnoza stanu obecnego, która ocenia potencjał miasta w danym czasie.

1.2. O PROJEKCIE

Projekt **“Sierpc 2.0 – Rozwiązania EcoSmart z zakresu zarządzania miastem”** współfinansowany jest ze środków Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu państwa, w ramach konkursu pt. “HUMAN SMART CITIES. Inteligentne miasta współtworzone przez mieszkańców”. Priorytet 3 Potencjał beneficjentów funduszy europejskich, działanie 3.1 Skuteczni beneficjenci. Kategoria interwencji funduszy strukturalnych – 121.

Celem projektu “Sierpc 2.0 – Rozwiązania EcoSmart z zakresu zarządzania miastem” jest zwiększenie komfortu i bezpieczeństwa mieszkańców. W ramach projektu Gmina Miasto Sierpc planuje wdrożenie inteligentnych rozwiązań, w tym m.in.:

- wymianę lamp na energooszczędne technologie LED, które poprzez inteligentny system sterowania zapewnią zmniejszenie zużycia energii i poprawią bezpieczeństwo ruchu ulicznego;
- wykonanie innowacyjnych w skali ogólnokrajowej rozwiązań, w postaci ultradźwiękowych czujników wypełnienia kontenerów na odpady, co pozwoli ocenić stopień ich wypełniania, zoptymalizować odbiór odpadów, a tym samym ograniczyć zużycie paliwa i poprawi jakość powietrza;
- utworzenie portalu informacyjno-edukacyjnego, na którym prezentowane będą nowe rozwiązania służące lepszemu zarządzaniu miastem oraz materiały edukacyjne;
- przeprowadzenie atrakcyjnych lekcji/warsztatów dla dzieci w przedszkolach/szkołach oraz konkursów z nagrodami;
- prowadzenie licznych działań informacyjnych i edukacyjnych wśród mieszkańców, w zakresie m.in. jakości powietrza i gospodarki odpadami.

Ponadto w ramach projektu zaplanowano opracowanie “Strategii Rozwoju Sierpca w kierunku Smart City”.

Miasto Sierpc opracowując strategię rozwoju jeszcze bardziej przybliża się do bycia Smart City, uwzględniając 3 podstawie role strategii rozwoju:

- kierunkowanie polityki rozwoju gminy w danym czasie oraz zabezpieczenie ciągłości jej realizacji,
- pozyskiwanie środków zewnętrznych - wykorzystanie dokumentu jako podstawy do wnioskowania o dofinansowanie ze środków zewnętrznych, by zrealizować konkretne inwestycje,
- integracja lokalnej wspólnoty samorządowej wokół procesu formułowania strategii i jej realizacji - otwarcie pola publicznej dyskusji i budowy kompromisu wśród lokalnej społeczności wokół kierunku rozwoju gminy, utworzenie podstawy do kontroli przestrzegania wspólnych ustaleń czy wreszcie stworzenie możliwości do wspólnego

[2]https://www.popt.gov.pl/media/71377/Podrecznik_HUMAN_SMART_CITY_do_dystrybucji.pdf

poznawania i doskonalenia procesu zarządzania rozwojem gminy.

Partnerzy projektu

Lider projektu – Gmina Miasto Sierpc

Gmina Miasto Sierpc pełni rolę lidera projektu “Sierpc 2.0 – Rozwiązania EcoSmart z zakresu zarządzania miastem” i jest odpowiedzialna między innymi za koordynowanie działań partnerów w realizacji zadań projektu oraz za zapewnienie poprawności realizacji projektu przed Instytucją Zarządzającą.

Partner 1 - Fundacja Razem dla Środowiska

Partner powołany w projekcie do przeprowadzenia działań związanych z edukacją mieszkańców, przygotowaniem dokumentów strategicznych oraz działaniami promocyjnymi prowadzonymi między innymi za pośrednictwem mediów społecznościowych.

Partner 2 - Politechnika Warszawska

Partner naukowy mający wesprzeć samorząd gminy w zakresie wdrożenia nowoczesnych technologii i rozwiązań smart. Ideą partnerstwa było wypracowanie (opracowanie naukowe) poprzez polską instytucję, rozwiązań, które pilotażowo mogłyby zainicjować w przyszłości działania komercyjne startupów. Wartością dodaną partnerstwa jest zaangażowanie studentów w prace naukowe w projekcie.

Partner 3 - Stowarzyszenie Polskich Energetyków.

Partner na styku biznesu i samorządu zawodowego związanego z automatyką i energooszczędnością. Zadaniem partnerstwa było wsparcie lidera we wdrożeniu komercyjnych rozwiązań i połączeniu tych działań z potencjałem lidera i pozostałych partnerów oraz przeszkolenie kadry pracowników samorządowych na temat energooszczędności, optymalizacji zużycia energii i monitoringu zużycia energii.

2. WNIOSKI Z DIAGNOZY MIASTA SIERPCA

Metodyka zastosowana przy opracowaniu diagnozy i analizy stanu obecnego składała się z czterech etapów. Pierwsze dwa, zasadnicze etapy polegały na identyfikacji i gromadzeniu danych oraz ich analizie metodą desk research.

- I etap dotyczył analizy istniejących dokumentów planowania i miał na celu znalezienie potencjałów, które podlegałby kontynuacji, wznowieniu lub uruchomieniu,
- II etap stanowiła analiza w ujęciu dynamicznym, oparta o dane dotyczące stanu aktualnego i stanu poprzedzającego stan aktualny (lata 2015-2019) oraz tam gdzie to możliwe analizowane były dane prognostyczne. Na tym etapie dokonano również analizy porównawczej w celu określenia różnic w potencjale rozwojowym Sierpca na tle miast referencyjnych (Garwolin, Mława, Płońsk, Przasnysz, Sokołów Podlaski),
- III etap stanowił analizę jakości życia w Sierpcu i obejmował element włączenia społeczeństwa poprzez udział w dwóch badaniach ankietowych. Udział mieszkańców w badaniach pozwolił nakreślić kierunki rozwoju miasta na najbliższe 10 lat,
- IV etap polegał na opracowaniu analizy SWOT dotyczącej wszystkich elementów poddanych diagnozie. Do dalszych rozważań, a później rekomendacji dla opracowywanej Strategii Smart City, włączone zostały zjawiska, które mają potencjał realizacji zadań wpisujących się w ideę Smart City.

2.1. WNIOSKI Z DIAGNOZY STATYSTYCZNEJ W UJĘCIU DYNAMICZNYM I PORÓWNAWCZYM

2.1.1. Sytuacja przestrzenna

Położenie

Gmina Miasto Sierpc leży w centralnej części Polski, w województwie mazowieckim i jest jedyną gminą o charakterze miejskim w powiecie sierpeckim. Za sprawą przebiegającej przez centrum miasta drogi krajowej nr 10, Sierpc jest dobrze skomunikowany od wschodu z oddaloną o 130 km Warszawą i od zachodu z oddalonym o 90 km Toruniem. Miasto położone jest na terenie o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych dosyć płaskiego fragmentu Wysoczyzny Płońskiej, w którą wąską doliną wcina się rzeka Sierpienica. Według klasyfikacji Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju Sierpc należy do kategorii miast średnich czyli miast liczących powyżej 15 tyś. mieszkańców i będących jednocześnie stolicami powiatów.

Rysunek 2. Położenie Gminy Miasto Sierpc[3]

Ład przestrzenny

Aktami prawa miejscowego regulującymi planowanie przestrzenne w mieście są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Obecnie 74,9% powierzchni gminy objętych jest obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, dla których nadrzędnym dokumentem jest obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z 2010 roku[4]. W opracowaniu znajduje się jego aktualizacja.

Zgodnie z Krajową Polityką Miejską jednym z elementów, którym powinno cechować się miasto inteligentne jest kompaktowość. Miasto kompaktowe to miasto zwarte, które stawia sobie jako priorytet przeciwdziałanie procesowi suburbanizacji i dezurbanizacji. Takie cechy spełnia centrum Sierpca gdzie łączą się różne sposoby użytkowania gruntów - funkcje usługowe, mieszkaniowe jak i publiczne (Rysunek 3). W centrum występuje zabudowa jedno i wielorodzinna o charakterze małomiasteczkowym (głównie 5-6 kondygnacyjnym). W sąsiedztwie centrum znajdują się przedsiębiorstwa przemysłowe, stanowiące o funkcji industrialnej zabudowy. W ramach tej zabudowy znajdują się również parki, zieleńce i inne obszary zielone jak np.: Staw miejski Jeziórka czy park im. Solidarności. W części południowej występuje zabudowa jednorodzinna rozproszona, mocno podzielona obszarami pól uprawnych. W północnej części miasta powyżej drogi krajowej nr 10 zabudowa jest zwarta, natomiast im dalej w stronę północnej granicy miasta tym zabudowa jest bardziej rozproszona. Na wschód od ulicy Płockiej (DW 560) występują jednolite kwartały zabudowy mieszkaniowej poprzecinane polami uprawnymi. Podobne zróżnicowanie użytkowania terenu znajduje się na południe od linii kolejowej. Wokół ukształtowanych zespołów zabudowy mieszkaniowo-usługowej i przemysłowo-składowej we wszystkich kierunkach do granic miasta występują obszary rolne oraz zespoły ogródków działkowych. Na terenach rolnych zlokalizowana zabudowa zagrodowa wykazuje tendencję do przekształcania się w małe grupy zabudowań jednorodzinnych. Obszary zielone zlokalizowane wzdłuż doliny Sierpienicy, lasy oraz rejon rzeki Skrwy stanowią obszary czynne przyrodniczo i są wykorzystywane w celach rekreacyjnych, wypoczynkowych, i stanowią

[3] opracowanie własne

[4] Uchwała Nr 394/XLVII/2010 Rady Miejskiej w Sierpcu z dnia 10 listopada 2010r.

potencjał do dalszego rozwoju funkcji rekreacyjnych, usługowych lub mieszkalnych.

Układ miasta jest wyraźnie przedzielony doliną rzeki Sierpienicy, a także drogą krajową nr 10 i szlakiem kolejowym. Stanowią one linie dzielące miasto na dzielnice tym samym stanowią barierę dla równomiernego rozwoju Sierpca.

Rysunek 3. Mapa stref funkcjonalno-przestrzennych miasta Sierpc[5]

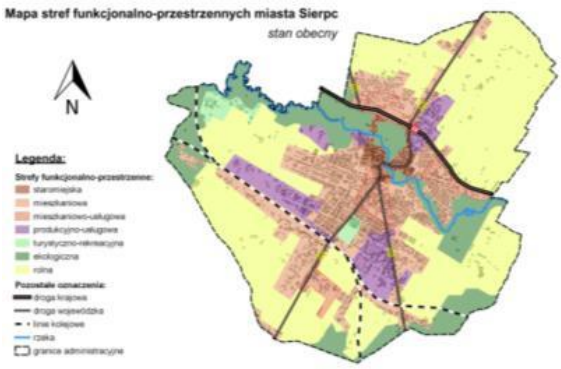

Obiekty podstawowych usług kształtujących funkcje miasta jak opieka nad dziećmi, opieka zdrowotna czy edukacja, w Sierpcu skupione są gównie w centrum miasta (Rysunek 4) przez co część dzielnic mieszkaniowych (np. zlokalizowane na północ od drogi nr 10) jest wykluczona z tego rodzaju usług. Dodatkowo powoduje to wzmożony ruch samochodowy w centrum miasta oraz problemy z parkowaniem.

Rysunek 4. Lokalizacja instytucji i obiektów pożyteczności publicznej w Sierpcu[6]

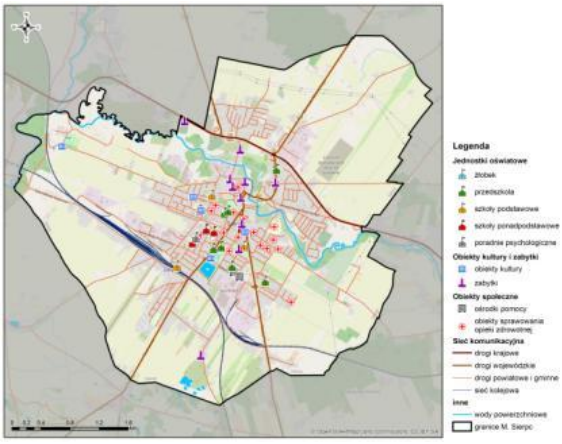

Korzyści wynikające z odpowiedniego układu przestrzennego miasta:

- komfort dostępu do usług dla mieszkańców
- prawidłowa wentylacja miasta poprzez pozostawienie klinów napowietrzających,
- lepszy poziom nasłonecznienia,
- łatwość dostaw produktów potrzebnych do produkcji dla przedsiębiorców oraz odbiór i recykling odpadów,
- optymalizacja kosztów działania i zwiększanie sprawności działania dla administracji.

Podsumowanie sytuacji przestrzennej

- układ miasta wykazuje cechy zwartej zabudowy, poprzeplatanej terenami o różnej funkcji użytkowania z tendencją do tworzenia luźnej zabudowy jednorodzinnej na terenach rolniczych oraz dezurbanizacją centrum miasta na rzecz tworzenia nowych osiedli na obrzeżach miasta,
- obiekty podstawowych usług publicznych skoncentrowane są w centrum miasta co powoduje, że część dzielnic wykluczonych jest z dostępu do tych usług,
- w celu zapewnienia równomiernego dostępu do podstawowych usług w mieście konieczne jest zaprojektowanie odpowiednich zmian w planowaniu przestrzennym.

2.1.2. Transport

Sieć dróg

Sierpc charakteryzuje się bardzo dobrą dostępnością komunikacyjną. Przez teren gminy przebiega:

- droga krajowa nr 10 z Płońska do granicy państwa (Niemcy), droga wchodzi w skład transeuropejskiej sieci TEN-T,
- droga wojewódzka nr 541 z Lubawki (woj. warmińsko-mazurskie) do Dobrzynia Nad Wisłą (woj. kujawsko-pomorskie),

[5] opracowanie własne

[6] opracowanie własne

- droga wojewódzka nr 560 z Brodnicy (woj. kujawsko-pomorskie) do Bielska (woj. mazowieckie),
- drogi powiatowe w ciągu ulic: Dworcowej, R. Traugutta, Świętokrzyskiej, Konstytucji 3-go Maja, Żeromskiego, Wojska Polskiego (droga nr 123) i W. Wróblewskiego (droga nr 134).

Uzupełnieniem tego układu jest sieć dróg gminnych o zasięgu lokalnym, obsługujących zabudowane tereny miasta.

Komunikacja kolejowa

Przez teren miasta przebiegają dwie linie kolejowe: relacji Nasielsk - Toruń Wschodni (linia nr 27) oraz Kutno – Brodnica (linia nr 33). Przewozy realizowane są przez Koleje Mazowieckie. Obecnie trwają prace nad przywróceniem połączeń kolejowych na trasie Katowice – Gdynia przez Sierpc. W pierwszej kolejności doinwestowania wymaga trakcja na trasie, a następnie rozpoczną się prace nad przywróceniem połączeń lokalnych.

Komunikacja autobusowa międzygminna

Komunikacja autobusowa obsługiwana jest głównie przez prywatnych przewoźników i realizowana oprócz powiatu sierpeckiego, w kierunku Warszawy, Płońska, Płocka, Bielska i Drobina oraz poza regionem w kierunku Brodnicy i Grudziądza (woj. kujawsko-pomorskie).

Komunikacja miejska

Komunikacja miejska realizowana jest na trasie łączącej skrajne punkty miasta (od ulicy Targowej do cmentarza komunalnego i z powrotem). Bus kursuje wyłącznie w piątki i soboty przy czym funkcjonowanie komunikacji miejskiej jest czasowo zawieszane. Kursy realizowane są przez przewoźnika prywatnego na podstawie umowy z gminą.

Ścieżki rowerowe

Sierpc charakteryzuje się słabą dostępnością do ścieżek rowerowych. Na tle miast referencyjnych w Sierpcu występuje najniższy wskaźnik dostępności ścieżek rowerowych liczony jako długość ścieżek na 10 tys. mieszkańców (Rysunek 5).

Rysunek 5. Długość ścieżek rowerowych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w Sierpcu i miastach referencyjnych w 2019 roku[7]

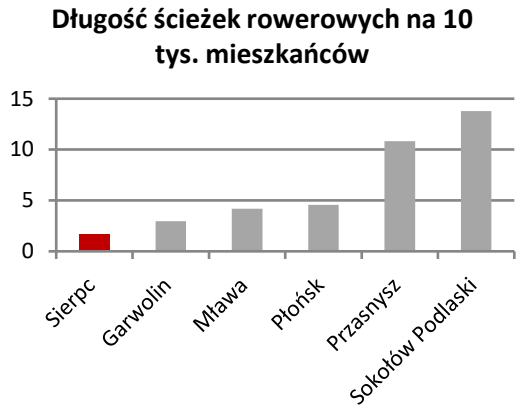

Przy okazji przebudowy i remontów dróg w mieście powstają nowe odcinki ścieżek rowerowych jednak z uwagi na bardzo niski ich udział konieczne jest zintensyfikowanie działań w tym zakresie. Rozbudowa układu ścieżek rowerowych połączonych ze szlakami turystycznymi miasta jest konieczna dla promocji regionu gdyż sprzyja regionalnej rekreacji i turystyce, a dodatkowo zapewnia alternatywę dla indywidualnego transportu samochodowego.

Podsumowanie zagadnień komunikacyjnych

- główny problem komunikacyjny Sierpca stanowi prowadzony przez centrum miasta ruch tranzytowy co wiąże się ze wzmożonym ruchem na drogach, dużym hałasem, zwiększonej emisji substancji do powietrza i dyskomfortem życia mieszkańców. Konieczne jest zatem wprowadzenie zmian w istniejącym układzie drogowym w celu przeniesienia części ruchu na, mającą powstać, obwodnicę Sierpca. Problemem jest także silnie wyeksploatowana infrastruktura drogowa co ma wpływ na bezpieczeństwo komunikacyjne i komfort jazdy. Pomimo iż stale remontowane są odcinki dróg,

[7] opracowanie własne na podstawie danych GUS

obecna infrastruktura drogowa wymaga doinwestowania.

- w mieście brak jest alternatywy dla indywidualnego transportu samochodowego z uwagi na brak funkcjonowania miejskiej komunikacji w ciągu tygodnia oraz niedostatecznie rozwiniętą sieć ścieżek rowerowych,
- w Sierpcu występuje bardzo wysoki wskaźnik liczby zarejestrowanych samochodów osobowych na 1000 mieszkańców (834,7 w 2018 roku dla powiatu sierpeckiego, średnia dla woj. mazowieckiego - 678, dla Polski - 610 szt.) powoduje to wzmożony ruch na drogach oraz problemy z parkowaniem,
- brak miejsc parkingowych dla ludzi dojeżdżających do centrum spoza miasta (w centrum obowiązuje strefa płatnego parkowania),
- niewystarczająca komunikacja kolejowa poza obręb województwa,
- konieczne jest zapewnienie wysokiego stopnia dostępności miasta pod względem komunikacji dlatego doinwestowania wymaga komunikacja autobusowa, kolejowa, infrastruktura drogowa, infrastruktura ścieżek rowerowych oraz dostępność logistyczna wraz z infrastrukturą sieciową.

2.1.3. Infrastruktura techniczna

Kanalizacja sanitarna i wodociągowa

Wodociągi

Pobór wody w mieście w pełni zaspakajany jest z ujęć wgłębnych poprzez sześć studni wierconych. Udział mieszkańców korzystających z wodociągów jest na średnim poziomie na tle miast referencyjnych i wynosi 96,6%[8] natomiast zużycie wody w gospodarstwach domowych (w przeliczeniu na jednego mieszkańca) jest w Sierpcu najniższe (29,8 m^3).

Rysunek 6. Zużycie wody w gospodarstwach domowych prze jednego mieszkańca w Sierpcu i miastach referencyjnych[9]

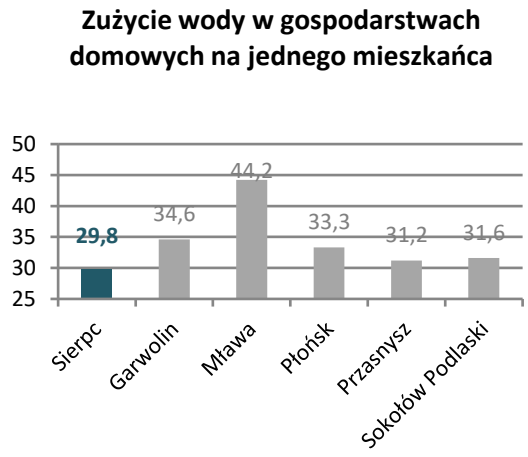

Dominujący udział w strukturze poboru wody stanowi woda z przeznaczeniem na cele przemysłowe (70%).

Rysunek 7. Struktura poboru wody w Sierpcu[10]

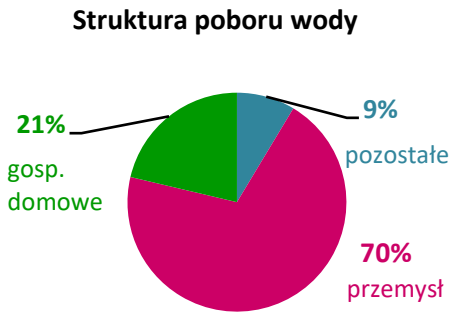

Kanalizacja

Oczyszczone ścieki socjalno-bytowe z obiektów mieszkalnych i usługowych oraz ścieki technologiczne z zakładów prowadzących działalność na terenie Sierpca odprowadzane są do rzeki Sierpienicy.

Z kanalizacji w Sierpcu korzysta 76,4% sierpczan, co stanowi duży dystans pod względem dostępu do sieci kanalizacyjnej na tle miast referencyjnych (Rysunek 8).

[8] dane GUS za 2019 rok
[9] dane GUS za 2019 rok
[10] dane GUS za 2019 rok

Rysunek 8. Udział mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej w Sierpcu i miastach referencyjnych[11]

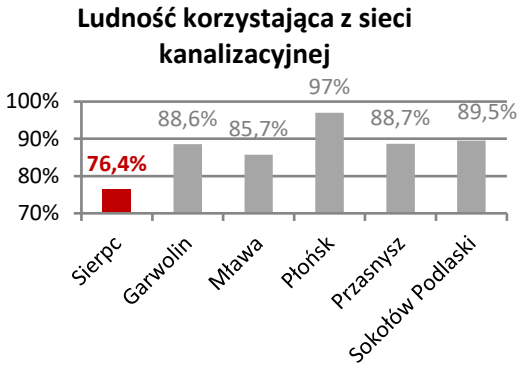

Ze względu na brak dostępu do sieci kanalizacyjnej 975 gospodarstw domowych korzysta ze zbiorników bezodpływowych. Jednakże z uwagi na ryzyko nieszczelności i przeciekania nieczystości do gruntu, stanowią one zagrożenie dla środowiska i muszą zostać zlikwidowane[12] poprzez przyłączenie obiektów do sieci kanalizacyjnej lub posiadanie zarejestrowanej, przydomowej oczyszczalni ścieków. Zgodnie z podjętą Uchwałą Rady Miejskiej Sierpca[13] planuje się rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej na terenie miasta w wyniku czego do sieci kanalizacji ma zostać podłączonych 212 posesji do 2024 roku.

Odpady

Gmina Miasto Sierpc organizuje system gospodarki odpadami komunalnymi zarówno od strony formalno-prawnej (prawo miejscowe) jak również od strony administracyjnej i organizacyjnej (obsługa deklaracji o wysokości opłaty za odbieranie i zagospodarowanie odpadów, naliczanie i pobór opłat, wybór wykonawcy usługi odbierania i zagospodarowania odpadów).

Głównym aktem prawa miejscowego określającym ogólne zasady postępowania z odpadami jest regulamin utrzymania czystości i porządku w gminie w związku z czym na terenie miasta istnieje obowiązek selektywnego zbierania odpadów. W ramach realizacji projektu „Sierpc 2.0 – Rozwiązania EcoSmart z zakresu zarządzania miastem” została przeprowadzona kampania mająca na celu edukację mieszkańców pod kątem prawidłowego sortowania odpadów.

Rysunek 9. Ulotka informacyjna dla mieszkańców Sierpca prezentująca zasady segregacji odpadów[14]

Dotychczas w Sierpcu osiągane były wymagane poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu liczone dla frakcji papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła (w latach 2015-2017) oraz opakowań wielomateriałowych (od roku 2018). Natomiast udział odpadów zmieszanych w strumieniu odpadów komunalnych od kilku lat stanowi wysoki, ponad siedemdziesięcioprocentowy udział. W kontekście zaostrzających się celów w zakresie przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, struktura odbieranych odpadów powinna ulec zmianie, aby gmina mogła dotrzymać wyznaczone cele na przyszłe lata.

Rysunek 10. Cele w zakresie przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych[15]

[11] dane GUS za 2019 rok

[12] na podstawie rt. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. Nr 132 poz. 662 z późn. zm.)

[13] UCHWAŁA NR 295/XXXVIII/2020 RADY MIEJSKIEJ SIERPCA z dnia 30 grudnia 2020r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Sierpc

[14] opracowanie Fundacja Razem dla Środowiska w ramach projektu „Sierpc 2.0 – Rozwiązania EcoSmart z zakresu zarządzania miastem”

[15] Ustawa z dnia 17 grudnia 2020 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020 poz. 2361)

Energetyka

Gazownictwo

Miasto od 1997 roku zasilane jest gazem ziemnym z gazociągu wysokiego ciśnienia ze stacji redukcyjno-pomiarowej zlokalizowanej w Borkowie Kościelnym.

Stopień gazyfikacji gminy jest dość niski na tle miast referencyjnych i wynosi 14,98% (Rysunek 11) przy czym wykorzystanie gazu do celów grzewczych jest na bardzo wysokim poziomie (Rysunek 12). Jest to dosyć wyraźny trend i oznacza, że istotnym kierunkiem rozbudowy sieci gazowej jest właśnie wykorzystanie gazu do ogrzania mieszkań co jest zjawiskiem pozytywnym. Niemniej jednak ogólny poziom gazyfikacji miasta jest nadal niski i wymaga dalszej rozbudowy, szczególnie w kontekście wykorzystania potencjału zastosowania gazu do celów grzewczych.

Rysunek 11. Stopień gazyfikacji Sierpca i miast referencyjnych[16]

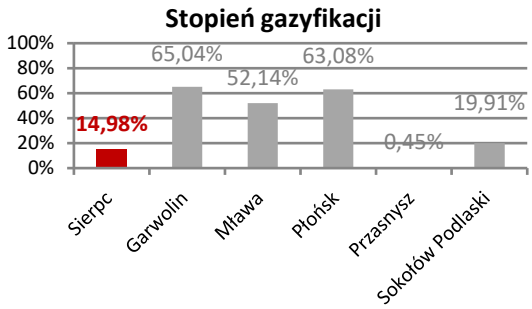

Rysunek 12. Udział odbiorców gazu ogrzewających mieszkania gazem w stosunku do liczby odbiorców gazu[17]

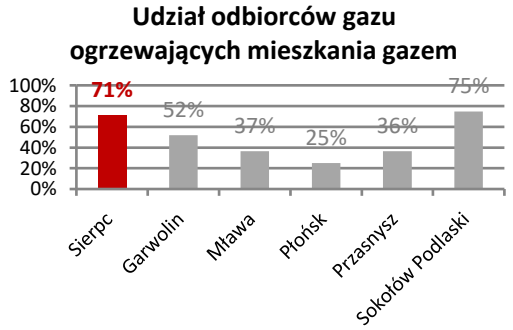

Ciepłownictwo

Zaspokojenie potrzeb cieplnych miasta odbywa się poprzez wykorzystanie:

- ciepła sieciowego dostarczonego przez Ciepłownię Sierpc Sp. z o.o. (produkcja, przesył i dystrybucja) oraz eksploatacji węzłów cieplnych stanowiących własność Przedsiębiorstwa energetycznego,
- rozproszonych, indywidualnych systemów źródeł ciepła opartych na spalaniu paliw takich jak węgiel, drewno oraz gaz, a także wykorzystujących odnawialne źródła ciepła jak pompy ciepła czy energia elektryczna z fotowoltaiki.

W związku z realizacją zadań wynikających z Programu ochrony powietrza[18] władze Sierpca w 2020 roku zbadały poziom wykorzystania poszczególnych rodzajów mediów do wytwarzania ciepła w 2 813 budynkach w mieście (w tym wielorodzinnych obejmujących około 4 000 mieszkań). Wyniki inwentaryzacji wskazały, iż spośród wszystkich objętych inwentaryzacją danych budynki ogrzewane:

- gazem stanowią 24,3%,
- z sieci ciepłowniczej zasilanych jest 12,6% budynków objętych inwentaryzacją, jednak dociera ona głównie do obszarów zabudowanych obiektami wielorodzinnymi o dużej powierzchni użytkowej,
- z indywidualnych systemów (np. kotły pelletowe, kotły pozaklasowe, kotły na drewno i węgiel oraz piecokuchnie) zasilanych paliwami stałymi stanowi 53% budynków objętych inwentaryzacją, przy czym około 90% z nich to kotły pozaklasowe, które zgodnie z Uchwałą Antysmogową, powinny zostać zlikwidowane i poddane wymianie przynajmniej na kotły klasy 5 spełniające aktualne normy emisyjności do końca 2022 roku,
- ze źródeł zasilanych energią odnawialną (kolektory słoneczne, pompy ciepła czy

[16] https://www.psgaz.pl/mapasystemu/PSG_data/index_2502.html-dostęp 26 stycznia 2021
[17] dane GUS za 2019 rok
[18] Uchwała Nr 115/20 z dnia 8 września 2020 roku Sejmiku Województwa Mazowieckiego w sprawie przyjęcia „Programu ochrony powietrza dla stref w województwie mazowieckim, w których zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu”

panele fotowoltaiczne) stanowią niewielki udział (około 3%).

Analiza i ocena sytuacji w zakresie ciepłownictwa nastręcza wiele trudności, między innymi ze względu na mnogość źródeł, tajemnice handlowe oraz ciągłe zmiany w strukturze pokrycia zapotrzebowania na ciepło za sprawą intensywnie prowadzonych działań na rzecz ochrony powietrza. Władze miasta uruchamiając programy likwidacji indywidualnych źródeł niskiej emisji wspierają mieszkańców w realizacji wymian dotychczasowych, nieekologicznych urządzeń grzewczych. Natomiast to na mieszkańcach w głównej mierze leży obowiązek dostosowania wykorzystywanych urządzeń grzewczych do zaostrzających się przepisów Uchwały Antysmogowej.

więcej o Uchwale Antysmogowej na www.mazovia.pl

W związku z powyższym niezbędne są środki na wsparcie mieszkańców w realizacji zadań związanych z eliminacją niskosprawnych urządzeń grzewczych oraz budowę bazy danych o urządzeniach grzewczych. Stworzenie i stałe aktualizowanie takiej bazy jest kluczowym elementem sprawnego zarządzania potencjałem energetyki cieplnej miasta. W połączeniu z informacją o gospodarce nieruchomościami i zasobie mieszkaniowym, pozwoli również na sprawne zarządzanie potrzebami energetycznymi miasta.

Efektywność energetyczna

Władze Sierpca wspierając działania na rzecz efektywności energetycznej i wykorzystania odnawialnych źródeł energii wykonały szereg inwestycji prowadzących zarówno do oszczędności energii elektrycznej jak i cieplnej (np. termomodernizacje budynków, wymiana oświetlenia miejskiego na lampy energooszczędne LED). Biorąc jednak pod uwagę, systematyczny wzrost cen energii, pożądanym kierunkiem jest oczywiście kontynuacja już realizowanych działań oraz podjęcie działań w kierunku uniezależnienia energetycznego poprzez zastosowanie własnych źródeł wytwórczych energii w postaci instalacji fotowoltaicznych. Inwestycja w instalacje fotowoltaiczne może w przyszłości przynieść korzyści w postaci oszczędności energii elektrycznej, zapewnić samofinansowanie obiektów w zakresie energii, a także wspomagać ochronę klimatu i ochronę powietrza na terenie miasta.

Podsumowanie zagadnień infrastruktury technicznej

- sieć kanalizacji sanitarnej w mieście jest niedostatecznie rozwinięta (74,6% mieszkańców korzysta z kanalizacji zbiorowej, a 976 gosp. domowych korzysta ze zbiorników bezodpływowych). Konieczne jest zatem podjęcie inwestycji w kierunku powiększenia zasięgu sieci kanalizacji sanitarnej lub popularyzacja wykorzystania przydomowych oczyszczalni ścieków w celu likwidacji zbiorników bezodpływowych.
- dla dotrzymania celów w zakresie przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, kluczowa jest ciągła edukacja mieszkańców,
- stopień gazyfikacji Sierpca jest niski i wynosi niespełna 15%, natomiast znaczący jest udział (71%) odbiorców gazu wykorzystujących gaz na potrzeby ogrzewania domów dlatego istotnym kierunkiem działań jest zapewnienie mieszkańcom dostępu do sieci gazowej (szczególnie na obszarach gdzie do celów grzewczych stosowane są paliwa stałe) w celu wykorzystania potencjału zastosowania gazu jako nośnika energii grzewczej,
- w związku z podjęciem przez Sejmik Województwa Uchwały Antysmogowej i obowiązkiem likwidacji pozaklasowych urządzeń grzewczych (do końca 2022 roku) niezbędne są środki na wsparcie mieszkańców w realizacji zadań związanych z eliminacją niskosprawnych urządzeń grzewczych oraz budowę bazy danych o urządzeniach grzewczych, która pozwoli sprawnie zarządzać potencjałem energetyki cieplnej miasta,

- pożądanym kierunkiem rozwoju miasta jest kontynuacja działań na rzecz efektywności energetycznej i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w celu uniezależnienia energetycznego (zastosowanie własnych źródeł wytwórczych energii w postaci instalacji fotowoltaicznych).

2.1.4. Sytuacja społeczna

Demografia

Podstawę planowania polityki rozwoju gminy stanowi analiza sytuacji demograficznej.

Jedną z najważniejszych cech pozwalających ocenić potencjał rozwojowy gminy jest liczba mieszkańców. Na koniec 2019 roku Sierpc zamieszkiwało 17 933[19] osoby i jak wynika z przeprowadzonej diagnozy sytuacji społecznej, liczba mieszkańców systematycznie spada. W latach 2015-2019 bezwzględna liczba ludności zmalała o 2% (w stosunku do 2010 roku o 5%). Niekorzystnym zjawiskiem demograficznym jest również systematycznie rosnący wskaźnik obciążenia demograficznego (stosunek liczby osób w wieku nieprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym), który w przypadku Sierpca objawia się stałym wzrostem liczby osób w wieku okołoemerytalnym (po 60 roku życia) co szczególnie niekorzystnie wpływa na ocenę sytuacji demograficznej miasta.

Rysunek 13. Zmiana liczby ludności w Sierpcu w latach 2015-2019[20]

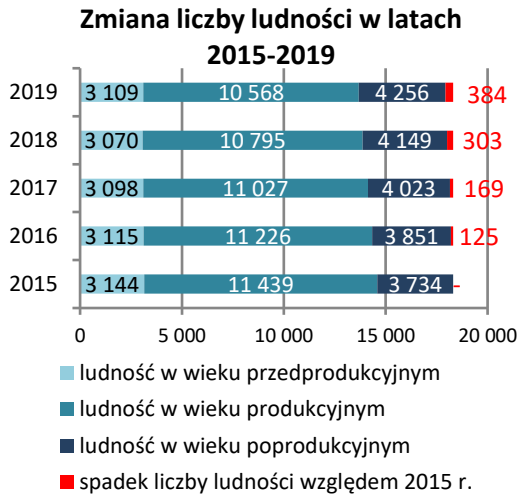

Istotnymi cechami dla prawidłowego planowania rozwoju gminy są również wskaźniki związane z przyrostem naturalnym i saldem migracji ludności. W tym przypadku w Sierpcu zachodzą również niekorzystne zmiany. W całym, poddanym analizom okresie (lata 2015-2019), wskaźnik zgonów przewyższał wskaźnik urodzeń, a wskaźnik liczby wymeldowań z Sierpca przewyższał wskaźnik zameldowań do miasta (ujemne saldo migracji).

Rysunek 14. Ruch naturalny w Sierpcu w latach 2015-2019[21]

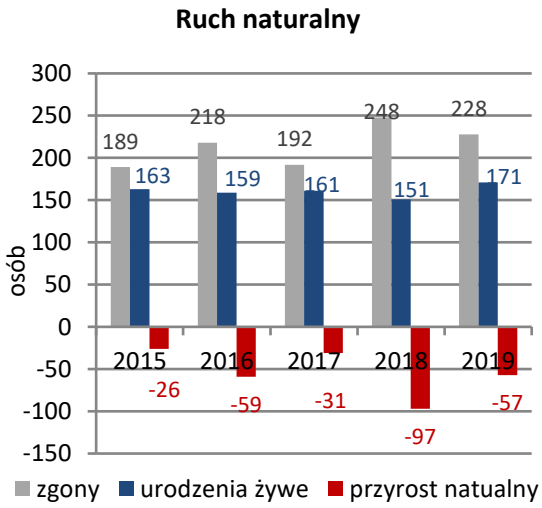

Widoczna jest niewielka przewaga w przypadku wymeldowań z Sierpca (55%) w kierunku migracji do większych miast, natomiast

[19] dane GUS
[20] opracowanie własne na podstawie danych GUS
[21] opracowanie własne na podstawie danych GUS

w przypadku zameldowań występuje zdecydowana przewaga (77%) migracji ludności z obszarów wiejskich do Sierpca.

Rysunek 15. Migracje w Sierpcu w latach 2015-2019[22]

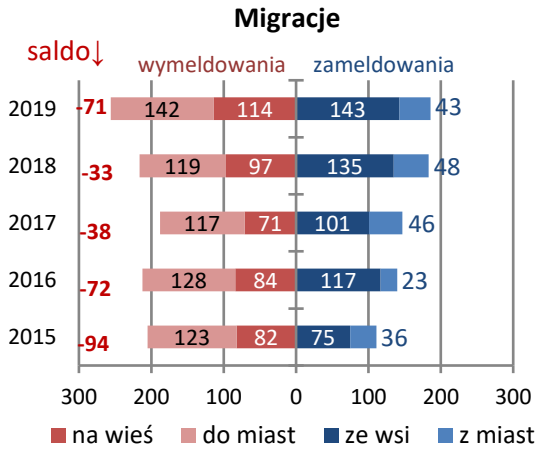

Procesy demograficzne należy rozpatrywać w ujęciu długoterminowym dlatego analizom poddano również prognozowaną wartość liczby mieszkańców Sierpca w 2030 roku. Według prognoz GUS w 2030 roku problemy demograficzne miasta będą się pogłębiać. Sierpc będzie wówczas zamieszkiwany przez 16 344 osoby (9% spadek liczby ludności w stosunku do roku 2019) i co istotne będzie zwiększał się udział liczebności osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym.

Rysunek 16. Prognoza liczby ludności Sierpca w 2030 roku[23]

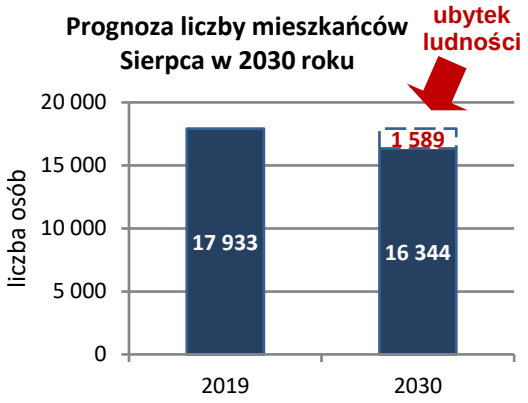

W celu oceny występujących różnic w potencjale rozwojowym Sierpca, wskaźniki demograficzne poddano diagnozie porównawczej na tle miast referencyjnych.

Sierpc charakteryzuje się jednym z najniższych wskaźników urodzeń i najwyższym wskaźnikiem zgonów co skutkuje najtrudniejszą sytuacją pod względem przyrostu naturalnego na tle miast porównawczych (Rysunek 17). W związku z powyższym, również prognozy demograficzne (Rysunek 18) są najbardziej niekorzystne dla Sierpca.

Rysunek 17. Wskaźnik przyrostu naturalnego w 2019 roku[24]

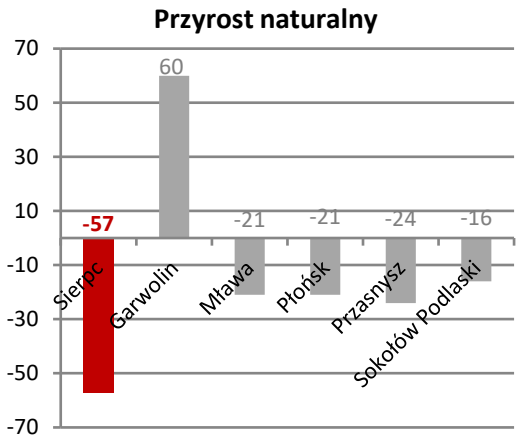

Rysunek 18. Prognoza liczby ludności w 2030 roku w Sierpcu i miastach referencyjnych[25]

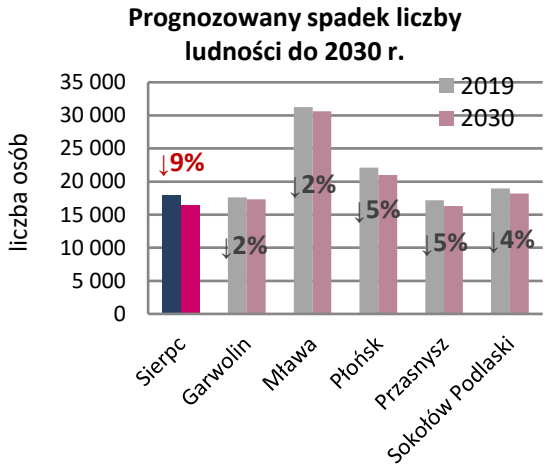

[22] opracowanie własne na podstawie danych GUS
[23] opracowanie własne na podstawie danych GUS
[24] opracowanie własne na podstawie danych GUS
[25] opracowanie własne na podstawie danych GUS

Ponadto Sierpc ma najwyższy wskaźnik:

- ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym.
- ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym,
- ludności w wieku powyżej 65 roku życia,
- obciążenia demograficznego osobami starszymi.

Rysunek 19. Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym w 2019 roku[26]

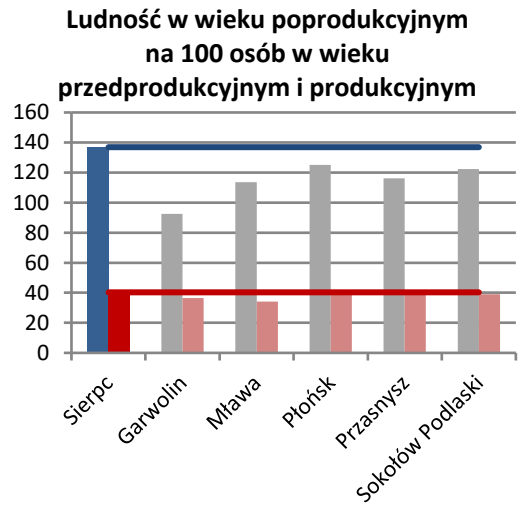

Rysunek 20. Odsetek mieszkańców po 65 roku życia[27]

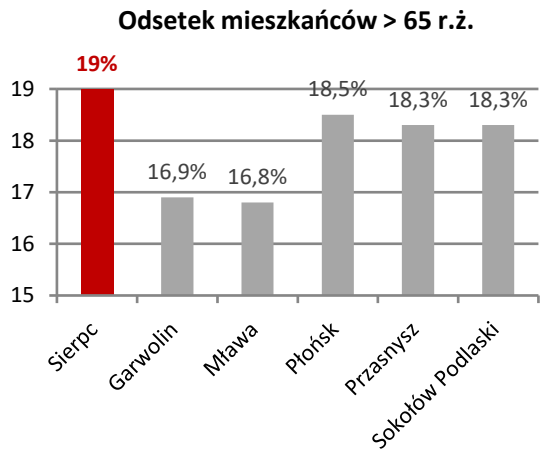

Aktywność obywatelska

Istotnym elementem wzrostu gospodarczego i rozwoju społeczno-gospodarczego, jest kapitał społeczny. To właśnie kapitał społeczny kreuje kształt współczesnej i przyszłej gospodarki oraz zakłada stworzenie społeczeństwa opartego na wiedzy. W celu oceny jego potencjału, na etapie diagnozy zbadano trzy wskaźniki:

- liczbę organizacji pozarządowych przypadających na 1000 mieszkańców,
- analizę otwartych konkursów ofert,
- frekwencję w wyborach.

Organizacje pozarządowe

Rysunek 21. Wskaźniki liczby organizacji pozarządowych[28]

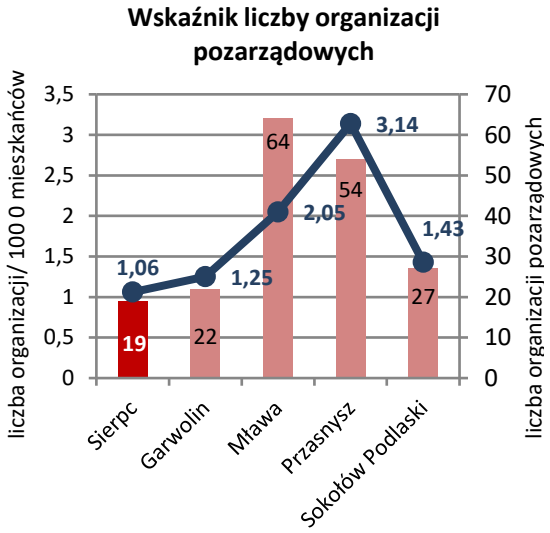

Sierpc charakteryzuje się najniższym wskaźnikiem liczby organizacji na 1000 mieszkańców oraz najmniejszą liczba organizacji na tle miast referencyjnych.

Konkursy na realizację zadań publicznych

W Sierpcu corocznie zwiększane są nakłady na realizację zadań publicznych, a najwięcej środków przeznacza się na realizację zadań z obszaru pomocy społecznej (głównie zapewnienie opieki w codziennych czynnościach dla osób potrzebujących pomocy)

[26] opracowanie własne na podstawie danych GUS
[27] opracowanie własne na podstawie danych GUS
[28] opracowanie własne na podstawie dostępnych danych o organizacjach pozarządowych z poszczególnych BIP urzędów miejskich oraz danych GUS o stanie ludności w 2019 roku

oraz z obszaru wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu. Taki kierunek realizowanych zadań podyktowany jest zmieniającą się sytuacją demograficzną miasta i rosnącym popytem na usługi z zakresu opieki społecznej.

Rysunek 22. Udział środków przeznaczonych na realizację zadań publicznych spośród poszczególnych obszarów tematycznych w latach 2015-2019[29]

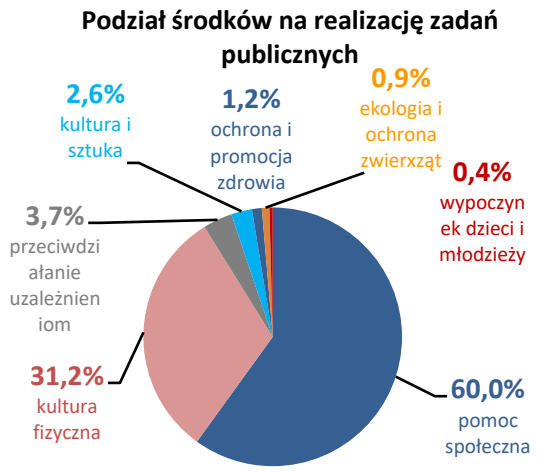

Frekwencja w wyborach

Poziom kapitału społecznego i zaangażowania w sprawy Miasta może być skorelowany z frekwencją w wyborach, szczególnie samorządowych gdyż mniejszy zasięg terytorialny oznacza wyższą wagę każdego oddanego głosu oraz możliwość decydowania o sprawach bezpośrednio w miejscu zamieszkania. Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych w Sierpcu w 2018 roku była wyższa niż frekwencja w kraju (54,84%) i niższa niż frekwencja w województwie mazowieckim (60,87%). Natomiast w porównaniu do miast referencyjnych poziom frekwencji był średni.

Rysunek 23. Frekwencja w wyborach samorządowych w 2018 roku

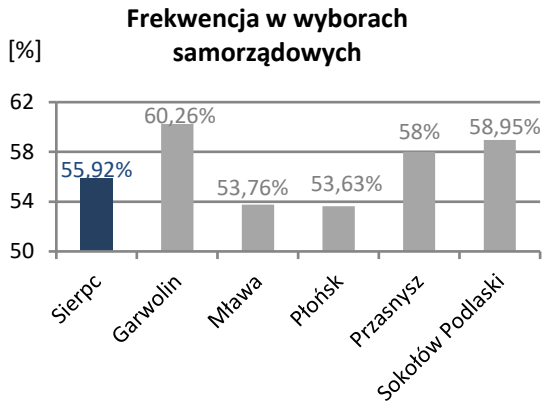

Infrastruktura społeczna

Oświata i wychowanie

Dostępność do opieki nad dziećmi do lat 5 ma wpływ na poziom i jakość życia mieszkańców poprzez umożliwienie podjęcia zatrudnienia rodzicom najmniejszych dzieci, a w konsekwencji poprawę sytuacji materialnej rodzin.

Poziom upowszechnienia opieki żłobkowej jak i edukacji przedszkolnej w Sierpcu jest dość niski. Sierpc charakteryzuje się najniższą liczbą placówek przedszkolnych i żłobków, jak i najniższą liczbą miejsc w tych placówkach w porównaniu z ofertą miast referencyjnych.

Rysunek 24. Liczba przedszkoli i żłobków w Sierpcu i miastach referencyjnych w 2019 roku[30]

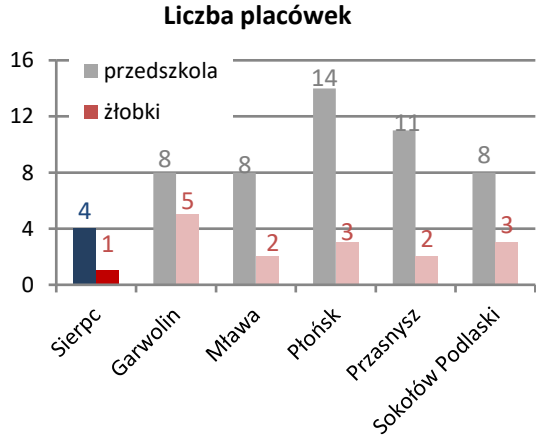

[29] opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji zadań publicznych (https://bip.sierpc.pl/bipkod/028/002/003)

[30] opracowanie własne na podstawie danych GUS

Rysunek 25. Liczba miejsc w przedszkolach i żłobkach w Sierpcu i miastach referencyjnych w 2019 roku[31]

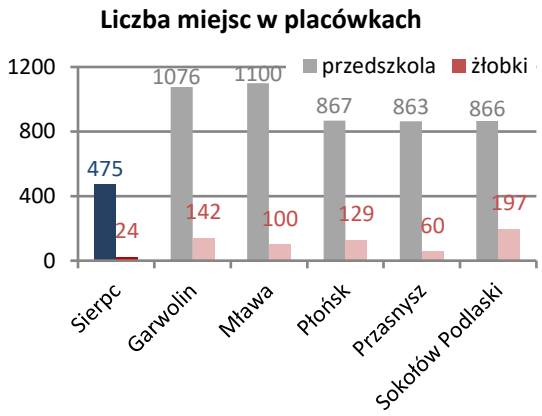

Również ocena podaży na usługi opieki w przedszkolach i żłobkach wskazuje, że Sierpc posiada:

- najwyższy odsetek liczby dzieci (3-5 lat) przypadających na jedno miejsce w przedszkolu w porównaniu z miastami referencyjnymi oraz
- najniższy odsetek liczby dzieci (0-3 lata) objętych opieką żłobkową

co oznacza najniższą dostępność do opieki przedszkolnej i żłobkowej na tle miast referencyjnych.

Tabela 1. Ocena podaży na usługi opieki w przedszkolach i żłobkach w Sierpcu i miastach referencyjnych w 2019 roku[32]

Miasto	Liczba dzieci (3-5 lat) przypadających na jedno miejsce w przedszkolu	Odsetek liczby dzieci (0-3 lata) objętych opieką żłobkową
Sierpc	1,08	6%
Garwolin	0,64	29%
Mława	0,88	18%
Płońsk	0,76	14%
Przasnysz	0,61	15%
Sokołów Podlaski	0,68	44%

W przypadku szkół podstawowych wartości liczebności oddziałów szkolnych czy miejsc w oddziałach szkolnych są zbliżone we wszystkich analizowanych miastach ze względu na obowiązujące standardy budowania szkół i zapewnienia odpowiedniego poziomu opieki nad dziećmi. W Sierpcu widoczny jest jednak trend malejącej liczby uczniów w poszczególnych oddziałach szkolnych co wynika bezpośrednio z niekorzystnej sytuacji demograficznej. Malejąca liczba uczniów w oddziałach szkolnych prowadzi do zwiększenia kosztów utrzymania oświaty z budżetów samorządowych, z drugiej strony, stwarza bardziej komfortowe warunki do nauki dla dzieci.

Na szczeblu szkół ponadpodstawowych w ostatnich latach zauważalny jest wśród uczniów trend zwiększania zainteresowania nauką w zawodowych szkołach branżowych I stopnia i w szkołach średnich zawodowych.

Rysunek 26. Udział uczniów uczęszczających do poszczególnych typów szkół ponadpodstawowych w Sierpcu w latach 2017-2019[33]

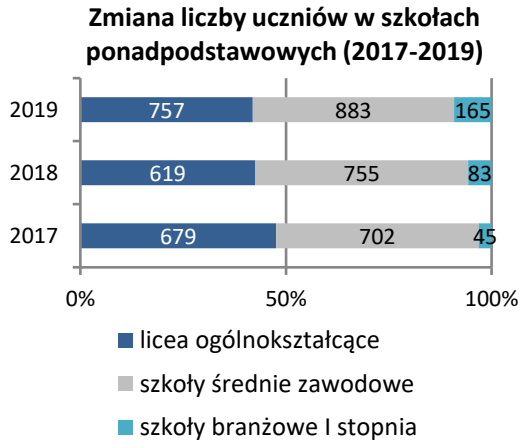

[31] opracowanie własne na podstawie danych GUS
[32] opracowanie własne na podstawie danych GUS
[33] opracowanie własne na podstawie danych GUS

Największym zainteresowaniem wśród uczniów cieszą się szkoły średnie zawodowe gdzie uczniowie mogą zarówno zdobywać zawód i zakończyć edukację lub kontynuować naukę na studiach po zdaniu egzaminu maturalnego.

Diagnozie poddano również jakość usług edukacyjnych w Sierpcu. Kryterium stanowiła zdawalność egzaminów maturalnych. Uczniowie sierpeckich szkół osiągnęli najwyższą zdawalność w egzaminie dojrzałości spośród wszystkich porównywanych miast (Rysunek 27).

Rysunek 27. Zdawalność egzaminów maturalnych w Sierpcu i miastach referencyjnych w 2019 roku[34]

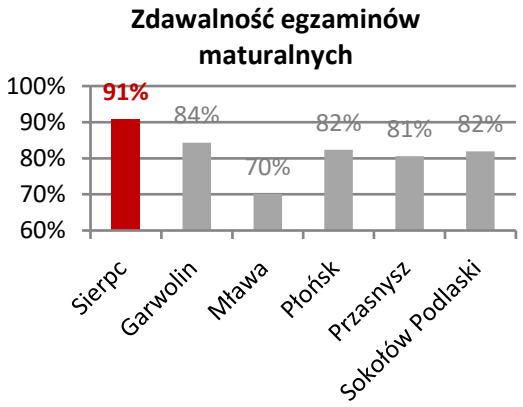

Gospodarka mieszkaniowa

Diagnozie poddano wskaźniki, które posłużyły do oceny gospodarki mieszkaniowej w Sierpcu i porównano je ze wskaźnikami określonymi dla miast referencyjnych. W wyniku analizy stwierdzono między innymi:

- najniższy odsetek mieszkań wyposażonych w wodociągi (96,19%),
- najniższy odsetek budynków mieszkalnych wyposażonych w kanalizację (59%),
- najniższy odsetek mieszkań wyposażonych w łazienkę (93,2%),
- najniższy odsetek mieszkań wyposażonych w ogrzewanie centralne (86,02%).

Ochrona zdrowia

Do oceny podaży usług w zakresie ochrony zdrowia na etapie Diagnozy posłużono się wskaźnikami statystycznymi dostępności do usług medycznych. W wyniku przeprowadzonych analiz stwierdzono iż Sierpc charakteryzuje się jedną z najsłabszych dostępności do usług z zakresu ochrony zdrowia. W Sierpcu udzielono w analizowanym okresie najmniej porad lekarskich spośród większości analizowanych miast, podobnie liczba przychodni w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców była jedną z najniższych. Jednak najistotniejszym elementem wpływającym na ocenę podaży usług medycznych była opinia mieszkańców w przeprowadzonym badaniu ankietowym, które ujawniło iż w mieście występuje istotny problem z dostępem do lekarzy specjalistów oraz lekarza POZ. W zawiązku z powyższym, konieczne jest podjęcie kroków w kierunku zapewnienia zadawalającego poziomu podaży usług medycznych w mieście poprzez wdrożenie systemowych rozwiązań.

Opieka społeczna

Ze świadczeń pomocy społecznej w Sierpcu korzysta około 8,5% mieszkańców co stanowi przeciętną wartość na tle miast referencyjnych. Wartość ta sukcesywnie spada i jest tendencją ogólnokrajową.

Jednostką organizacyjną Gminy Miejskiej Sierpc świadczącą usługi w zakresie pomocy społecznej jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sierpcu (MOPS), natomiast jednostką Starostwa Powiatowego w Sierpcu świadczącą te usługi jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR).

Zakres oferowanej pomocy w mieście jest szeroki i oprócz ustawowych obowiązków obejmuje między innymi działania związane z:

- aktywizacją społeczno-zawodową, integracją ze środowiskiem oraz usamodzielnieniem osób bezrobotnych lub biernych zawodowo oraz aktywizacją seniorów,

[34] opracowanie własne na podstawie OKE Warszawa

- udziałem w konkursach ogłaszanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz realizacją programów osłonowych,
- udzielaniem stypendiów szkolnych,
- finansowaniem usług opiekuńczych i specjalistycznych dla osób chorych i w podeszłym wieku.

W mieście prowadzona jest również racjonalna polityka gospodarowania zasobem mieszkaniowym polegająca na zwiększaniu zasobu mieszkaniowego Gminy. Pomimo tego, potrzeby przewyższają możliwości udzielania pomocy co wiąże się z koniecznością wygospodarowania coraz większych środków na udzielenie pomocy mieszkaniowej sierpczanom.

Z uwagi na zmieniającą się sytuację demograficzną związaną z rosnącym udziałem seniorów wśród mieszkańców miasta, koniecznym jest stałe zwiększanie nakładów finansowych na opiekę społeczną, szczególnie w kontekście organizacji opieki dla osób starszych i potrzebujących pomocy oraz rozwijania działalności podmiotów podtrzymujących dobrą kondycję fizyczną, psychiczną i umysłową dla aktywnych seniorów.

Zabytki i kultura

Z uwagi na bogatą historię, tradycję i walory naturalne, Sierpc stanowi miejsce atrakcyjne turystycznie i rekreacyjnie.

W mieście znajduje się znaczące w skali województwa Centrum Kultury I Sztuki im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Sierpcu (CKiSZ), które jest organizatorem wielu przedsięwzięć i wydarzeń kulturalnych takich jak koncerty, konkursy, wystawy malarskie, seanse kinowe, spektakle teatralne. CKiSZ, wraz z Burmistrzem i Radą Miejską, jest organizatorem cyklicznego wydarzenia kulturowego pn. „Kasztelański Festiwal Smaków”, w którym uczestniczą tysiące przyjezdnych i miejscowych gości.

Mieszkańcy mogą również korzystać z bibliotek, gdzie organizowane są m. in. spotkania autorskie dla dzieci i dorosłych, spotkania literacko-plastyczne, prelekcje i odczyty oraz wystawy tematyczne.

Oprócz liczny zabytków, jedną z największych turystycznych atrakcji w mieście jest Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu obejmujące największy na Mazowszu skansen wsi mazowieckiej, ratusz oraz Muzeum Małego miasta w Bieżuniu.

Sport i rekreacja

Władze miasta przywiązując wagę do zapewnienia jak najwyższej jakości życia mieszkańców podejmują liczne działania i inwestycje w infrastrukturę sportową. Niewątpliwie największym przedsięwzięciem inwestycyjnym ostatnich lat była budowa budynku zaplecza dla sportowców wraz z urządzeniami oraz dostawa i montaż wyposażenia pomieszczenia siłowni przy Stadionie Miejskim. Oprócz stadionów, mieszkańcy mogą korzystać z boiska do koszykówki, skate parku, lodowiska, siłowni, sal fitness, krytej pływalni oraz bać udział w licznych wydarzeniach sportowych organizowanych przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Sierpcu.

więcej informacji na stronie: http://mosir.sierpc.pl/

Przez Sierpc prowadzą trzy szlaki turystyczne:

- pieszy szlak im. Bolesława Krzywoustego prowadzący wzdłuż rzeki Skrwy z Płocka do Sierpca (trasa liczy 65 km),
- szlak turystyczny im. Bartosza Paprockiego prowadzący z Sierpca do Szczutowa (26 km) oraz
- szlak pieszy im. Rodziny Sieprskich herbu Prawdzic ze Szczutowa do Sierpca (16,6 km; wraz ze szlakiem Bartosza Paprockiego tworzy 42 km pętlę).

Bezpieczeństwo

Jako, że poczucie bezpieczeństwa stanowi nieodzowny element wpływający na komfort życia mieszkańców, diagnozie poddano również to zagadnienie.

Za utrzymanie porządku i zapewnienie porządku publicznego w Sierpcu odpowiada Komenda Powiatowa Policji w Sierpcu oraz

Straż Miejska, natomiast za bezpieczeństwo przeciwpożarowe odpowiada Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej (PSP) w Sierpcu.

Z analizy danych statystycznych wynika iż poziom bezpieczeństwa w mieście systematycznie rośnie, szczególnie widoczne jest to w przypadku przestępstw gospodarczych i przeciwko mieniu (spadek o ponad 100 zdarzeń na przestrzeni lat 2015-2019). Niezmieniona natomiast pozostaje od kilku lat liczba przestępstw drogowych.

Istotnym elementem wpływającym na ocenę bezpieczeństwa w mieście była opinia mieszkańców. W przeprowadzonym badaniu ankietowym mieszkańcy bardzo wysoko ocenili poziom bezpieczeństwa w mieście (94% respondentów oceniło pozytywnie) i nieco gorzej bezpieczeństwo komunikacyjne (77% respondentów oceniło pozytywnie).

Podsumowanie sytuacji społecznej

Sierpc jest dotknięty szeregiem niekorzystnych zjawisk demograficznych:

- stale zmniejszająca się bezwzględna liczba ludności,
- rejestrowany ujemny przyrost naturalny,
- utrzymujące się ujemne saldo migracji na pobyt stały,
- głębokie zmiany w strukturze ludności według wieku w tym postępujący proces starzenia się ludności,
- malejący odsetek osób w wieku produkcyjnym,
- malejąca liczba kobiet w wieku produkcyjnym mobilnym,
- bardzo niekorzystne prognozy dotyczące spadku liczby mieszkańców do 2030 roku,

Zaangażowanie w sprawy miasta koncentrujące się na wąskiej grupie mieszkańców funkcjonujących w organizacjach pozarządowych. Zauważalny jest brak dużego potencjału społecznego u ogółu mieszkańców.

W zakresie oświaty i wychowania występuje:

- niski poziom upowszechnienia opieki żłobkowej i przedszkolnej,
- zwiększające się zainteresowanie nauką w szkołach zawodowych umożliwiających jednoczesne zdobywanie zawodu oraz możliwość kontynuacji nauki na uczelniach wyższych,
- wysoki stopień zdawalności egzaminu maturalnego wśród młodzieży uczącej się w sierpeckich szkołach ponadpodstawowych.

W zakresie oceny gospodarki dane statystyczne wskazują na niższy niż w miastach referencyjnych stopień wyposażenia mieszkań w ogrzewanie centralne, wodociągi, kanalizację oraz łazienkę.

W związku z niską oceną podaży usług z zakresu ochrony zdrowia (problem z dostępom do lekarzy specjalistów oraz lekarza POZ) zachodzi konieczność podjęcia kroków w kierunku zapewnienia zadawalającego poziomu podaży usług medycznych w mieście poprzez wdrożenie systemowych rozwiązań.

W zawiązku z zachodzącymi zmianami w strukturze wiekowej mieszkańców Sierpca, koniecznym jest stałe zwiększanie nakładów finansowych na opiekę społeczną, szczególnie w kontekście organizacji opieki dla osób starszych i potrzebujących pomocy oraz rozwijania działalności podmiotów podtrzymujących dobrą kondycję fizyczną, psychiczną i umysłową dla aktywnych seniorów.

Bogata historia, tradycja, walory naturalne, dostęp do infrastruktury sportowej i rekreacyjnej oraz zabytki sprawiają, że Sierpc jest miejscem atrakcyjnym turystycznie.

- Poziom bezpieczeństwa w mieście jest wysoki co wynika zarówno z oceny danych statystycznych oraz oceny ankietowanych mieszkańców.

2.1.5. Sytuacja gospodarcza

Przedsiębiorczość

Sierpc stanowi centrum życia gospodarczego regionu. Według danych GUS w 2019 roku w rejestrze REGON zarejestrowanych było 1 779 podmiotów gospodarki i wartość ta ma tendencję wzrostową co było typowe dla obszaru kraju do momentu rozpoczęcia pandemii[35]. Aktywność gospodarcza Sierpca określana wskaźnikiem liczby zarejestrowanych podmiotów na 10 tyś. mieszkańców, jest dość niska – 992 podmioty (jedna z najniższych w grupie miast referencyjnych i znacznie niższa niż średnia województwa – 1576 podmiotów).

Rysunek 28. Liczba podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców w Sierpcu i miastach referencyjnych[36]

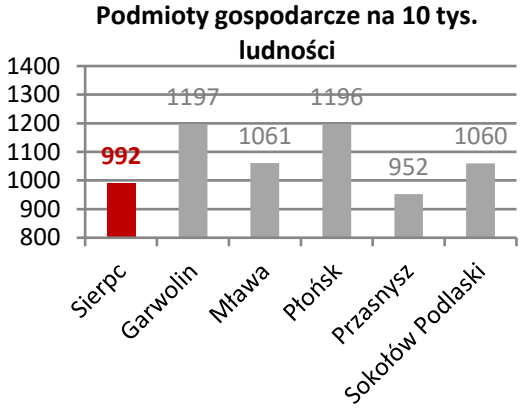

Kolejnym wskaźnikiem stanowiącym o poziomie przedsiębiorczości gminy jest udział sektora prywatnego w ogóle podmiotów gospodarki narodowej. Sierpc charakteryzuje się najniższą wartością tego wskaźnika na tle miast referencyjnych (94%) oraz niższą niż średnia dla województwa (98,5%) i kraju (97,5%).[37]Wysoki udział wartość sektora prywatnego jest istotny dla prawidłowego rozwoju gospodarki gdyż to sektor prywatny z założenia ma przynosić zyski, dzięki którym może płacić podatki, wynagrodzenie dla pracowników i inwestować. Sektor prywatny jest źródłem innowacji i motorem gospodarki.

Rysunek 29. Udział sektora prywatnego i publicznego wśród przedsiębiorstw wpisanych do rejestru REGON[38]

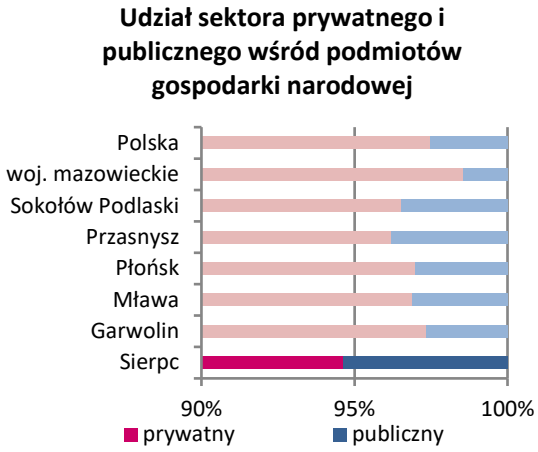

Udział zarejestrowanych podmiotów według klasyfikacji PKD ma charakter podobny do ogólnokrajowego gdzie dominuje Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle oraz budownictwo, przetwórstwo przemysłowe i pozostała działalność usługowa. Również struktura wielkości przedsiębiorstw jest typowa dla kraju. Ilościowo dominują mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 osób (najczęściej jako forma samozatrudnienia), najmniejszą zaś grupę stanowią największe przedsiębiorstwa zatrudniające do 1000 osób (przy czym udział średnich i dużych przedsiębiorstw jest najwyższy spośród porównywanych miast).

Rysunek 30. Udział klas wielkości podmiotów gospodarczych w Sierpcu w 2019 roku[39]

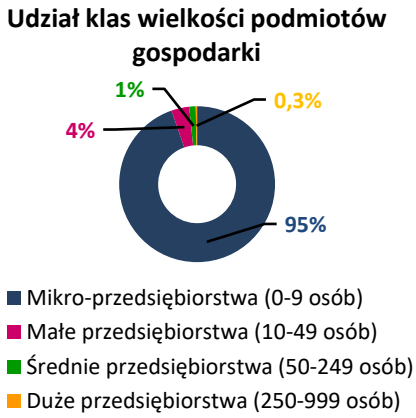

[35] z danych GUS wynika, iż w roku 2020 zarejestrowano znaczniej niższy wzrost liczby noworejestrowanych podmiotów gospodarczych
[36] opracowanie własne na podstawie danych GUS, 2019 r.
[37] dane GUS za 2019 rok
[38] opracowanie własne na podstawie danych GUS, 2019 r.
[39] opracowanie własne na podstawie danych GUS

Największe przedsiębiorstwa

Największe przedsiębiorstwa Sierpca rozpoznawane są w całym kraju, u sąsiadów Polski oraz w Finlandii, Kanadzie, Stanach Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii, Izraelu i Australii. Gospodarczy wizerunek miasta Sierpc tworzą m.in.:

- Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Sierpcu, produkująca szeroki asortyment wyrobów, głównie sery dojrzewające,
- Zakłady Mięsne „OLEWNIK” Sp. z o.o.
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe Elmar sp.j. Mirosław Będzikowski, Roman Będzikowski, firma zajmująca się branżą zbożowo – młynarską,
- Viking Malt Sp. z o.o., firma słodownicza, produkująca szeroką gamę słodów do produkcji piwa,
- Cargill Poland Sp. z o.o. producent pasz,
- Carlsberg Supply Comapny Polska S.A., Oddział Browar Kasztelan w Sierpcu, browar produkujący kilka odmian piwa.

Bezrobocie i rynek pracy

Bezrobocie

Pomimo, że stopa bezrobocia w Sierpcu sukcesywnie spada w ostatnich latach, to na koniec 2019 roku była najwyższa spośród miast referencyjnych i wynosiła 8% (co 12 osoba była bezrobotna). Bezrobocie było również znacznie wyższe niż średnia dla województwa (4,4%) i dla Polski (5,2%).[40]

Rysunek 31. Stopa bezrobocia w Sierpcu i miastach referencyjnych[41]

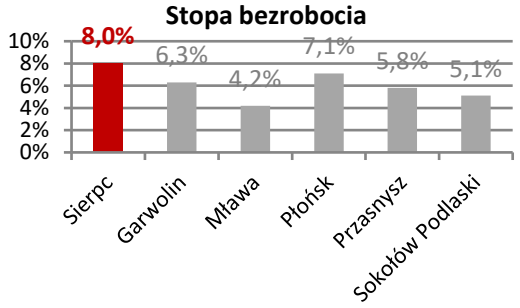

Wśród osób bezrobotnych największą grupę stanowią osoby długotrwale bezrobotne (63,7%) oraz osoby bez kwalifikacji zawodowych (20,4%) i bez doświadczenia zawodowego (20%). Rozpatrując dane względem płci – nieznacznie większą grupę bezrobotnych tworzą kobiety (54%) co jest tendencją ogólnokrajową.

Zwody nadwyżkowe i deficytowe

Z danych zawartych w corocznych raportach publikowanych przez PUP o zawodach nadwyżkowych i deficytowych wynika iż od kilku lat w powiecie sierpeckim poszukiwani są pracownicy: wykonujący proste prace dorywcze, prace przy hodowli zwierząt, trenerzy sportowi, instruktorzy fitness, ostatnio zaś poszukiwani są m. in. programiści aplikacji czy analitycy finansowi. Z kolei w grupie zawodów nadwyżkowych znajdują się m. in. fryzjerzy, księgowi, cukiernicy, piekarze i rękodzielnicy.

Z uwagi na zdiagnozowane grupy zawodów nadwyżkowych i deficytowych konieczna jest modyfikacja kierunków kształcenia w mieście tak aby wypełnić lukę zawodów deficytowych i zminimalizować dostarczenie osób z kwalifikacjami w grupach zawodów nadwyżkowych dążąc tym samym do uzyskania maksymalnej liczby zawodów znajdujących się w równowadze. Z uwagi na fakt iż to na etapie kształcenia w szkołach ponadpostawowych kreuje się potencjalnych pracowników na lokalny rynek pracy, działania powinny być podjęte już na tym etapie edukacji.

Kondycja finansowa gminy

Dochody

Jak wynika z przeprowadzonych analiz na etapie diagnozy sytuacji gospodarczej, w ostatnich pięciu latach (2015-2019) dochody budżetu miasta wzrosły o 50%. Do tak znaczącego wzrostu dochodów przyczynił się głównie duży przyrost dotacji na przełomie lat 2015-2016 (o 30%) i był związany z uruchomieniem (od kwietnia 2016 roku) Programu 500+. Wskaźnik przyrostu dochodów w Sierpcu w analizie porównawczej z miastami referencyjnymi był najniższy

[40] dane GUS

[41] opracowanie własne na podstawie danych GUS, 2019 r.

podobnie jak wskaźnik dochodu per capita (dochód na mieszkańca).

Rysunek 32. Dochód gmin per capita w Sierpcu i gminach referencyjnych[42]

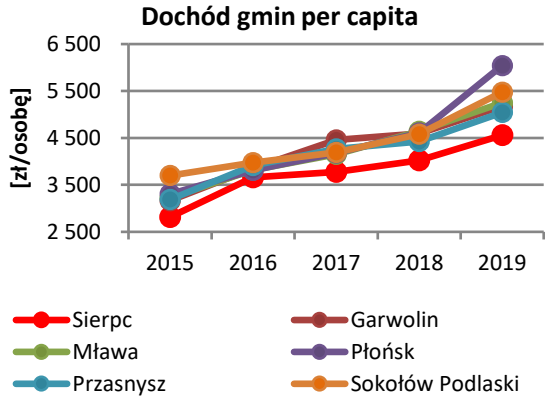

Wydatki

W analizowanym na etapie diagnozy, okresie również wzrost wydatków gminy zarejestrowano na poziomie 55% co miało bezpośredni związek z wydatkowaniem otrzymanych przez gminę dotacji celowych z Programu 500+. Istotą analizy wydatków budżetowych jest badanie wzajemnych relacji wydatków bieżących i inwestycyjnych. Spośród wydatków ogółem, największy udział (81-91%) stanowiły wydatki bieżące, a zdecydowanie niższy wydatki inwestycyjne (9-19%), które są wskaźnikiem określającym atrakcyjność inwestycyjną i konkurencyjność gminy. W analizie porównawczej tego wskaźnika Sierpc zajmuje środkową pozycję.

Polityka inwestycyjna gminy ma zatem znaczenie strategiczne i powinna dążyć ku zwiększaniu udziału stosunku wydatków inwestycyjnych w celu pozyskiwania nowych inwestorów, i uatrakcyjniania potencjału miasta.

Wynik finansowy

W analizowanym, pięcioletnim okresie w Sierpcu corocznie (z wyjątkiem roku 2018) występowała nadwyżka finansowa. To pozytywne zjawisko świadczy o możliwościach przeznaczania środków z budżetu na inwestycje oraz o dobrej kondycji finansowej gminy. Za niekorzystną sytuację finansową uznaje się dopiero uzyskany ujemny wynik finansowy budżetu gminy w okresie powyżej roku co w przypadku Sierpca nie miało miejsca.

Rysunek 33. Wynik finansowy Sierpca w latach 2015-2019[43]

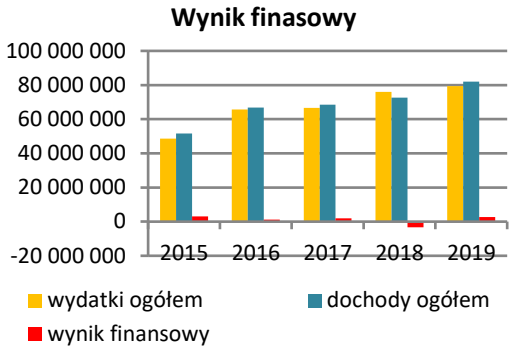

W przypadku drugiego wskaźnika oceny kondycji finansowej gminy jakim jest wynik operacyjny (różnica między wydatkami bieżącymi a dochodami bieżącymi) w całym okresie notowano nadwyżkę operacyjną. Taki wynik oznacza odpowiedni poziom planowania i wykonania wydatków oraz dochodów budżetowych gminy jak i zdolność gminy do samofinansowania wydatków bieżących dochodami bieżącymi.

Rysunek 34. Wynik operacyjny Sierpca w latach 2015-2019[44]

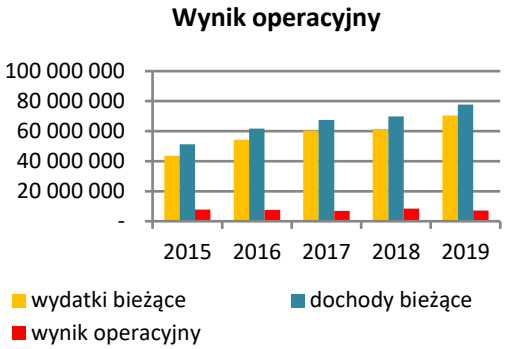

Osiągane wyniki finansowe w ubiegłych latach mają również wpływ na przyszły potencjał inwestycyjny i zdolność obsługi zobowiązań. jak wynika z Wieloletniej Prognozy Finansowej w latach 2022-2031 potencjał inwestycyjny gminy rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji wyniesie 4,8 mln zł. W 2021 roku w związku

[42] opracowanie własne, dane GUS za lata 2015-2019
[43] opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu 2015-2019
[44] opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu 2015-2019

z inwestycją drogową wydatki przewyższą dochody.

Rysunek 35. Plan wydatków i dochodów w Sierpcu według WPF na lata 2021-2031[45]

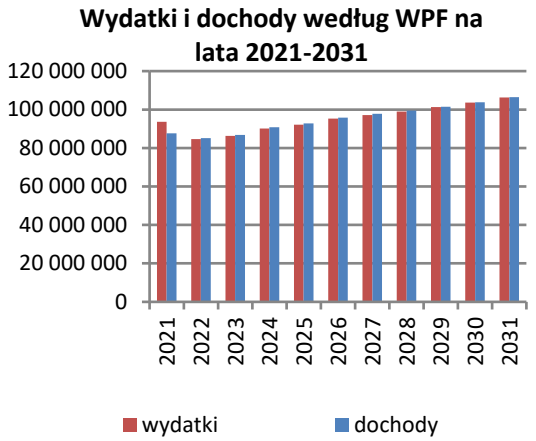

Podsumowanie sytuacji gospodarczej

- Aktywność gospodarcza Sierpca wyrażona wskaźnikiem liczby zarejestrowanych podmiotów na 10 tyś. mieszkańców, jest niższa niż wskaźnik większości miast referencyjnych i znacznie niższa niż średnia dla województwa.
- Przedsiębiorczość Sierpca wyrażona udziałem sektora prywatnego w ogóle podmiotów gospodarki jest najniższa wśród miast referencyjnych, w województwie i kraju.
- Struktura rodzaju podmiotów wg klasyfikacji PKD jest typowa dla miast referencyjnych i kraju, natomiast udział dużych zakładów w ogóle przedsiębiorstw w Sierpcu jest wyższy.
- Liczbowo w Sierpcu dominują mikroprzedsiębiortwa (95%).
- W Sierpcu występuje najwyższa stopa bezrobocia (8%) spośród miast referencyjnych, województwa (4,4%) i kraju (5,2%). Jest to zatem jedna z kluczowych kwestii wymagająca podjęcia interwencji w mieście.
- Największą grupę bozrobotnych stanowią osoby długotrwale bezrobotne (63,7%).
- Kondycja finansowa gminy jest dobra, dochody przewyższają wydatki dając tym samym potencjał inwestycyjny i zdolność obsługi zobowiązań.

2.1.6. Stan środowiska

Przyroda

Zieleń

Tereny zielone stanowią bardzo istotny element różnorodności biologicznej miasta, mają pozytywny wpływ na jakość powietrza, gospodarkę wodną i życie mieszkańców oraz pozwalają ograniczyć efekt miejskiej wyspy ciepła. Miasto inteligentne to miasto zielone.

Udział terenów zielonych w Sierpcu stanowi 1,72% powierzchni miasta i jest wartością średnią (wartości między 1 a 2%) również w miastach referencyjnych.

Formy ochrony przyrody

Na terenie Sierpca, spośród określonych form ochrony przyrody, występują jedynie pomniki ochrony przyrody ustanowione dla:

- Alei lipowej złożonej z 63 sztuk lip drobnolistnych,
- z buku pospolitego oraz
- topoli czarnej.[46]

Lesistość

Powierzchnia lasów w Sierpcu na koniec 2019 roku stanowiła 2,3% powierzchni gminy i była wartością średnią również dla miast referencyjnych. Niepokojący natomiast jest ujemny bilans nasadzeń o 0,5% w ciągu pięciu lat.

Jakość powietrza

Od stycznia 2021 roku przy ulicy Wiosny Ludów 7 w Sierpcu funkcjonuje stacja pomiarowa, która mierzy stężenia substancji w powietrzu. Do tego momentu ocena jakości powietrza w Sierpcu wykonywana była w ramach rocznych ocen jakości powietrza

[45] opracowanie własne na podstawie Uchwały nr 351/XLIV/2021 Rady Miejskiej Sierpca z dnia 14 maja 2021 r.

[46] https://bip.sierpc.pl/wykaz-pomnikow-przyrody

wykonywanych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ).

W wyniku przeprowadzonej oceny stwierdzono w 2019 roku przekroczenie poziomu docelowego stężenia średniorocznego benzo(a)pirenu wynoszącego 1 ng/m^3. Wartość stężeń wynosiła ponad 3 ng/m^3, co oznacza przekroczenie równe 300% normy.

W odniesieniu do stężeń rocznych pyłu zawieszonego PM2,5 na terenie Sierpca wystąpiły stężenia w granicach od 20 do 25 µg/m^3, co świadczy o braku przekroczenia normy rocznej wynoszącej do 2020 roku 25 µg/m^3. Mając jednak na uwadze, że norma dla pyłu PM2,5 od 2020 roku wynosi tylko 20 µg/m^3, może wystąpić obszar przekroczeń w latach kolejnych.

Zanieczyszczenia te powstają głównie w wyniku spalania paliw kopalnych, dlatego jakość powietrza w tym zakresie zależy przede wszystkim od warunków meteorologicznych występujących w danym roku oraz wielkości emisji ze źródeł znajdujących się na terenie miasta. Ze względu na te czynniki należy ograniczać oddziaływanie emisji z indywidualnych systemów ogrzewania, w których stosowane są paliwa konwencjonalne oraz kotłów o niskiej sprawności, gdyż to one w największym stopniu wpływają na wysokość stężeń pyłowych i benzo(a)pirenu.

więcej w rozdziale 2.1.3 Infrastruktura techniczna → Energetyka → Ciepłownictwo

Stan wód

Podstawowymi jednostkami gospodarki wodnej są Jednolite Części Wód Powierzchniowych (JCWP) i Jednolite Część Wód Podziemnych (JCWPd). Sierpc leży w zasięgu JCWPd nr 48 w regionie wodnym Środkowej Wisły, a na jego terenie wyznaczono 4 JCWP:

- Dopływ spod Piastowa,
- Skrwa od Chroponianki do Sierpienicy bez Sierpienicy,
- Skrwa od Sierpienicy do ujścia,
- Sierpienica od dopływu spod Drobina do ujścia.

Na podstawie dokonanej oceny JCWP wykonanej w oparciu o wyniki badań przeprowadzonych w latach 2017-2019[47] stan wszystkich czterech JCWP zlokalizowanych na terenie Sierpca określono jako zły. Na taką ocenę wpłynął stan ekologiczny oceniany jako umiarkowany oraz chemiczny, który został określony poniżej dobrego[48]. Umiarkowany stan ekologiczny wynikał z niskiej klasy elementów biologicznych, a stan chemiczny poniżej dobrego (JCWP - Skrwa od Sierpienicy do ujścia) wynikał z podwyższonych stężeń, m.in. bezno(a)pirenu i difenyloeterów bromowanych. Nie jest znana dokładna przyczyna złego stanu wód powierzchniowych, natomiast pogłębiona analiza zawartości zanieczyszczeń oraz wskaźników diagnostycznych w wodach może dostarczyć dodatkowych informacji dotyczących źródeł zanieczyszczeń oraz doprowadzić do ograniczenia ich niekorzystnego wpływu na środowisko.

W przypadku JCWPd stanowiącego trójpoziomowy system wodonośny, stan ilościowy i chemiczny oceniono jako dobry, zatem stan ogólny oceniono również jako dobry. Z tego względu celem środowiskowym jest utrzymanie dobrego stanu ilościowego i chemicznego.

Analiza uzyskanych wyników i możliwych źródeł zagrożeń wskazuje kierunki działań, które można podjąć w celu ograniczenia ładunków zanieczyszczeń wprowadzanych do wód powierzchniowych. Między innymi są to:

- działania w kierunku rozbudowy i modernizacji sieci kanalizacyjnej,
- wyeliminowanie zrzutu do odbiorników nieczyszczonych ścieków komunalnych,
- wprowadzenie kontroli i eliminację stosowania do nawożenia gleb i rekultywacji gruntów osadów zawierających wysokie zawartości WWA.

W kontekście analizy zagrożenia powodziowego stwierdzono, że na terenie

[47] obowiązująca Ocena JCWP została wykonana na podstawie badań przeprowadzonych w 2012 roku i obowiązuje do 22.12.2021 r. Obecnie trwa jej aktualizacja.

[48] stan chemiczny został określony tylko dla JCWP - Skrwa od Sierpienicy do ujścia

miasta występuje ono wyłącznie w pobliżu rzek i związane jest z topnieniem śniegu (wezbrania roztopowe, często podpiętrzane zatorami lodowymi).

W 2019 roku na terenie Sierpca stwierdzono suszę rolniczą w uprawach zbóż jarych, kukurydzy na kiszonkę, kukurydzy na ziarno, krzewów owocowych i roślin strączkowych na glebach klasy V i VI. W roku 2020 zagrożenie już nie wystąpiło.

Racjonalna gospodarka zasobami wodnymi powinna mieć na uwadze zarówno oszczędzanie wody, jak również dbanie o jej jak najlepszą jakość. Gromadzenie nadwyżek wody pojawiających się w okresie intensywnych opadów może być zarówno formą ochrony przeciwpowodziowej, jak i tanim sposobem na dostarczenie wody roślinom w okresach coraz częściej występujących susz.

Hałas

Opracowane dokumenty strategiczne i programy jako główne zagrożenie klimatu akustycznego na terenie miasta Sierpc wskazują na hałas komunikacyjny, szczególnie drogowy.

W celu oceny stanu środowiska pod względem uciążliwości akustycznej w 2013 i 2015 r. WIOŚ w Warszawie wykonał krótkookresowe badania hałasu komunikacyjnego w Sierpcu. Pomiary wykonano przy ul. Reymonta (2013 rok) i Płockiej (2015 rok). W obu przypadkach stwierdzono przekroczenia wartości dopuszczalnych dla pory nocy, a w pomiarze prowadzonym przy Reymonta, przekroczenie wystąpiło również dla pory dnia.

W celu poprawy klimatu akustycznego miasta konieczne jest przekształcenie układu drogowo-ulicznego Sierpca i wyprowadzenie z miasta transportu ciężkiego ruchu tranzytowego.

Podsumowanie stanu środowiska

- dobra jakość powietrza oceniona pod kątem dotrzymania wymaganych poziomów stężeń większości substancji w powietrzu i zła pod kątem niedotrzymania poziomu docelowego stężenia benzo(a)pirenu w kolejnych latach oraz obowiązująca Uchwała antysmogowa, zobowiązuje mieszkańców do likwidacji niskosprawnych urządzeń grzewczych zasilanych paliwami stałymi,
- dobry poziom lesistości miasta, natomiast wymagający wdrożenia polityki dążenia do dodatniego bilansu nasadzeń związany ze sporym spadkiem lesistości miasta w ostatnich latach,
- konieczność tworzenia większej ilości obszarów zieleni zagospodarowanej (parki, zieleńce, wykorzystanie potencjału rzeki Sierpienicy, place zabaw),
- zły stan wód powierzchniowych oceniony na podstawie pomiarów wykonanych w latach 2017-2019 co wiąże się z koniecznością podjęcia działań w kierunku likwidacji zbiorników bezodpływowych i rozbudowy sieci kanalizacyjnej oraz przeprowadzeniem pogłębionych analiz zawartości zanieczyszczeń w wodach w celu ustalenia źródeł ich pochodzenia Ważnym kierunkiem jest również podejmowanie kroków w kierunku przeciwdziałania suszy w związku ze zmieniającym się klimatem i występowaniem fal upałów.
- Na podstawie wykonanych badań w 2013 i 2015 roku oraz opinii mieszkańców stwierdzono konieczność poprawy klimatu akustycznego miasta poprzez wprowadzenie zmian w układzie drogowo-ulicznym Sierpca i wyprowadzenie transportu tranzytowego z centrum.

2.2. OCENA JAKOŚCI ŻYCIA W MIEŚCIE – BADANIE ANKIETOWE

Uzupełnieniem analiz statystycznych wykonanych na etapie Diagnozy było poznanie opinii na temat stanu życia w Sierpcu, potrzeb mieszkańców oraz określenie kierunków rozwojowych na najbliższe 10 lat. W tym celu zostały przeprowadzone dwa badania ankietowe w formie kwestionariusza on-line udostępnionego na platformie edukacyjnej (https://smartcity.sierpc.pl/). Pierwsze badanie przeprowadzono wiosną 2019 roku, przed przystąpieniem do prac nad Diagnozą, drugie badanie, doszczegóławiające przeprowadzono

rok później, na etapie opracowania wniosków z analiz statystycznych.

Z uwagi na zdiagnozowane problemy demograficzne, którymi dotknięty jest Sierpc (starzenie się mieszkańców Miasta), udostępniono dodatkową, dobrowolną ankietę dla seniorów. W badaniu łącznie wzięło udział 57 osób (ankietę podstawową wypełniło 49 osób, a ankietę skierowaną do seniorów - 8 osób). Próba stanowiła zatem 0,03% co dla badań prowadzonych tą metodą w okresie panującej pandemii było wartością przeciętną.

2.2.1. Ocena jakości życia w Sierpcu

Mieszkańcy ocenili w pięciostopniowej skali (1 to bardzo źle, a 5 to bardzo dobrze) jakość życia w Sierpcu w 8 kategoriach:

- **bezpieczeństwo** - mieszkańcy wysoko ocenili tę kategorię, przy czym nieco gorsze oceny miasto otrzymało za bezpieczeństwo drogowe, co bezpośrednio wiązało się z negatywnymi opiniami na temat stanu technicznego dróg w mieście,
- **infrastruktura** - w tej kategorii najwięcej negatywnych ocen odnosiło się do stanu technicznego dróg, dostępu do komunikacji zbiorowej, stanu ścieżek rowerowych oraz dostępu do mieszkań dla ludzi młodych, natomiast zdecydowanie pozytywnie oceniono poziom utrzymania przestrzeni publicznej oraz dostęp do łączy internetowych,
- **środowisko naturalne** – ogólna ocena stanu środowiska naturalnego miasta jest dobra, natomiast spośród komponentów: powietrza, wody i terenów zielonych, zdecydowanie najsłabiej mieszkańcy oceniają jakość wód powierzchniowych,
- **opieka medyczna i opieka społeczna** – grupę respondentów stanowiły głównie osoby pracujące dlatego ocena stanu opieki społecznej często wiązała się z brakiem opinii na ten temat, natomiast dostęp do opieki medycznej został przez mieszkańców oceniony zdecydowanie negatywnie. Spośród wymienionych kategorii problemowych, respondenci wskazywali głównie na trudność odbycia wizyty u lekarza POZ oraz zły dostęp do lekarzy specjalistów,
- **rekreacja i kultura** – oferta kulturalno-turystyczna została oceniona wysoko przez respondentów, natomiast mieszkańcy widzą konieczność rewitalizacji historycznych części miasta oraz wskazali problem trudności dostępu do informacji o ofercie kulturalnej Sierpca,
- **rynek pracy** – bardzo źle została oceniona sytuacja na lokalnym rynku pracy biorąc pod uwagę łatwość znalezienia pracy, natomiast w badaniu ankietowym brakuje obiektywnych wyników dotyczących łatwości znalezienia pracowników o odpowiednich kwalifikacjach gdyż w grupie respondentów nie znalazła się reprezentatywna próba pracodawców,
- **oświata i wychowanie** – dobrze respondenci ocenili dostęp do edukacji oraz opieki przedszkolnej, natomiast nieco słabiej oceniony został dostęp do opieki żłobkowej, w tym pytaniu również spora grupa mieszkańców nie mając styczności z problemem, nie wybrała jednoznacznej odpowiedzi,
- zarządzanie miastem – w większości mieszkańcy dobrze ocenili jakość zarządzania miastem, 25% respondentów wybrało negatywną odpowiedź.

Jako obszary problemowe, zagrażające rozwojowi miasta, mieszkańcy wskazali głównie brak atrakcyjnych ofert pracy, bezrobocie oraz starzenie się społeczeństwa.

2.2.2. Pożądane kierunki rozwojowe

Spośród katalogu zaproponowanych działań do podjęcia w mieście, mieszkańcy wskazali jako najistotniejsze działanie: stworzenie systemu umożliwiającego stałą możliwość odbycia teleporady z pielęgniarką lub lekarzem POZ (95% odpowiedzi) oraz działania z zakresu ochrony środowiska:

- montaż inteligentnego oświetlenia ulicznego (95% odpowiedzi),

- inteligentne sterowanie energochłonnością budynków użyteczności publicznej (91% odpowiedzi),
- monitoring zapełnienia pojemników na odpady (88% odpowiedzi),
- przeprowadzenie kampanii edukacyjnej dla mieszkańców z zakresu ochrony powietrza i środowiska (88% odpowiedzi).

W tej części mieszkańcy mogli również wyrazić swoją opinię o problemach występujących w mieście i zgłosić swoje postulaty. W efekcie okazało się, że mieszkańcy za największy atut uważają bogatą kulturę Sierpca, a obszarami wymagającymi poprawy są infrastruktura i zagospodarowanie przestrzenne.

2.2.3. Wizja rozwoju miasta według mieszkańców

Spośród zaproponowanych wizji Sierpca w 2030 roku, większość mieszkańców wyobraża sobie, ze miasto będzie:

- inteligentne,
- przedsiębiorcze,
- atrakcyjne dla młodych i dla inwestorów, z przestrzenią gdzie tworzą się nowe miejsca pracy.

Rysunek 36. Wizja rozwoju Sierpca w 2030 roku według mieszkańców[49]

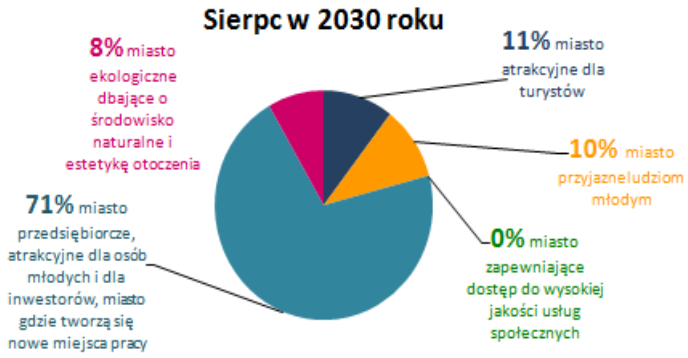

2.3. ANALIZA SWOT W KIERUNKU SMART CITY

Analiza SWOT jako narzędzie diagnozy strategicznej pozwala porównać mocne i słabe strony będące czynnikami otoczenia wewnętrznego, z szansami i zagrożeniami wywodzącymi się z otoczenia zewnętrznego, a także określić ich wzajemne oddziaływanie. Analizy dokonano w oparciu o dane liczbowe, opisowe, graficzne i przestrzenne oraz wyniki i wnioski z przeprowadzonych badań ankietowych.

Analizę SWOT przeprowadzono w czterech, kluczowych obszarach:

- środowisko naturalne,
- infrastruktura i transport,
- gospodarka i rynek pracy,
- sfera społeczna.

[49] opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Tabela 2. Analiza SWOT obszaru gospodarka i rynek pracy[50]

GOSPODARKA I RYNEK PRACY	
MOCNE STRONY	**SŁABE STRONY**
• Rozproszenie przedsiębiorców – silnie rozwinięty sektor MSP • Duże zakłady produkcyjne (Browar, Spółdzielnia Mleczarska, Zakłady Przetwórstwa Mięsa) • Potencjał dla nowych branż • Dostępność transportowa miasta – położenie przy drodze krajowej pomiędzy dużymi miastami • Stabilny budżet miejski	• Niewystarczające umocowanie przemysłu w mieście • Brak inwestowania w nowe gałęzie produkcyjne, a nie usługowe • Tendencja spadkowa nowo rejestrowanych przedsiębiorstw • Niewystarczająca infrastruktura transportowa do rozwoju przemysłu (brak obwodnicy miasta) • Słabe tempo wzrostu dochodów miasta w tym ze źródeł zewnętrznych • Mało przejrzysta polityka zagospodarowania przestrzennego w zakresie inwestycji • Występujące wysokie bezrobocie w regionie, w tym mała aktywność zawodowa kobiet • Niedostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb lokalnego rynku pracy • Słabe umocowanie kierunkowe w branżach technicznych szkolnictwa • Rejestrowana grupa zawodów deficytowych związanych z branżami rozwojowymi (IT czy finanse) • Mało atrakcyjne oferty pracy i brak ofert pracy dla młodych wykwalifikowanych osób powracających ze studiów w większych ośrodkach • Bardzo niski poziom wykorzystania e-usług

[50] opracowanie własne

GOSPODARKA I RYNEK PRACY	
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
• Możliwość podjęcia współpracy szkół ponadpodstawowych i zakładów produkcyjnych w celu przygotowania absolwentów do wejścia na rynek pracy • Otwartość miasta na współpracę z przedsiębiorczymi mieszkańcami jako element Smart City • Zwiększenie rynku pracy szczególnie w dziedzinie IT • Rozpowszechnianie pracy zdalnej • Wykorzystanie potencjału rzeki Sierpienicy w celu stworzenia miejsca do sportu i rekreacji np. wypożyczalnia kajaków) oraz małej gastronomii kawiarnie, restauracje) • Odpowiednio prowadzona polityka podatkowa miasta jako zachęta dla przedsiębiorców • Utworzenie stref specjalnie pod inwestycje • Dostępność do obszarów atrakcyjnych inwestycyjnie • Miasto stanowi centralny ośrodek usług i handlu w regionie • Rozwój inicjatyw inwestycyjnych w mieście • Rozwój usług prywatnych • Dostęp do zintegrowanej informacji (np. strona internetowa) dotyczącej otoczenia biznesu, przemysłu jako element Smart City • Rozpowszechnienie dostępu do danych miejskich prezentujących wartościowe informacje na mapach jako element Smart City	• Wysoka stopa bezrobocia i słabe kwalifikacje zawodowe w mieście • Odpływ pracowników wykwalifikowanych do miast takich jak Toruń czy Włocławek • Słaby wzrost dochodów budżetu miasta i niski poziom inwestycji miejskich • Słabe wsparcie z funduszy dla Start-upów • Niewystarczająca ilość obszarów inwestycyjnych • Utrzymujące się bariery wejścia inwestorów do miasta • Dostępność do konkurencyjnych, atrakcyjnych inwestycyjnie obszarów jak Warszawa, Toruń lub Płock • Brak inwestorów w mieście w branżach produkcyjnych • Ograniczenia spowodowane zamrożeniem gospodarki związanym z pandemią COVID-19 • Brak zintegrowanej informacji (np. strona internetowa) dotyczącej otoczenia biznesu, przemysłu

Tabela 3. Analiza SWOT obszaru infrastruktura i transport[51]

INFRASTRUKTURA I TRANSPORT	
MOCNE STRONY	**SŁABE STRONY**
• Doskonale skomunikowanie miasta z lotniskami, Warszawą i pomiędzy dużymi ośrodkami miejskimi • Bardzo dobre położenie miasta na mapie Kraju • Poprawa organizacji ruchu transportowego • Rozbudowany system ciepłowniczy • Wysoka ocena mieszkańców dotycząca poziomu utrzymania przestrzeni publicznej w mieście • Racjonalna gospodarka wodna • Wysoki stopień wyposażenia miasta w sieć wodociągową • Modernizacja oczyszczalni ścieków • Osiąganie wymaganych poziomów recyklingu odpadów w mieście • Możliwość przekształcenia osadów ściekowych w nawóz mineralno-organiczny	• Przebieg drogi krajowej nr 10 przez środek miasta stwarzający barierę przestrzenną i utrudniający przemieszczanie się pomiędzy częściami miasta • Brak obwodnicy miasta • Słabo rozwinięta sieć transportu alternatywnego: sieć dróg rowerowych, komunikacja publiczna co prowadzi do przyzwyczajenia do komunikacji indywidualnej • Problem wykluczenia komunikacyjnego • Niewystarczająca ilość miejsc parkingowych dla mieszkańców dojeżdżających do centrum • Duzy stopień wyeksploatowania infrastruktury drogowej i chodników • Niewystarczająca komunikacja kolejowa • Energia elektryczna pochodzi ze źródeł zewnętrznych • Mały udział zorganizowanej infrastruktury zielonej w przestrzeni miasta • Nieskuteczna polityka planowania przestrzennego w mieście • Ekspansja nowej zabudowy na obrzeża miasta • Niewystarczająca infrastruktura dla osób starszych i niepełnosprawnych • Brak kompaktowości miasta • Nadal funkcjonujące zbiorniki bezodpływowe na ścieki • Niski odsetek mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej • Konieczność wzmocnienia systemu kontrolnego przestrzegania obowiązków przez mieszkańców • Słabo rozwinięty system elektronicznej informacji o gospodarce odpadami (punkty zbierania odpadów, rejestr umów z właścicielami nieruchomości)

[51] opracowanie własne

INFRASTRUKTURA I TRANSPORT	
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
• Rozwój sieci komunikacyjnej dróg tranzytowych i dojazdowych • Rozwój komunikacji kolejowej łączącej Sierpc z województwem kujawsko-pomorskimi • Rozwój sieci ścieżek rowerowych • Uruchomienie rowerów miejskich • Budowa parkingów przed centrum miasta (planowanie informacji o miejscach parkingowych dla mieszkańców jako element Smart City) • Zastosowanie odpowiedniej infrastruktury dla upłynnienia ruchu (ruch jednostronny, zatoczki, możliwość krótkotrwałego parkowania pod niektórymi budynkami użyteczności publicznej) • Duże poparcie społeczne do rozwoju infrastruktury pieszej i rowerowej • Opracowanie nowej polityki przestrzennej • Rozwój infrastruktury zielonej w przestrzeni miasta jako element Smart City • Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej i deszczowej • Rozwój systemów małej retencji wód opadowych • Rozbudowa sieci gazowej na terenie miasta i zwiększenie poziomu gazyfikacji obiektów budowlanych • Dążenie Miejskiej Ciepłowni do podłączania kolejnych odbiorców • Zastosowanie narzędzi umożliwiających sterowanie i zarządzanie zużyciem energii w obiektach użyteczności publicznej jako element Smart City • Rozwój sieci internetowych i rozszerzanie mieszkańcom dostępu do e-usług i łączności jako element Smart City • Wdrożenie narzędzia ułatwiającego partycypację społeczną jako element Smart City	• Utrzymujące się dotychczasowe bariery wstrzymujące realizację budowy obwodnicy miasta • Większość operatorów obsługujących transport autobusowy pozamiejski funkcjonuje niezależnie co może łatwo doprowadzić do utraty niektórych połączeń • Wysokie koszty inwestycji w infrastrukturę drogową • Brak planów zagospodarowania przestrzennego uwzględniających poszerzanie obszarów zielonych i ograniczania obszarów utwardzonych • Intensyfikacja zabudowy na obrzeżach miasta • Ubóstwo energetyczne mieszkańców miasta, ograniczające rozwój nowoczesnej energetyki opartej na OZE • Ograniczenia infrastrukturalne i proceduralne w rozwoju sieci internetowych i e-usług • Brak otwartości części mieszkańców na nowe rozwiązania

Tabela 4. Analiza SWOT obszaru środowisko naturalne[52]

ŚRODOWISKO NATURALNE	
MOCNE STRONY	**SŁABE STRONY**
• Dobra jakość powietrza – brak przekroczeń zanieczyszczeń pyłowych • Wsparcie mieszkańców w dokonywaniu wymian urządzeń grzewczych • Funkcjonowanie stacji monitoringu jakości powietrza od 2021 roku • Funkcjonowanie systemów wspomagających ocenę jakości powietrza • Ograniczanie hałasu poprzez poprawę organizacji ruchu transportowego • Brak ryzyka występowania poważnych powodzi • Działania przeciwdziałające suszy prowadzone na terenie miasta • Realizacja działań wpisujących się w ideę Smart City (dynamiczna mapa jakości powietrza, część oświetlenia miejskiego wymieniona na energooszczędne) • Wśród mieszkańców duża świadomość zagadnień z zakresu ochrony środowiska i racjonalnego gospodarowania energią • Modernizacja Ciepłowni Sierpc w kierunku wykorzystania paliw alternatywnych (gaz) dla węgla • Modernizacja Miejskiej Oczyszczalni Ścieków w Sierpcu, która umożliwiła przetwarzanie osadów ściekowych	• Występowanie przekroczeń stężeń benzo(a)pirenu • Słabe wykorzystanie oferowanego wsparcia w dokonywaniu wymian urządzeń grzewczych • Brak dotychczasowego monitoringu jakości powietrza uniemożliwiający przeprowadzenie analiz zmian jakości powietrza na przestrzeni lat • Hałas komunikacyjny w mieście z powodu ruchu tranzytowego • Brak monitoringu hałasu • Niska jakość wód powierzchniowych i brak w pełni uregulowanej gospodarki wodnej • Stały poziom wykorzystania bezodpływowych zbiorników na ścieki • Niedostateczny poziom skanalizowania miasta • Niedostateczne wykorzystanie potencjału solarnego miasta • Brak działań na rzecz zrównoważonego rozwoju i gospodarki obiegu zamkniętego (monitorowanie wskaźników usług miejskich i jakości życia w ramach **Smart City**) • Stale zmniejszany udział zieleni w przestrzeni miasta (brak wyrównania bilansu wycinek i nowych nasadzeń zastępczych)

[52] opracowanie własne

ŚRODOWISKO NATURALNE	
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
• Poprawa poziomu monitoringu jakości powietrza • Programy wsparcia wykonywania wymian niskosprawnych urządzeń grzewczych w mieście • Rozwój obszarów zieleni • Ograniczanie hałasu transportowego poprzez rozwój sieci komunikacyjnej dróg tranzytowych i dojazdowych • Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej i deszczowej. • Rozwój systemów małej retencji wód opadowych • Planowane do wdrożenia projekty i rozwiązania wpisujące się w ideę Smart City (montaż czujników zapełnienia koszy na odpady, kontynuacja wymiany oświetlenia ulicznego na energooszczędne, interaktywna mapa umożliwiająca wpisywanie danych przez mieszkańców, mapa potencjału solarnego miasta) • Rozwój odnawialnych źródeł energii i zwiększenie dostępu i zainteresowania tymi źródłami • Potencjał społeczny w zakresie racjonalnego gospodarowania energią i duża świadomość ekologiczna wśród mieszkańców • Programy wsparcia finansowego przedsięwzięć w zakresie ochrony środowiska na szczeblu rządowym i wojewódzkim • Wykorzystanie naturalnego potencjału miasta	• Brak zainteresowania mieszkańców programami wymiany niskosprawnych urządzeń grzewczych. • Ubóstwo energetyczne mieszkańców miasta, ograniczające rozwój nowoczesnej energetyki opartej na OZE • Brak planów zagospodarowania przestrzennego uwzględniających poszerzanie obszarów zielonych i ograniczania obszarów utwardzonych • Spadek powierzchni lasów na terenie gminy • Utrzymujące się bariery budowy obwodnicy miasta • Kontynuowanie eksploatacji bezodpływowych zbiorników na ścieki • Niedostateczne przekonanie części mieszkańców do nowoczesnych rozwiązań z zakresu Smart City • Niedostateczne wykorzystywanie potencjału środowiskowego miasta • Niewystarczające zaangażowanie i świadomość mieszkańców w rozwój niskoemisyjnych form transportu • Brak środków finansowych umożliwiających realizację przedsięwzięć

Tabela 5. Analiza SWOT obszaru sfera społeczna[53]

SFERA SPOŁECZNA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Wysoki poziom bezpieczeństwa • Lokalny program wspierania edukacji • Możliwość odbycia kursów zawodowych • Wysoki poziom kształcenia ponadpodstawowego • Liczne inicjatywy ze strony miasta zachęcające młodzież do zdobywania wiedzy • Dobry dostęp do obiektów kultury, rekreacji, sportu, usług i handlu • Funkcjonujące organizacje pożytku publicznego • Prężnie działające rady osiedli • Wpływ mieszkańców na kreowanie polityki społecznej w mieście	• Szereg niekorzystnych zjawisk demograficznych • Niekorzystne prognozy demograficzne do 2030 roku • Wzrost obciążenie demograficznego miasta • Utrudniony zakup mieszkań dla ludzi młodych • Dość bliska odległość konkurencyjnych, atrakcyjniejszych ośrodków do życia dla mieszkańców • Brak uczelni wyższej • Stosunkowo nieduża podaż możliwości skorzystania z opieki nad dziećmi do lat 3 i dzieci w grupie wiekowej 3-5, • Niewystarczający zakres oferty poradnictwa zawodowego i edukacyjnego • Brak informatora miejskiego, broszury promującej bogatą ofertę kulturalną miasta (np. strona internetowa) jako element Smart City • Słaby dostęp do lekarzy specjalistów i lekarza POZ • Stale rosnące potrzeby w zakresie opieki społecznej związane ze starzeniem się mieszkańców • Brak czytelnej wizji rozwoju miasta • Brak cyfrowych narzędzi na zgłaszanie inicjatyw mieszkańców jako element Smart City • Niewystarczający udział społeczności lokalnej w akcjach jak badania ankietowe

[53] opracowanie własne

SFERA SPOŁECZNA	
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
• Zwiększenie konkurencyjności miasta, • Wzrost pozycji miasta w grupie małych i średnich miast, • Rozwój współpracy międzysamorządowej w celu wymiany doświadczeń pod kątem przedsiębiorczości, • Aktywność władz lokalnych w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na działania przyczyniające się do podniesienia komfortu życia mieszkańców, • Innowacje i inwestycje w edukację, • Wykorzystanie potencjału aktywności społecznej mieszkańców jako element Smart City, • Stworzenie cyfrowego systemu umożliwiającego zgłaszanie oddolnych inicjatyw przez mieszkańców jako element Smart City • Wdrożenie systemu umożliwiającego stały kontakt z lekarzem POZ lub pielęgniarką na zasadzie teleporady jako element Smart City	• Dezurbanizacja miasta • Marginalizacja miasta • Dalsza depopulacja miasta • Brak możliwości dalszego czerpania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych • Mała gotowość mieszkańców do współuczestniczenia w decydowaniu o mieście

3. STRATEGICZNE CELE ROZWOJU SIERPCA W KIERUNKU MIASTA INTELIGENTNEGO

Obszary i cele strategiczne zostały zidentyfikowane na bazie wniosków z opracowanej Diagnozy społecznej, gospodarczej, środowiskowej i przestrzennej miasta, a także z uzyskanych informacji zebranych od mieszkańców na etapie opracowania dokumentu.

Strategia rozwoju miasta Sierpca w kierunku Smart City na lata 2021-2030 wyznacza cztery cele strategiczne, które doszczegółowiono celami operacyjnymi, a te z kolei uzupełniono kierunkami działań niezbędnymi do realizacji celów strategicznych.

Cele strategiczne

Służą usystematyzowaniu oraz realizacji wizji rozwoju miasta i określają rezultat do osiągnięcia w długiej perspektywie czasu

Cele operacyjne

Wyznaczają kierunki działań niezbędne do realizacji celów strategicznych

Kierunki działań

Rozwiązania i pomysły uniwersalne służące realizacji celów

Cele oraz kierunki działań wyznaczone w poszczególnych obszarach są od siebie zależne i wzajemnie się przenikają dlatego powinny być traktowane równorzędnie. Podstawą do podejmowania działań w zakresie infrastruktury technicznej i transportu będzie realizacja zadań w obszarze środowiska naturalnego oraz racjonalnego gospodarowania przestrzenią. Działania z obszaru środowiska naturalnego będą silnie korespondowały ze sferą społeczną i komfortem życia mieszkańców oraz infrastrukturą techniczną. Z kolei zadania z obszaru gospodarki i rynku pracy powinny być spójne z kierunkami działań sfery społecznej, a także infrastruktury technicznej i transportu. Co więcej rozwój społeczno-gospodarczy powinien opierać się na zasadach równoważonego rozwoju.

Tabela 6. Lista celów strategicznych i operacyjnych

Gospodarka i rynek pracy	**Infrastruktura techniczna i transport**	**Środowisko naturalne**	**Sfera społeczna**
Cel strategiczny 1 Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka lokalna, wykorzystująca uwarunkowania, specjalizacje lokalne oraz stymulująca przedsiębiorczość mieszkańców	**Cel strategiczny 2** Nowoczesna infrastruktura zapewniająca komfort życia mieszkańców i ochronę środowiska	**Cel strategiczny 3** Komfort i bezpieczeństwo mieszkańców w wymiarze środowiskowym	**Cel strategiczny 4** System usług publicznych zapewniający komfort i bezpieczeństwo mieszkańców w wymiarze społecznym, kulturowym, zdrowotnym
Cele operacyjne			
Cel 1.1 Promocja lokalnej przedsiębiorczości, handlu i usług	**Cel 2.1** Utrzymanie dobrej jakości wody poprzez zapewnienie dostępu do systemów wodociągowych i kanalizacyjnych oraz ograniczanie wytwarzanych i deponowanych na składowiskach odpadów	**Cel 3.1** Racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi	**Cel 4.1** Ochrona dziedzictwa historycznego oraz wzmocnienie roli kultury w procesach rozwoju społecznego i gospodarczego
Cel 1.2 Rozwój nowych obszarów przedsiębiorczości	**Cel 2.2** Zwiększanie dostępności i efektywności komunikacyjnej miasta	**Cel 3.2** Ochrona krajobrazu oraz racjonalne gospodarowanie przestrzenią	**Cel 4.2** Rozwój infrastruktury oraz kreowanie spójnej oferty w zakresie kultury, sportu, rekreacji i wypoczynku, wzmacniających atrakcyjność osadniczą i turystyczną gminy.
Cel 1.3 Wspieranie działań na rzecz aktywizacji zawodowej mieszkańców	**Cel 2.3** Poprawa efektywności energetycznej infrastruktury miejskiej	**Cel 3.3** Przystosowanie do zmian klimatu, łagodzenie ich skutków i poprawa jakości powietrza	**Cel 4.3** Poprawa dostępu do kształcenia dzieci i młodzieży
Cel 1.4 Wspieranie innowacyjnych rozwiązań w przemyśle i sektorze publicznym	**Cel 2.4** Rozwój cyfryzacji służący mieszkańcom		**Cel 4.4** Rozwój infrastruktury społecznej sprzyjający włączeniu społecznemu

Gospodarka i rynek pracy	Infrastruktura techniczna i transport	Środowisko naturalne	Sfera społeczna
			Cel 4.5 Poprawa dostępu do opieki zdrowotnej
			Cel 4.6 Poprawa działalności w zakresie opieki społecznej

Dla każdego z celów strategicznych w danym obszarze tematycznym, opracowano cele operacyjne, a dla nich kierunki działań wraz z:

- przykładami realizacji celów,
- miernikami realizacji celów,
- potencjalnymi partnerami realizowanych działań oraz
- wskazano na jakie obszary problemowe, zidentyfikowane na etapie Diagnozy, odpowiadają.

GOSPODARKA I RYNEK PRACY

3.1. Cel strategiczny 1

Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka lokalna, wykorzystująca uwarunkowania, specjalizacje lokalne oraz stymulująca przedsiębiorczość mieszkańców.

Cele operacyjne:

Cel 1.1 Promocja lokalnej przedsiębiorczości, handlu i usług

Cel 1.2 Rozwój nowych obszarów przedsiębiorczości

Cel 1.3 Wspieranie działań na rzecz aktywizacji zawodowej mieszkańców

Cel 1.4 Wspieranie innowacyjnych rozwiązań w przemyśle i sektorze publicznym

Sierpc jest największą jednostką pod względem liczby ludności i jedynym miastem w powiecie sierpeckim, na jego terenie zlokalizowane są duże zakłady produkcyjne, a zatem jest miastem ze znaczącym rynkiem pracy oraz potencjałem gospodarczym w regionie. Oprócz tego miasto ma świetne położenie (centralna Polska), a dzięki przebiegającej przez nie drodze krajowej nr 10 wchodzącej w skład transeuropejskiej sieci TEN-T, jest bardzo dobrze skomunikowane z dużymi ośrodkami miejskimi. Zdecydowanym atutem Sierpca są walory przyrodnicze oraz bogata historia i kultura, które mogą przyciągnąć inwestorów i turystów. Przemawia to za podjęciem działań w kierunku wykorzystania istniejącego potencjału miasta do rozwoju w kierunku miasta inteligentnego.

Wskaźniki przedsiębiorczości Sierpca (np. liczba przedsiębiorstw na 10 tyś mieszkańców czy udział sektora prywatnego w ogóle podmiotów gospodarki narodowej), są niskie. W mieście brakuje inwestorów, a jednym z najistotniejszych problemów jest utrzymujące się wysokie bezrobocie. Biorąc pod uwagę powyższe problemy oraz szanse rozwoju jakie wynikają z lokalnych uwarunkowań, Cel strategiczny 1 zakłada poprawę dynamiki rozwoju gospodarczego Sierpca poprzez wzrost konkurencyjności i innowacyjności lokalnej gospodarki przy wykorzystaniu zastanych uwarunkowań wraz z pobudzeniem przedsiębiorczości mieszkańców.

Nieodzownym elementem realizacji celu strategicznego jest promocja lokalnej przedsiębiorczości, handlu i usług (Cel1.1) jako wspieranie lokalnych produktów i turystyki przy pomocy rozwiązań wpisujących się w ideę Smart City.

Z kolei Cel 1.2 obejmuje przedsięwzięcia na rzecz tworzenia nowych obszarów przedsiębiorczości, głównie poprzez pozyskanie nowych inwestorów przy pomocy wdrożenia podstawowych narzędzi takich jak rozwój terenów inwestycyjnych w mieście, wdrożenie prototypów rozwiązań wypracowanych na styku przedsiębiorców, Instytucji Otoczenia Biznesu oraz nauki czy też wsparcie dla nowopowstających przedsiębiorstw – startupów. Cel zakłada również zabezpieczenie wsparcia lokalnej gospodarki w postaci sprawnie działającego systemu obsługi administracyjnej.

Natomiast efektem realizacji kierunków działań wpisujących się w Cel 1.3 będzie uzyskanie impulsów na rzecz aktywizacji zawodowej mieszkańców poprzez działania doradztwa zawodowego, dostęp do poszerzania kompetencji, kwalifikacji, zdobywania doświadczenia

zawodowego i nauki języków obcych, co ma szczególne znaczenie w czasie spodziewanego zwiększającego się udziału obcokrajowców w Polce. Cel operacyjny obejmie także istotną kwestię (istotną z punktu widzenia ogólnoświatowych problemów jakimi są pandemie, kataklizmy i inne zdarzenia) dostępu do informacji i wsparcia w ewentualnym wykorzystaniu tarcz antykryzysowych i programów odbudowy.

Bardzo istotną kwestią, przybliżającą do tworzenia miasta inteligentnego, jest wykorzystanie innowacyjnych rozwiązań w lokalnej gospodarce. Cel 1.4 zakłada tworzenie postaw rozwojowych zgodnych z ideą gospodarki obiegu zamkniętego czy opartej na zasadach zrównoważonego rozwoju czyli gospodarki, która nie będzie powodować negatywnych konsekwencji dla środowiska. Innowacyjność w oczywisty sposób wiąże się także z transformacją cyfrową lokalnej gospodarki, ale najistotniejsze będzie jednak wykorzystanie kapitału ludzkiego, który poprzez budowanie kreatywności i umiejętności rozwiązywania problemów, zwiększa produktywność przedsiębiorstw, a tym samym przyspiesza wzrost gospodarczy.

Tabela 7. Cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań w obszarze gospodarka i rynek pracy

Kierunki działań	Opis/Przykłady realizacji działań	Obszar problemowy zidentyfikowany na etapie Diagnozy	Wskaźniki monitorowania	Partnerzy
Cel 1.1 Promocja lokalnej przedsiębiorczości, handlu i usług				
Tworzenie warunków dla uzyskania informacji o lokalnym rynku przedsiębiorców oraz punktów usługowo-handlowych	• Stworzenie portalu integrującego informacje o lokalnych przedsiębiorcach i rynku pracy • Aktualizacja informacji o przedsiębiorstwach i punktach usługowo-handlowych na platformach zewnętrznych (np. Google Maps, Openstreetmap)	Brak zintegrowanej informacji (np. strona internetowa) dotyczącej otoczenia biznesu, przemysłu	Liczba utworzonych narzędzi	Urząd Miejski w Sierpcu Przedsiębiorcy Właściciele obiektów
Wspieranie działań na rzecz integracji lokalnego środowiska biznesowego, współpracy, wymiany doświadczeń oraz dobrych praktyk.	• Stworzenie grupy zrzeszającej lokalnych przedsiębiorców poprzez wykorzystanie nowych technologii • Wspieranie lokalnych przedsiębiorców i producentów w łączenie się w grupy sprzedażowe • Współpraca z instytucjami otoczenia biznesu w zakresie poszerzania oferty szkoleń, informacji i doradztwa dla lokalnych przedsiębiorców	Niski poziom przedsiębiorczości Sierpca Brak inwestowania w nowe gałęzie produkcyjne	Liczba utworzonych grup partnerstwa, forów, spotkań Liczba zaangażowanych podmiotów Liczba wspólnych inicjatyw realizowanych przez przedsiębiorców działających na terenie gminy	Urząd Miejski w Sierpcu, Lokalne grupy przedsiębiorców Przedsiębiorcy IOB Organizacje pozarządowe

Kierunki działań	Opis/Przykłady realizacji działań	Obszar problemowy zidentyfikowany na etapie Diagnozy	Wskaźniki monitorowania	Partnerzy
			Liczba przedsiębiorców którzy skorzystali ze wsparcia IOB Liczba zaangażowanych podmiotów	
Wykorzystanie lokalnych walorów naturalnych w rozwoju przedsiębiorczości	• Rozwój ekoturystyki • Wzmocnienie znaczenia turystyki i rekreacji w gospodarce gminy	Niewykorzystany naturalny potencjał Sierpca do wzrostu rozwoju gospodarczego	Liczba utworzonych obiektów związanych z działalnością turystyczną wykorzystującą walory naturalne Sierpca	Urząd Miejski w Sierpcu Przedsiębiorcy Administracja rządowa Samorząd wojewódzki
Rozwój i promocja gospodarczej marki „Sierpc – miasto ze smakiem”	• Organizacja festiwali i wydarzeń społeczno-kulturowych, na których będą promowane lokalne produkty i usługi • Wsparcie w zakresie promocji, pozyskiwania rynków zbytu produktów lokalnych • Zwiększanie zdolności przedsiębiorstw do tworzenia produktów i usług o potencjale eksportowym	Słaby dostęp do informacji o gospodarce miasta	Liczba zorganizowanych wydarzeń Liczba wystawców na festiwalach i wydarzeniach Liczba uczestników festiwali i wydarzeń Poziom wzrostu obrotu lokalnych producentów	CKiSZ Urząd Miejski w Sierpcu Przedsiębiorcy Samorząd wojewódzki Administracja rządowa Artyści

Kierunki działań	Opis/Przykłady realizacji działań	Obszar problemowy zidentyfikowany na etapie Diagnozy	Wskaźniki monitorowania	Partnerzy
Cel 1.2 Rozwój nowych obszarów przedsiębiorczości				
Rozwój nowych terenów inwestycyjnych w mieście	• Opracowanie dokumentów planistycznych wyznaczających nowe tereny inwestycyjne	Mało przejrzysta polityka zagospodarowania przestrzennego w zakresie inwestycji	Powierzchnia terenów inwestycyjnych w posiadaniu gminy Liczba przedsiębiorstw funkcjonujących na nowych terenach inwestycyjnych	Urząd Miejski w Sierpcu Właściciele terenów
Pozyskanie nowych inwestorów	• Stworzenie oferty dla inwestorów i rozwój promocji gospodarczej gminy • Wsparcie dla prowadzenia procesu negocjacji i konsultacji społecznych przy wprowadzaniu nowych inwestorów do miasta	Brak inwestowania w nowe gałęzie produkcyjne, a nie usługowe Wysoka stopa bezrobocia w mieście Słabe tempo wzrostu dochodów miasta	Liczba pozyskanych inwestorów Liczba ofert przedstawionych zainteresowanym potencjalnym inwestorom Liczba zapytań inwestorów w sprawie oferty inwestycyjnej gminy	Urząd Miejski w Sierpcu Przedsiębiorcy
Wsparcie wdrażania wyników prac B+R	• Wsparcie w prowadzeniu analiz kosztów i ryzyka dla przedsiębiorstw wdrażających innowacje do obiegu gospodarczego	Niski stopień innowacyjności	Liczba wdrożonych innowacji lub koncepcji	Przedsiębiorcy Instytucje Otoczenia Biznesu Uczelnie

Kierunki działań	Opis/Przykłady realizacji działań	Obszar problemowy zidentyfikowany na etapie Diagnozy	Wskaźniki monitorowania	Partnerzy
Wsparcie dla startupów	• Tworzenie programów wsparcia dla startupów	Brak wsparcia dla statupów Wysoka stopa bezrobocia Brak atrakcyjnych ofert pracy	Liczba utworzonych startupów	Polska Agencja Przedsiębiorczości
Doskonalenie standardów obsługi inwestorów/ przedsiębiorców	• Utworzenie wyspecjalizowanego stanowiska informacyjno-doradczego w urzędzie • Zapewnienie wsparcia dla osób chcących rozpocząć działalność gospodarczą i przedsiębiorców zamierzających inwestować w mieście • Poprawa jakości obsługi inwestorów/ przedsiębiorców również w zakresie obsługi w języku obcym	Brak inwestowania w nowe gałęzie produkcyjne, a nie usługowe Tendencja spadkowa nowo rejestrowanych przedsiębiorstw	Liczba osób, które skorzystały z oferty punktu informacyjno-doradczego w urzędzie. Poziom zadowolenia klientów z obsługi (krótka, cyfrowa ankieta w ramach odwiedzin w punkcie informacyjno-doradczym)	Urząd Miejski w Sierpcu Przedsiębiorcy
Cel 1.3 Wspieranie działań na rzecz aktywizacji zawodowej mieszkańców				
Poprawa dostępności i doskonalenie standardów obsługi procedur związanych z aktywizacją zawodową oraz modernizacja instytucji rynku pracy	• Zwiększenie zdolności administracji do obsługi procedur związanych z zatrudnianiem cudzoziemców oraz procesem integracji społecznej poprzez	Wysoka stopa bezrobocia w tym mała aktywność zawodowa kobiet Rejestrowana grupa zawodów deficytowych związanych z branżami rozwojowymi (IT czy finanse)	Liczba odbytych kursów doszkalających (zawodowych i językowych) Liczba osób, która skorzystała z doradztwa zawodowego	Urząd Miejski w Sierpcu Powiatowy Urząd Pracy Administracja Rządowa Samorząd województwa

Kierunki działań	Opis/Przykłady realizacji działań	Obszar problemowy zidentyfikowany na etapie Diagnozy	Wskaźniki monitorowania	Partnerzy
	podnoszenie kwalifikacji pracowników • Doskonalenie potencjału instytucji rynku pracy poprzez rozszerzenie działalności instytucji doradztwa zawodowego • Wprowadzenie nowych technologii ułatwiających zarządzanie danymi w instytucjach rynku pracy, w tym doszkalanie z zakresu nowych technologii	Bardzo niski poziom wykorzystania e-usług	Liczba zakupionego sprzętu Liczba szkoleń z zakresu wykorzystania nowych technologii	Lokalne Grupy Działania Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
Wzrost poziomu zatrudnienia oraz działania związane z utrzymaniem zatrudnienia, przekwalifikowaniem i aktywnym przeciwdziałaniem bezrobociu	• Poprawa dostępu do zatrudnienia, w szczególności w przypadku osób długotrwale bezrobotnych, zagrożonych marginalizacją społeczną a także biernych zawodowo, zwiększenie udziału kobiet w rynku pracy • Rozwój systemu podnoszenia kwalifikacji zawodowych wśród mieszkańców • Stymulowanie powstawania mikroprzedsiębiorstw jako formy samozatrudnienia (poprawa warunków dla	Wysoka stopa bezrobocia w tym mała aktywność zawodowa kobiet Rejestrowana grupa zawodów deficytowych związanych z branżami rozwojowymi (IT czy finanse) Mało atrakcyjne oferty pracy i brak ofert pracy dla młodych wykwalifikowanych osób powracających ze studiów w większych ośrodkach	Zmiany w poziomie stopy bezrobocia w mieście Liczba nowych podmiotów wpisanych do rejestru REGON na terenie miasta Liczba osób objętych systemem podnoszenia kwalifikacji	Urząd Miejski w Sierpcu Powiatowy Urząd Pracy Administracja Rządowa Samorząd województwa Lokalne Grupy Działania Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości Przedsiębiorcy

Kierunki działań	Opis/Przykłady realizacji działań	Obszar problemowy zidentyfikowany na etapie Diagnozy	Wskaźniki monitorowania	Partnerzy
	zakładania i prowadzenia podmiotów ekonomii) oraz wsparcie dla powstawania nowych miejsc pracy (np. doposażenia stanowisk pracy) • Tworzenie warunków dla powstawania nowych miejsc pracy • Wzrost aktywności osób dorosłych poprzez wspieranie działań z zakresu kształcenia ustawicznego			
Wsparcie biznesu dotkniętego negatywnymi skutkami zdarzeń losowych	• Współpraca międzyinstytucjonalna mająca na celu zwiększenie odporności na kryzys gospodarczy spowodowany zdarzeniami losowymi (kataklizmy, pandemie itp.) • Strategiczne planowanie i zarządzanie procesami rozwojowymi w sposób zintegrowany wspólnie z sąsiadami oraz innymi partnerami i różnymi podmiotami funkcjonującymi w regionie oraz z mieszkańcami	Ograniczenia spowodowane zamrożeniem gospodarki związanym z pandemią COVID-19	Liczba przedsiębiorstw, która utrzymała się na rynku przynajmniej 2 lata po kryzysie Poziom udzielonego wsparcia Liczba przedsiębiorców, którym udzielono wsparcia Liczba ochronionych miejsc pracy	Urząd Miejski w Sierpcu Przedsiębiorcy Administracja Rządowa Samorząd województwa

Kierunki działań	Opis/Przykłady realizacji działań	Obszar problemowy zidentyfikowany na etapie Diagnozy	Wskaźniki monitorowania	Partnerzy
Prowadzenie działań wspierających równość szans na rynku pracy dla kobiet, mężczyzn i osób niepełnosprawnych	• Wsparcie działań rozpowszechniających zastosowania elastycznych form zatrudnienia, wsparcie dla pracy w niepełnym wymiarze czasu pracy, pracy na odległość oraz wsparcie działań zapewniające większą równowagę między życiem zawodowym, a prywatnym • Prowadzenie działań wspierających zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami (np. eliminacja barier architektonicznych, dostosowanie lub doposażenie stanowisk pracy do potrzeb osób z niepełnosprawnościami itp.) oraz umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestniczenie w kształceniu, rozwijaniu kompetencji oraz uczeniu się przez całe życie	Występujące wysokie bezrobocie w regionie, w tym mała aktywność zawodowa kobiet	Zmiana wskaźnika stopy bezrobocia w mieście Liczba zorganizowanych kursów doszkalających Liczba utworzonych miejsc pracy Liczba osób objętych kursami	Powiatowy Urząd Pracy w Sierpcu Przedsiębiorcy MOPS w Sierpcu Administracja rządowa Samorząd województwa
Ograniczenie problemów rynku pracy wynikających z zastanych zjawisk demograficznych	• Działanie wspierające utrzymanie osób starszych w zatrudnieniu i lepsze wykorzystanie ich doświadczenia	Występujące wysokie bezrobocie w regionie Rejestrowana grupa zawodów deficytowych związanych	Liczba osób w wieku emerytalnym aktywnych zawodowo	Przedsiębiorcy Powiatowy Urząd Pracy w Sierpcu

Kierunki działań	Opis/Przykłady realizacji działań	Obszar problemowy zidentyfikowany na etapie Diagnozy	Wskaźniki monitorowania	Partnerzy
		z branżami rozwojowymi (IT czy finanse) Niedostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb lokalnego rynku pracy		
Doskonalenie mechanizmów diagnozowania i prognozowania zapotrzebowania na kompetencje w gospodarce	• Doskonalenie mechanizmów i instrumentów umożliwiających szybkie dostosowanie podaży do zmian popytu na rynku pracy w zakresie kwalifikacji, umiejętności i terytorialnej mobilności • Stworzenie mechanizmów współpracy lokalnych instytucji takich jak: służby zatrudnienia, służby socjalne • Nawiązanie współpracy z PUP w Sierpcu w celu odpowiedniego zaplanowania długookresowego modelu kształcenia zgodnego z potrzebami lokalnego rynku pracy	Niedostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb lokalnego rynku pracy Słabe umocowanie kierunkowe w branżach technicznych szkolnictwa	Liczba opracowanych programów diagnozujących problem zaopatrzenia w kompetencje Zmiana stopy bezrobocia	Urząd Miejski w Sierpcu Powiatowy Urząd Pracy w Sierpcu Przedsiębiorcy MOPS w Sierpcu PCPR w Sierpcu Instytucje oświaty

Kierunki działań	Opis/Przykłady realizacji działań	Obszar problemowy zidentyfikowany na etapie Diagnozy	Wskaźniki monitorowania	Partnerzy
Cel 1.4 Wspieranie innowacyjnych rozwiązań w przemyśle i sektorze publicznym				
Zapewnienie trwałych podstaw rozwojowych poprzez wzrost aktywności gospodarczej (szczególnie innowacyjnej, zielonej, opartej o GOZ oraz na zasadach zrównoważonego rozwoju)	• Stworzenie systemu zarządzania energią prowadzącego do samowystarczalności energetycznej miasta • Wsparcie rozwoju innowacyjności w zakresie zielonych technologii oraz stymulacja innowacji prośrodowiskowych, w tym uwzględniających analizę cyklu życia produktu i ekoprojektowanie • Praktyczne wykorzystanie i zachowanie zasad zrównoważonego rozwoju u lokalnych producentów	Brak innowacyjności	Liczba przedsiębiorstw opartych na zasadach GOZ Liczba przedsiębiorców wykorzystujących zasady zrównoważonego rozwoju Liczba przedsiębiorstw wykorzystujących zielone technologie, technologie prośrodowiskowe	Urząd Miejski w Sierpcu Przedsiębiorcy Administracja rządowa Samorząd województwa
Inwestycje w kapitał ludzki	• Kształtowanie kompetencji proinnowacyjnych i menadżerskich (kreatywność, umiejętność analizy problemu i jego rozwiązania, akceptację ryzyka i niepewności, zdolność współtworzenia, przywództwo, planowanie strategiczne,	Niski poziom przedsiębiorczości i innowacyjności Rejestrowana grupa zawodów deficytowych związanych z branżami rozwojowymi (IT czy finanse) Mało atrakcyjne oferty pracy i brak ofert pracy dla młodych	Liczba osób objętych szkoleniami	Urząd Miejski w Sierpcu Przedsiębiorcy Administracja rządowa Samorząd województwa

Kierunki działań	Opis/Przykłady realizacji działań	Obszar problemowy zidentyfikowany na etapie Diagnozy	Wskaźniki monitorowania	Partnerzy
	skalowanie przedsiębiorstwa czy zarządzanie zespołem)	wykwalifikowanych osób powracających ze studiów w większych ośrodkach		
Transformacja cyfrowa lokalnej gospodarki	• Wdrożenie programów stymulujących wprowadzanie w przedsiębiorstwach rozwiązań cyfrowych obejmujących również digitalizację procesów • Budowa infrastruktury instytucjonalnej dla transformacji cyfrowej • Transformacja modeli biznesowych przedsiębiorstw w kierunku Przemysłu 4.0, a w szczególności automatyzacji, robotyzacji i cyfryzacji • Stworzenie systemu integracji danych jako element zarządzania miastem oraz poprawa jakości i otwartości danych publicznych • Wdrożenie rozwiązań algorytmicznych wykorzystujących techniki uczenia maszynowego oraz	Niski poziom cyfryzacji	Liczba wdrożonych innowacyjnych narzędzi Liczba jednostek objętych wsparciem we wdrożeniu narzędzi cyfrowych Liczba linii technologicznych, które uległy cyfryzacji lub automatyzacji lub robotyzacji Liczba wdrożonych systemów z zakresu e-usług	Urząd Miejski w Sierpcu Przedsiębiorcy Jednostki publiczne z terenu miasta Administracja rządowa Samorząd województwa Jednostki oświatowe, opiekuńcze, wychowawcze i placówki zdrowia

Kierunki działań	Opis/Przykłady realizacji działań	Obszar problemowy zidentyfikowany na etapie Diagnozy	Wskaźniki monitorowania	Partnerzy
	sztucznej inteligencji w przedsiębiorstwach • Wsparcie rozwoju systemu ochrony własności intelektualnej • Zwiększanie podaży i podnoszenie jakości e-usług sektora publicznego (w tym wspieranie projektów m.in. z zakresu e-administracji, e-edukacji i e-zdrowia) • Zwiększenie cyfryzacji i dostępności danych publicznych (w tym ich standaryzacja i strukturyzacja), • Przyspieszenie procesów automatyzacji i robotyzacji • Wsparcie rozwoju innowacyjnych rozwiązań w obszarze cyberbezpieczeństwa w różnych sektorach gospodarki (rozwój narzędzi służących do zbierania, analizy i wymiany informacji o zagrożeniach, podatnościach i incydentach, rozbudowa infrastruktury służącej			

Kierunki działań	Opis/Przykłady realizacji działań	Obszar problemowy zidentyfikowany na etapie Diagnozy	Wskaźniki monitorowania	Partnerzy
	podniesieniu poziomu odporności na cyberzagrożenia, zapewnienie cyberbezpieczeństwa w sieciach łączności, budowa i rozwój krajowego systemu certyfikacji cyberbezpieczeństwa produktów, usług i procesów)			

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I TRANSPORT

3.2. Cel strategiczny 2

Nowoczesna infrastruktura zapewniająca komfort życia mieszkańców i ochronę środowiska.

Cele operacyjne:

Cel 2.1 Utrzymanie dobrej jakości wody poprzez zapewnienie dostępu do systemów wodociągowych i kanalizacyjnych oraz ograniczanie wytwarzanych i deponowanych na składowiskach odpadów

Cel 2.2 Zwiększanie dostępności i efektywności komunikacyjnej miasta

Cel 2.3 Poprawa efektywności energetycznej infrastruktury miejskiej

Cel 2.4 Rozwój cyfryzacji służący mieszkańcom

Jakość życia w inteligentnym mieście rośnie wraz z rozwojem infrastruktury miasta: wodno-kanalizacyjnej, drogowej i energetycznej oraz IT. Miasto dostarcza mieszkańcom usługi przy jednoczesnym obniżaniu ich kosztów i zwiększaniu efektywności, dlatego istotnym zadaniem stojącym przed miastami jest w tym kontekście modernizacja infrastruktury i dostosowywanie jej do potrzeb rozwijającego się miasta. Od jakości infrastruktury zależy jakość życia mieszkańców i jego użytkowników.

Według badania ankietowego mieszkańców najliczniej zgłaszanymi elementami do poprawy w mieście były: poprawa infrastruktury drogowej (wyprowadzenie ruchu samochodów ciężarowych z miasta oraz poprawa stanu dróg), budowa ścieżek rowerowych, rewitalizacja starej części miasta, zagospodarowanie terenów wzdłuż rzeki Sierpienicy. Ankietowani wskazywali głównie działania mające na celu racjonalną gospodarkę energią (oświetlenie energooszczędne, wykorzystanie energii odnawialnej), zwiększenie udziału terenów zielonych w mieście oraz działanie sprawnego systemu gospodarki odpadami.

Modernizacja Ciepłowni Sierpc w kierunku wykorzystania paliw alternatywnych (gaz) dla węgla oraz modernizacja Miejskiej Oczyszczalni Ścieków w Sierpcu, która umożliwiła przetwarzanie osadów ściekowych należą do mocnych stron miasta, które pozytywnie wpłyną na jego rozwój.

Cel strategiczny 2. Nowoczesna infrastruktura zapewniająca komfort życia mieszkańców i ochronę środowiska przyczyni się do rozwoju miasta i minimalizacji różnić w komforcie życia w różnych jego rejonach. W celu 2.1 Utrzymanie dobrej jakości wody poprzez zapewnienie dostępu do systemów wodociągowych i kanalizacyjnych oraz ograniczanie wytwarzanych i deponowanych na składowiskach odpadów przewidziano kierunki działań i projekty, które ograniczą presję różnych gałęzi gospodarki i człowieka na środowisko. Ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko będzie realizowane również dzięki projektom zaproponowanym w celu 2.2 Zwiększanie dostępności i efektywności komunikacyjnej miasta. Wyprowadzenie ruchu tranzytowego z miasta, rozwój, poprawa bezpieczeństwa na drogach i rozwój ekologicznego transportu stanowią podstawę poprawy jakości życia mieszkańców. Bardzo istotną kwestią, przybliżającą do tworzenia miasta SMART City, jest wykorzystanie innowacyjnych rozwiązań w zarządzaniu energią. Kierunki działań i propozycje projektów w tym zakresie określone zostały w celu 2.3 Poprawa efektywności energetycznej infrastruktury miejskiej. Nowoczesna infrastruktura będzie również wynikiem transformacji cyfrowej a kierunki i działania zaproponowane do realizacji w tym zakresie przewidziano w celu 4.4. Rozwój cyfryzacji służący mieszkańcom. Zwiększanie wewnętrznej sprawności instytucjonalnej urzędu poprzez wykorzystywanie pełnego potencjału posiadanych przez urząd danych (m.in. rozwój e-usług,

integracja baz danych) oraz rozwój nowoczesnych technologii i systemów łączności przyczynię się do rozwoju kapitału społecznego poprzez ograniczenie wykluczenia cyfrowego.

Tabela 8. Cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań w obszarze infrastruktura i transport

Kierunki działań	Opis/Przykłady realizacji działań	Obszar problemowy zidentyfikowany na etapie Diagnozy	Wskaźniki monitorowania	Partnerzy
Cel 2.1 Utrzymanie dobrej jakości wody poprzez zapewnienie dostępu do systemów wodociągowych i kanalizacyjnych oraz ograniczanie wytwarzanych i deponowanych na składowiskach odpadów				
Ograniczenie wpływu presji różnych gałęzi gospodarki i człowiek na stan jakości wód	• Opracowanie dokumentów strategicznych i planistycznych w zakresie gospodarowania wodami oraz ochrony zasobów wodnych • Rozwój i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz oczyszczania ścieków komunalnych • Rozwój inteligentnych systemów zarządzania sieciami wodno-kanalizacyjnymi • Popularyzacja wykorzystania przydomowych oczyszczalni ścieków w celu likwidacji zbiorników bezodpływowych • Modernizacja oczyszczalni ścieków i zagospodarowanie osadów ściekowych z oczyszczalni ścieków komunalnych	Sieć kanalizacji sanitarnej w mieście jest niedostatecznie rozwinięta (74,6% mieszkańców korzysta z kanalizacji zbiorowej, a 976 gosp. domowych korzysta ze zbiorników bezodpływowych). Wysoki udział zużycia wody przez przemysł	Długość sieci kanalizacyjnej Liczba przyłączy kanalizacyjnych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania Liczba gospodarstw domowych korzystająca ze zbiorników bezodpływowych	• Urząd Miejski w Sierpcu • Przedsiębiorcy • Administracja rządowa Samorząd województwa Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej "EMPEGEK" Sp. z o.o. Właściciele terenów

Kierunki działań	Opis/Przykłady realizacji działań	Obszar problemowy zidentyfikowany na etapie Diagnozy	Wskaźniki monitorowania	Partnerzy
Efektywne wykorzystanie zasobów wodnych bez dodatkowego obciążania środowiska	• Wspieranie technologii pozwalających na zmniejszenie zużycia wody w procesach produkcyjnych (zamknięte obiegi wody, ponowne wykorzystanie) i w gospodarce komunalnej	W 2019 roku w Sierpcu aż 70% łącznego zużycia wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności wykorzystano na potrzeby przemysłu	Ilość zużytej wody ogółem Ilość wody pobieranej na cele przemysłu, gospodarstw domowych i cele pozostałe	Zakłady przemysłowe Przedsiębiorcy
Systemowe ograniczenie masy wytwarzanych i deponowanych na składowiskach odpadów i ich wtórne, surowcowe wykorzystanie	• Kontynuacja działań związanych z zapobieganiem powstawaniu odpadów (w tym niemarnowaniem żywności) i właściwym zagospodarowaniem odpadów • Wdrażanie innowacyjnych technologii przyjaznych środowisku wspierających transformację w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ) • Rozwój systemów selektywnego zbierania odpadów • Wspieranie zmiany procesów produkcyjnych w celu przejścia z modelu liniowego na cyrkularny, redukowanie masy odpadów	Utrzymujący się od kilku lat na poziomie ponad 70% udział zmieszanych odpadów komunalnych w całkowitym strumieniu odpadów	Udział zmieszanych odpadów komunalnych w strumieniu odpadów komunalnych Masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca	Urząd Miejski w Sierpcu Przedsiębiorcy Administracja rządowa Samorząd województwa

Kierunki działań	Opis/Przykłady realizacji działań	Obszar problemowy zidentyfikowany na etapie Diagnozy	Wskaźniki monitorowania	Partnerzy
	• Edukacja ekologiczna, w tym zwiększenie świadomości obywateli/konsumentów na temat GOZ oraz w działania promujące nowe wzorce konsumpcji.			
Cel 2.2 Zwiększanie dostępności i efektywności komunikacyjnej miasta				
Wprowadzenie zmian w istniejącym układzie drogowym w celu ograniczenia lub wyeliminowania ruchu tranzytowego z centrum miasta	• Wyprowadzenie ruchu tranzytowego z centrum miasta poprzez budowę obwodnicy miasta	Główny problem komunikacyjny Sierpca stanowi prowadzony przez centrum miasta ruch tranzytowy co wiąże się ze wzmożonym ruchem na drogach, dużym hałasem, zwiększonej emisji substancji do powietrza i dyskomfortem życia mieszkańców. Konieczne jest zatem wprowadzenie zmian w istniejącym układzie drogowym w celu przeniesienia części ruchu na, mającą powstać, obwodnicę Sierpca.	Wybudowana obwodnica miasta	Urząd Miejski w Sierpcu Przedsiębiorcy Samorząd Województwa Administracja Rządowa
Zapewnienie bieżącego utrzymania urządzeń bezpieczeństwa oraz oznakowania pionowego i poziomego na ulicach i placach	• Modernizacja oświetlenia ulicznego, w tym montaż opraw LED wraz z osprzętem elektrycznym, wysięgnikami i modernizacją systemu sterowania dla wybranych ulic	Problemem jest także silnie wyeksploatowana infrastruktura drogowa co ma wpływ na bezpieczeństwo komunikacyjne i komfort jazdy. Pomimo iż stale remontowane są odcinki dróg,	Ilość zamontowanych nowych opraw LED	Urząd Miejski w Sierpcu Przedsiębiorcy Samorząd Województwa Administracja Rządowa

Kierunki działań	Opis/Przykłady realizacji działań	Obszar problemowy zidentyfikowany na etapie Diagnozy	Wskaźniki monitorowania	Partnerzy
	• Poprawa stanu technicznego dróg. • Dalsze wsparcie zbiorowej i indywidualnej mobilności o niskiej lub zerowej emisyjności poprzez rozwój infrastruktury i unowocześnianie taboru transportu zbiorowego zachęcające do korzystania z komunikacji zbiorowej.	obecna infrastruktura drogowa wymaga doinwestowania. W Sierpcu występuje bardzo wysoki wskaźnik liczby zarejestrowanych samochodów osobowych na 1000 mieszkańców (834,7 w 2018 roku dla powiatu sierpeckiego, średnia dla woj. mazowieckiego - 678, dla Polski - 610 szt.) powoduje to wzmożony ruch na drogach oraz problemy z parkowaniem.		
Rozwój ekologicznego transportu miejskiego i dojazdów do pracy	• Przyspieszenie rozbudowy spójnej sieci dróg rowerowych zapewniających dojazd do centrum oraz rozbudowa infrastruktury rowerowej • Promocja korzystania z alternatywnych środków transportu • Upowszechnienie rozwiązań ekonomii współdzielenia w zakresie dostępności indywidualnych środków transportowych	Niezmienna od 2016 roku niewielka długość ścieżek rowerowych (3,1 km), co nie sprzyja promocji regionu (ograniczenia rekreacji i turystyki).	Długość wybudowanych ścieżek rowerowych Ilość akcji promocyjnych zachęcających do korzystania z alternatywnego transportu	Urząd Miejski w Sierpcu Przedsiębiorcy Samorząd Województwa Administracja Rządowa

Kierunki działań	Opis/Przykłady realizacji działań	Obszar problemowy zidentyfikowany na etapie Diagnozy	Wskaźniki monitorowania	Partnerzy
	• Rozwój infrastruktury dla ruchu niezmotoryzowanego (np. strefy wolne od ruchu samochodowego, strefowe uspokojenie ruchu, drogi i pasy rowerowe, spójne sieci tras rowerowych z infrastrukturą towarzyszącą, likwidacja utrudnień i zagrożeń w ruchu pieszym, tworzenie bezkolizyjnych, ciągłych i bezpośrednich tras pieszych)			
Zintegrowane podejście do działań związanych z kształtowaniem nowoczesnego systemu transportowego poprzez tworzenie i realizację planów zrównoważonej mobilności miejskiej (SUMP).	• Przygotowanie kompleksowych dokumentów o randze strategicznej, opracowanych i wdrażanych przez władze miasta i podmioty zaangażowane w realizację miejskiej polityki transportowej (np. plany zrównoważonej mobilności miejskiej) • Inwestycje w infrastrukturę i nowoczesny i nisko oraz zeroemisyjny tabor kołowy (energia elektryczna, wodór, hybrydy, LNG, CNG)	W mieście brak jest alternatywy dla indywidualnego transportu samochodowego z uwagi na brak funkcjonowania miejskiej komunikacji w ciągu tygodnia oraz niedostatecznie rozwiniętą sieć ścieżek rowerowych. Brak miejsc parkingowych dla ludzi dojeżdżających do centrum spoza miasta (w centrum obowiązuje strefa płatnego parkowania).	Opracowany plan zrównoważonej mobilności miejskiej Liczba pojazdów nisko i zeroemisyjnych w strukturze pojazdów na terenie miasta Liczba pojazdów nisko i zeroemisyjnego w strukturze w transportu publicznego Liczba rozwiązań ruchu jednostronnego lun innych przy obiektach	Urząd Miejski w Sierpcu Przedsiębiorcy

Kierunki działań	Opis/Przykłady realizacji działań	Obszar problemowy zidentyfikowany na etapie Diagnozy	Wskaźniki monitorowania	Partnerzy
	• Rozbudowa infrastruktury do ładowania i tankowania pojazdów zeroemisyjnych i niskoemisyjnych • Zastosowanie ruchu jednostronnego lub zatok przy obiektach takich jak szkoły i urzędy umożliwiających sprawne wysiadanie i wsiadanie pasażerów. Takie rozwiązanie pozwala skrócić czas podróży, nie wymaga zapewniania miejsc postojowych i pomaga upłynnić ruch (nie występuje torowanie ruchu przez zatrzymujące się pojazdy • Zapewnienie busów dla dzieci dojeżdżających do szkół z obrzeży miasta. Rozwiązanie pozwoli ograniczyć ruch aut związany z dowożeniem dzieci do i z placówek • Zmiana polityki parkingowej miasta (np. zastosowanie zerowego biletu parkingowego uprawniającego do postoju 15		użyteczności publicznej (szkoły i urzędy)	

Kierunki działań	Opis/Przykłady realizacji działań	Obszar problemowy zidentyfikowany na etapie Diagnozy	Wskaźniki monitorowania	Partnerzy
	minutowego bez wnoszenia opłaty za parkowanie, zastosowanie odpowiedniego oznakowania (np. znak drogowy B-35) umożliwiającego parkowanie pod budynkami użyteczności publicznej tylko na kilka, kilkanaście minut). • Możliwości wykorzystania informacji przestrzennej i technologii geoinformacyjnych w zarządzaniu miastem			
Cel 2.3 Poprawa efektywności energetycznej infrastruktury miejskiej				
Pobudzenie inwestycji związanych z transformacją sektora energetycznego w celu redukcji udziału węgla w produkcji energii, zwiększenie udziału OZE w finalnym zużyciu energii brutto, większa efektywność energetyczna gospodarki, a przez to mniejsza emisją gazów cieplarnianych	• Prowadzenie dalszych działań w zakresie eliminowania niskosprawnych urządzeń grzewczych, w połączeniu z rozbudową bazy danych o urządzeniach na terenie miasta. • Wykorzystanie niskoemisyjnych źródeł ciepła w obszarach miasta, gdzie brak jest sieci gazowej lub sieci ciepłowniczej	Udział gospodarstw domowych wykorzystujących gaz do celów grzewczych w Sierpcu powoli rośnie, niemniej jednak ogólny poziom gazyfikacji miasta jest nadal niski i wymaga dalszej rozbudowy, szczególnie w celu zwiększenia udziału wykorzystania gazu do celów grzewczych.	Długość czynnej sieci gazowej Czynne przyłącza do budynków mieszkalnych Udział gospodarstw domowych korzystających z gazu do ogrzania mieszkań, w ogólnej liczbie odbiorców gazu	Urząd Miejski w Sierpcu Przedsiębiorcy Samorząd Województwa Administracja Rządowa

Kierunki działań	Opis/Przykłady realizacji działań	Obszar problemowy zidentyfikowany na etapie Diagnozy	Wskaźniki monitorowania	Partnerzy
	• Kompleksowa modernizacja energetyczna w budynkach mieszkaniowych, w tym zastosowanie narzędzi umożliwiających sterowanie i zarządzanie zużyciem energii w obiektach użyteczności publicznej • Zwiększenie efektywności energetycznej budynków mieszkalnych i publicznych (wraz z audytem), w tym mające na celu pełnienie wzorcowej roli sektora publicznego w zakresie efektywności energetycznej • Zmniejszenie zjawiska ubóstwa energetycznego, w kierunku rozwiązań kompleksowych, w tym wraz z podłączeniem do sieci ciepłowniczej/chłodniczej, wraz z instalacją urządzeń OZE • Poprawa efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach (wraz z audytem), inwestycje ograniczające zużycie energii, odzyskiwanie energii			

Kierunki działań	Opis/Przykłady realizacji działań	Obszar problemowy zidentyfikowany na etapie Diagnozy	Wskaźniki monitorowania	Partnerzy
	w procesie produkcyjnym, zastosowanie efektywnych energetycznie technologii, głęboka i kompleksowa modernizacja energetyczna budynków w przedsiębiorstwach, wymiana urządzeń na energooszczędne wraz z instalacją urządzeń OZE			
Wspieranie wytwarzania energii elektrycznej i ciepła z odnawialnych źródeł energii, w tym w kierunku energetyki rozproszonej	• Sukcesywna wymiana niskosprawnych urządzeń na nowoczesne oraz prawidłowe zaplanowanie działań naprawczych zmierzających do poprawy jakości powietrza na terenie miasta, które to zostały zapisane w Programie ochrony powietrza dla strefy mazowieckiej • Budowa/modernizacja systemów ciepłowniczych i chłodniczych (sieci) wraz z magazynami ciepła • Inwestycje w źródła systemowe, celem transformacji w kierunku niskoemisyjnym oraz uzyskania statusu	Istniejące na terenie miasta indywidualne systemy grzewcze oparte na spalaniu paliw jak węgiel, drewno. Zależność od stałych paliw kopalnych w ogrzewaniu indywidualnym mieszkań negatywnie wpływa na jakość powietrza, co przekłada się na problemy zdrowotne i generuje koszty w tym obszarze. Koncesja na wytwarzanie ciepła w Ciepłowni Sierpc Sp. z o.o. została wydana do 2023 roku. Źródła węglowe wymagają modernizacji lub wymiany. Inwestycja będzie wymagała dostosowania do wymogów unijnej polityki klimatycznej jak i krajowych regulacji. Obecnie	Liczba zlikwidowanych urządzeń na paliwa stała Długość sieci cielnej Liczba nowych podłączeń do sieci ciepłowniczej (węzłów cieplnych) Liczba nowych podłączeń do sieci gazowniczej (węzłów cieplnych) Liczba budynków i obiektów poddanych termomodernizacji	Urząd Miejski w Sierpcu Przedsiębiorcy Samorząd Województwa Administracja Rządowa

Kierunki działań	Opis/Przykłady realizacji działań	Obszar problemowy zidentyfikowany na etapie Diagnozy	Wskaźniki monitorowania	Partnerzy
	efektywnych systemów ciepłowniczych, w tym budowa i modernizacja jednostek: wysokosprawnej kogeneracji i trigeneracyjnych, gazowych, także z udziałem gazów zdekarbonizowanych, OZE, odzyskiem energii z odpadów i wykorzystania ciepła odpadowego) • Budowa systemu zarządzania energią prowadząca do samowystarczalności energetycznej miasta • Promocja, doradztwo, podnoszenie świadomości i wiedzy mieszkańców, i przedsiębiorców, władz lokalnych w zakresie efektywności energetycznej i wykorzystania OZE	niezadawalająca kondycja finansowa spółki ogranicza koncept remontowy. Ciepłownia Sierpc boryka się z problemami finansowymi związanymi między innymi z coraz mniejszą ilością sprzedawanej mocy zamówionej. Spadek mocy zamówionej związany jest ze zmniejszającym się, za sprawą termomodernizacji budynków, zapotrzebowaniem na ciepło. Kolejną przyczyną niezadawalającej kondycji finansowej spółki był koszt zakupu uprawnień do emisji CO_2.	Liczba odbiorców energii elektrycznej i cieplnej z OZE	
Cel 4.4 Rozwój cyfryzacji służący mieszkańcom				
Zwiększanie wewnętrznej sprawności instytucjonalnej urzędu poprzez wykorzystywanie pełnego potencjału posiadanych przez urząd danych	• Rozwijanie systemu zbierania danych o funkcjonowaniu miasta na potrzeby Urzędu Miasta	Brak oceny i monitorowania stanu łączności miasta, tj. elementów i wskaźników związanych z dostępnością technologii informatyczno-komunikacyjnych,	Ilość wdrożonych nowoczesnych i inteligentnych rozwiązań cyfrowych (np. e-usług)	Urząd Miejski w Sierpcu Przedsiębiorcy Samorząd Województwa

Kierunki działań	Opis/Przykłady realizacji działań	Obszar problemowy zidentyfikowany na etapie Diagnozy	Wskaźniki monitorowania	Partnerzy
	• Regularne działania edukacyjne skierowane do pracowników urzędu umożliwiające podniesienie ich kompetencji oraz jakości świadczonych usług • Prowadzenie działań integrujących mieszkańców przy pomocy narzędzi cyfrowych • Harmonizacja danych i integracja zasobów bazodanowych w ramach systemu informacji przestrzennej	dostępu do e-usług, stopnia pokrycia miasta sieciami światłowodowymi, liczbą hot spotów czy dostępem do stron internetowych instytucji i jednostek funkcjonujących na terenie miasta		Administracja Rządowa
Rozwój nowoczesnych technologii i systemów łączności prowadzące rozwoju kapitału społecznego poprzez ograniczenie wykluczenia cyfrowego	• Rozbudowa infrastruktury sieciowej • Rozwój projektów z zakresu budowy i modernizacji sieci szerokopasmowej oraz inwestycje umożliwiające gigabitowy dostęp do Internetu dla miejsc stanowiących główną siłę napędową rozwoju społeczno-gospodarczego oraz na obszarach gorzej rozwiniętych	Jakość cyfrowej infrastruktury jest wciąż niewystarczająca	Liczba gospodarstw domowych i przedsiębiorstw posiadających dostęp do sieci (o przepustowości 30 Mb/s	

STAN ŚRODOWISKA

3.3. Cel strategiczny 3

Komfort i bezpieczeństwo mieszkańców w wymiarze środowiskowym.

Cele operacyjne:

Cel 3.1 Racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi

Cel 3.2 Ochrona krajobrazu oraz racjonalne gospodarowanie przestrzenią

Cel 3.3 Przystosowanie do zmian klimatu, łagodzenie ich skutków i poprawa jakości powietrza

Zgodnie z Krajową Polityką Miejską do 2030 roku miasta mają być silne i odporne, co wiąże się ze specyficznymi cechami nowoczesnego miasta. Zagospodarowanie przestrzenne jest jednym z kluczowych elementów miasta, które powinno być:

- kompaktowe – zwarte i zapewniające ograniczenie suburbanizacji,
- zielone – kierowane ku zielonej transformacji, która staje się głównym z kierunków rozwoju miast,
- produktywne – wykorzystujące potencjał rozwoju lokalnego, szukające innowacyjności w rozwiązaniach na obszarze miasta.

Niekontrolowany rozwój przestrzenny małych miast prowadzi do nadmiernego i nieracjonalnego wykorzystywania zasobów przestrzennych, nierzadko do degradacji przyrodniczej i rosnących kosztów funkcjonowania miasta. Małe miasto może być dobrym przykładem dobrych praktyk planistycznych, miejscem wysokiej jakości życia oraz przyjaznym środowiskowo. Tereny zielone stanowią bardzo ważny element różnorodności biologicznej miasta. Pozwalają poprawić jakość powietrza, lepiej gospodarować wodą oraz mają wpływ na komfort życia mieszkańców. Pozwalają również ograniczyć efekt miejskiej wyspy ciepła. Obecnie uważa się, że miasta idące z duchem czasu to te, w których stale zwiększa się udział terenów zielonych.

Miasto SMART CITY to miasto kreatywne, otwarte na innowacje, elastyczne, szybko dostosowujące się do uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych ale również miasto które wywiera możliwie jak najmniejszy negatywny wpływ na środowisko.

Wykorzystywanie nowatorskich rozwiązań powinni prowadzić do poprawy jakości życia, bezpieczeństwa mieszkańców, ich zasobności przy zachowaniu ochrony zasobów naturalnych.

W ostatnich latach wyzwaniem stojącym przed miastami jest adaptacja do zmian klimatu i ochrona bioróżnorodności. Istotne w związku z tym jest zmniejszenie negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze, w tym poprawa jakości powietrza i ochrona zasobów wodnych, a także zwiększanie przestrzeni biologicznie czynnej z korzyścią dla przyrody i dla mieszkańców.

W badaniu ankietowym w kategorii Środowisko i ład przestrzenny spośród wielu zagadnień, mieszkańcy uznali za najważniejsze zagadnień optymalizację odbioru odpadów i zieleń w mieście.

Miasto Sierpc podejmuje wiele inicjatyw mających na celu ochronę środowiska, co zauważyli mieszkańcy w badaniu ankietowym, 67% oceniła pozytywnie jakość środowiska przyrodniczego miasta.

Wykorzystanie przez miasto nowych technologii SMART City usprawnia monitorowanie negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze i pozwala w szybki sposób reagować na zagrożenia i zwiększać świadomość ekologiczną mieszkańców.

Tabela 9. Cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań w obszarze środowisko naturalne[54]

Kierunki działań	Opis/Przykłady realizacji działań	Obszar problemowy zidentyfikowany na etapie Diagnozy	Wskaźniki monitorowania	Partnerzy
Cel 3.1 Racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi				
Poprawa jakości i rozwój terenów zieleni Edukacja w zakresie właściwego gospodarowania zasobami przyrody i podnoszenie wrażliwości mieszkańców na jej piękno Ochrona i rozwój bioróżnorodności miasta	• Rozwój innowacyjnych sposobów tworzenia terenów i obiektów zieleni - zazielenianie przestrzeni miejskiej • Zakładanie nowych, atrakcyjnych, ogólnodostępnych terenów zieleni w przestrzeni publicznej, szczególnie na obszarach miasta, w których zieleni brakuje. • Wspieranie retencjonowania wody, w tym małej retencji w celu zatrzymania odpływu wód opadowych • rozwój systemów monitorowania zasobów przyrodniczych ułatwiających ich ochronę (np. przygotowanie aplikacji służącej do zgłaszania problemów przez mieszkańców: zgłoszenie problemu, krótki opis, śledzenie jego rozwiązania) • Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie ochrony	Trend związany ze zmniejszeniem lesistości oraz stosunkowo mały udział terenów zielonych w mieście (na koniec 2019 roku udział terenów zielonych w Sierpcu stanowił 1,72%).	Udział lesistości w ogólnej powierzchni miasta Udział i struktura trenów zielonych w ogólnej powierzchni miasta Liczba obiektów retencjonujących wodę Liczba przeprowadzonych akcji informacyjno-edukacyjnych Liczba projektów wspierających bioróżnorodność miasta Opracowany portal integracji danych środowiskowych.	Urząd Miejski w Sierpcu Przedsiębiorcy Samorząd Województwa Właściciele terenów

[54] opracowanie własne

Kierunki działań	Opis/Przykłady realizacji działań	Obszar problemowy zidentyfikowany na etapie Diagnozy	Wskaźniki monitorowania	Partnerzy
	przyrody i właściwego gospodarowania jej zasobami • Rozwój bioróżnorodności poprzez realizację projektów typu łąki miejskie, miododajne ogrody • Budowa portalu integrującego dane środowiskowe miasta			
Cel 3.2 Ochrona krajobrazu oraz racjonalne gospodarowanie przestrzenią				
Gospodarowanie przestrzenia miasta uwzględniające ochronę środowiska Panowanie miasta zapewniające równomierne interakcje społeczne	• Prowadzenie zrównoważonej polityki zagospodarowania terenów zieleni w planowaniu przestrzennym i postępowaniach administracyjnych • Planowanie przestrzenne zapewniające równomierny dostęp do opieki przedszkolnej, edukacji szkolnej i opieki zdrowotnej	Centralizacja usług w centrum miasta (przedszkola, szkoły, obiekty służby zdrowia), co wymusza konieczność przemieszczania się do centrum miasta	Liczba obiektów usług publicznych zlokalizowanych poza centrum miasta.	Urząd Miejski w Sierpcu Przedsiębiorcy Samorząd Województwa Administracja Rządowa
Cel 3.3 Przystosowanie do zmian klimatu, łagodzenie ich skutków i poprawa jakości powietrza				
Zwiększenie odporności miasta na zmiany klimatyczne	• Opracowanie planu adaptacji do zmian klimatu i uwzględnienie go w systemie planowania przestrzennego	Sezonowe zjawiska suszy i podtopień. Zła jakość powietrza w zakresie B(a)P - w 2019 roku zanotowani przekroczenie poziomu	Liczba opracowanych dokumentów ujmujących kwestie adaptacji do zmian klimatu	Urząd Miejski w Sierpcu Przedsiębiorcy Samorząd Województwa Administracja Rządowa

Kierunki działań	Opis/Przykłady realizacji działań	Obszar problemowy zidentyfikowany na etapie Diagnozy	Wskaźniki monitorowania	Partnerzy
	• Opracowanie planów (scenariuszy) szybkiego reagowania na wypadek katastrof klimatycznych (powodzie, susze, fale upałów), • Dostosowanie infrastruktury do ekstremalnych stanów pogodowych, rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury, w tym z wykorzystaniem inteligentnych systemów zarządzania wodami opadowymi i likwidacją miejskich wysp ciepła • Tworzenie dobrze urządzonych i dostępnych przestrzeni publicznych, w tym ożywianie niezabudowanych przestrzeni publicznych, uwzgledniających mikroklimat miasta (rewitalizacja terenów zdegradowanych i zdewastowanych oraz tych, które utraciły dotychczasową funkcję) • Edukacja i promocja mająca na celu zwiększenie świadomości nt. zmianach klimatu • Działania wspierające ograniczanie niskiej emisji, w tym wspieranie wymiany systemów grzewczych na proekologiczne (wg założeń wynikających z Programu ochrony	docelowego stężenia średniorocznego benzo(a)pirenu wynoszącego 1 ng/m^3. Wartość stężeń wynosiła ponad 3 ng/m^3, co oznacza przekroczenie równe 300% normy. Ryzyko przekroczenia normy określonej dla pyłu PM2,5	Liczba zlikwidowanych węglowych źródeł ciepła Liczba i rodzaj nowych ekologicznych źródeł ciepła w tym źródeł OZE Liczba przeprowadzonych działań edukacyjnych i promocyjnych dotyczących zmian klimatu Liczba e-usług wykorzystywana do monitorowania zmian systemów grzewczych i jakości powietrza.	Służby ratownicze

Kierunki działań	Opis/Przykłady realizacji działań	Obszar problemowy zidentyfikowany na etapie Diagnozy	Wskaźniki monitorowania	Partnerzy
	powietrza OP i Uchwały antysmogowej) • Monitorowanie zmian systemów grzewczych i jakości powietrza z wykorzystaniem innowacyjnych narzędzi informatycznych (e-usług)			

3.4. Cel strategiczny 4

System usług publicznych zapewniający komfort i bezpieczeństwo mieszkańców w wymiarze społecznym, kulturowym, zdrowotnym

Cele operacyjne:

Cel 4.1 Ochrona dziedzictwa historycznego oraz wzmocnienie roli kultury w procesach rozwoju społecznego i gospodarczego

Cel 4.2 Rozwój infrastruktury oraz kreowanie spójnej oferty w zakresie kultury, sportu, rekreacji i wypoczynku, wzmacniających atrakcyjność osadczą i turystyczną gminy

Cel 4.3 Poprawa dostępu do kształcenia dzieci i młodzieży

Cel 4.4 Rozwój infrastruktury społecznej sprzyjający włączeniu społecznemu

Cel 4.5 Poprawa dostępu do opieki zdrowotnej

Cel 4.6 Poprawa działalności w zakresie opieki społecznej

Idea Smart City kojarzy się głównie z nowymi technologiami, narzędziami i cyfryzacją. Jednak Smart City to głównie wysoka jakość życia mieszkańców, którą nowoczesne technologie jedynie wspierają w łatwiejszym kontaktowaniu się, porozumiewaniu, pracy czy rekreacji. Dlatego Cel strategiczny 4 zakłada, że miasto przy zapewnionym odpowiednim poziomie systemu usług publicznych, przy wykorzystaniu nowoczesnych narzędzi zapewni komfort i bezpieczeństwo mieszkańców w wymiarze społecznym, kulturowym i zdrowotnym.

Sierpc posiada bogatą kulturę, historię oraz może poszczycić się ciekawymi zasobami naturalnymi co czyni miasto atrakcyjnym turystycznie. Specyfika i bogactwo kulturowe miasta, stanowi ciągle niewykorzystany potencjał. Co z jednej strony może stanowić przedmiot kreowania produktów turystycznych, a z drugiej, przy dochowaniu należytej troski, może stanowić idealne miejsce do realizacji idei Slow City będącej elementem idei Smart City. Dlatego realizacja Celu 4.1 z założenia ma wspierać i wzmacniać rolę kultury i dziedzictwa historycznego w procesie rozwoju społeczno-gospodarczego.

Czynnikami, które poprawiają jakość życia mieszkańców jest również dostęp do bogatej, dostosowanej do potrzeb mieszkańców, oferty sportowej i rekreacyjnej. Ponadto wszelkie inicjatywy związane z rozwojem oferty sportowej, rekreacyjnej i turystycznej, mogą budować przewagę konkurencyjną miasta. Oferta ma być kierowana nie tylko do wszystkich grup mieszkańców, ale i turystów. Dlatego Cel 4.2 zakłada realizację kierunków związanych z rozwojem infrastruktury sportu, rekreacji i wypoczynku, które uatrakcyjnią miasto i sprawią, że w Sierpcu będzie się chętnie spędzało czas wolny.

Cel 4.3 obejmuje działania związane z poprawą dostępności do edukacji dzieci i młodzieży poprzez szeroko rozumiany rozwój infrastruktury (doposażenie placówek edukacji, poprawa estetyczna otoczenia szkół, budowa infrastruktury sportu przy placówkach edukacji) ukierunkowany szczególnie na zaspokojenie potrzeb osób niepełnosprawnych i wymagających indywidualnego podejścia. Działania powinny również obejmować podnoszenie kompetencji nauczycieli, organizację wymian zagranicznych oraz wypracowanie rozwiązań wzmacniających relacje między nauczycielami, rodzicami i uczniami. Cel obejmuje również podnoszenie umiejętności cyfrowych

społeczeństwa, rozwój kapitału ludzkiego (rozumianego jako kształcenie przez całe życie) oraz wskazuje konieczność zabezpieczenia infrastruktury informatycznej by umożliwić realizację nauki na odległość. Istotnym kierunkiem realizacji celu jest konieczność powiązania kierunków kształcenia z zapotrzebowaniem lokalnego rynku pracy poprzez wykonywanie analiz popytu rynku pracy, nawiązanie współpracy placówek oświaty z przedsiębiorstwami czy rozwój poradnictwa zawodowego.

Nowoczesne podejście do zarządzania miastem to zarządzanie partnerskie, prowadzące do włączenia wszystkich grup społecznych. Realizacja Celu 4.4 zakłada zatem uruchomienie programów pomocy dla rodzin będących w trudnej sytuacji ukierunkowanych gównie na usamodzielnianie się, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu seniorów czy umożliwienie młodym rodzicom powrót do aktywności zawodowej. Jednym z elementów realizacji celu jest również stworzenie i wdrożenie nowoczesnych technologii, które pozwolą na prowadzenie powszechnej formy dialogu społecznego, gdyż miasto inteligentne to takie, w którym współdecydować mogą wszyscy mieszkańcy.

W przeprowadzonym badaniu ankietowym znacząca grupa mieszkańców krytycznie oceniła dostęp do opieki medycznej, głównie jako słaby dostęp do lekarza POZ jak i lekarzy specjalistów. W tym zakresie realizacja Celu 4.5 zakłada wypracowanie innowacyjnych rozwiązań cyfrowych ułatwiających organizację pracy w placówkach medycznych oraz wdrożenie rozwiązań z zakresu e-zdrowia. Oprócz tego konieczne jest unowocześnienie i doposażenie placówek ochrony zdrowia w celu poprawy komfortu pacjentów.

Cel 4.6 zakłada wdrożenie efektywnej polityki rodzinnej i senioralnej. Zmieniająca się sytuacja demograficzna Sierpca w kierunku starzenia się mieszkańców, wymusza zwiększenie nakładów na usługi społeczne adresowane dla seniorów. W tym zakresie głównym kierunkiem jest konieczność rozwoju obszaru związanego z zapewnieniem opieki nad osobami starszymi i potrzebującymi pomocy. Polityka prorodzinna zakłada wsparcie rodzin w kreowaniu odpowiednich postaw i zachowań, w stopniu zapobiegającym tworzeniu się patologii.

Tabela 10. Cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań w obszarze sfera społeczna

Kierunki działań	Opis/Przykłady realizacji działań	Obszar problemowy zidentyfikowany na etapie Diagnozy	Wskaźniki monitorowania	Partnerzy
Cel 4.1 Ochrona dziedzictwa historycznego oraz wzmocnienie roli kultury w procesach rozwoju społecznego i gospodarczego				
Wzmacnianie atrakcyjności i różnorodności oferty kulturalnej i rozrywkowej	• Uatrakcyjnienie oferty kulturowej, sportowej i rekreacyjnej poprzez wprowadzanie oferty nowych zajęć, warsztatów, wydarzeń o charakterze lokalnym i ponadlokalnym	Marginalizacja miasta Depopulacja miasta	Liczba zajęć stałych i czasowych dostępnych dla mieszkańców Liczba organizowanych imprez Liczba uczestników zajęć stałych i czasowych Liczba uczestników imprez organizowanych w mieście	MOSIR CKiSZ Urząd Miejski w Sierpcu Organizacje pozarządowe Placówki oświatowe, kulturowe i kluby sportowe Administracja rządowa Samorząd wojewódzki i powiatowy Przedsiębiorcy Artyści, sportowcy
Organizacja oraz rozwój wydarzeń kulturalnych i rozrywkowych o charakterze lokalnym i ogólnopolskim	• Organizacja festiwali i wydarzeń promujących lokalną historię, kulturę • Organizacja wydarzeń integrujących mieszkańców	Marginalizacja miasta Depopulacja miasta	Liczba wydarzeń organizowanych na terenie miasta Liczba uczestników wydarzeń	CKiSZ Urząd Miejski w Sierpcu Przedsiębiorcy Administracja rządowa Samorząd wojewódzki Artyści

Kierunki działań	Opis/Przykłady realizacji działań	Obszar problemowy zidentyfikowany na etapie Diagnozy	Wskaźniki monitorowania	Partnerzy
Cel 4.2 Rozwój infrastruktury oraz kreowanie spójnej oferty w zakresie kultury, sportu, rekreacji i wypoczynku, wzmacniających atrakcyjność osadniczą i turystyczną gminy.				
Poszerzenie możliwości organizacji wydarzeń kulturowych i sportowych w mieście	• Stworzenie i rewitalizacja przestrzeni publicznej pod organizację większych imprez (sportowych, kulturalnych, rozrywkowych, gospodarczych) na terenie miasta. • Budowa infrastruktury sportu i rekreacji wzdłuż rzeki Sierpienicy • Wsparcie w rozwoju sportów wodnych i wykorzystanie rekreacyjnego potencjału rzeki Sierpienicy • Rozwój infrastruktury pieszo-rowerowej wraz z zapleczem (np. wypożyczalnia rowerów lub hulajnóg miejskich) • Zakup wyposażenia dla obiektów kultury, rekreacji i sportu w mieście	Marginalizacja miasta Depopulacja miasta Niewykorzystany potencjał naturalny miasta Wysoki topień wyeksploatowania chodników Niski poziom długości ścieżek rowerowych na terenie miasta	Powierzchnia areału przeznaczonego pod inwestycje Liczba wybudowanych obiektów sportowych i rekreacyjnych Długość wybudowanych ścieżek rowerowych, deptaków, bulwarów, chodników Liczba utworzonych obiektów infrastruktury rowerowej Liczba doposażonych obiektów kultury, rekreacji, sportu	Urząd Miejski w Sierpcu Właściciele terenów MOSIR CKiSZ Administracja rządowa Samorząd wojewódzki
Modernizacja i cyfryzacja infrastruktury instytucji kultury, rozrywki i sportu	• Wdrożenie i wykorzystanie nowoczesnych rozwiązań technologicznych oraz cyfryzacja	Niski poziom wykorzystania e-usług Niedostateczny dostęp do informacji o ofercie turystycznej i rekreacyjnej w mieście	Liczba wdrożonych nowoczesnych rozwiązań Liczba instytucji objętych nowoczesnymi rozwiązaniami	Sierpeckie instytucje kultury i sportu CKiSZ

Kierunki działań	Opis/Przykłady realizacji działań	Obszar problemowy zidentyfikowany na etapie Diagnozy	Wskaźniki monitorowania	Partnerzy
	instytucji kultury, sportu i rekreacji • Cyfryzacja oferty kulturowej miasta w tym integracja danych o ofercie kulturowej, sportowej i rekreacyjnej w mieście (np. wdrożenie narzędzia lub strony internetowej integrującej informacje o wydarzeniach kulturowych, rozrywkowych lub sportowych w mieście) • Digitalizacja zasobów dziedzictwa kulturowego, w tym zasobów bibliotecznych i archiwalnych w celu powszechnego ich udostępnienia			MOSIR Urząd Miejski w Sierpcu Administracja rządowa Samorząd wojewódzki i powiatowy Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Ochrona i opieka nad zabytkami	• Wspieranie działań polegających na renowacji, konserwacji, restauracji i adaptacji na cele kulturalne obiektów historycznych, bądź wpisanych do rejestru zabytków lub ksiegozbiorów i archiwałów. • Adaptacja, budowa, przebudowa i rozbudowa obiektów infrastruktury kultury,	Niewykorzystany potencjał kultury Sierpca	Liczba zabytków poddanych renowacji, konserwacji, restauracji i adaptacji Liczba obiektów kultury poddanych adaptacji, budowie, rozbudowie, przebudowie Liczba zrewitalizowaych obszarów miejskich	CKiSZ, Urząd Miejski w Sierpcu Administracja rządowa, Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Warszawie – Delegatura w Płocku Samorząd wojewódzki i powiatowy

Kierunki działań	Opis/Przykłady realizacji działań	Obszar problemowy zidentyfikowany na etapie Diagnozy	Wskaźniki monitorowania	Partnerzy
	• Rewitalizacji historycznych obszarów miejskich. • Ochrona elementów dziedzictwa ruchomego przed zniszczeniem, kradzieżą lub nielegalnym wywozem • Opracowanie dokumentów planistycznych, strategicznych pomocnych we wdrożeniu działań na rzecz ochrony zabytków		Liczba opracowanych dokumentów strategicznych i planistycznych	Właściciele i zarządcy nieruchomości zabytkowych
Promocja i wsparcie rozwoju aktywności fizycznej (sport, taniec i rekreacja) wśród mieszkańców	• Organizacja kampanii społecznych promujących ruch • Organizacja wydarzeń sportowych z nagrodami • Doposażenie obiektów sportu i rekreacji • Dofinansowanie do karnetów sportowych dla mieszkańców • Nagradzanie pozytywnych postaw społecznych lub działań na rzecz lokalnej społeczności lub udziału w konkursach poprzez promowanie aktywności fizycznej (nagrodami mogą być np. karnety do obiektów	Budowa atrakcyjności osadczej miasta i przeciwdziałanie depopulacji miasta	Liczba zorganizowanych wydarzeń, konkursów, zawodów, turniejów Liczba osób objętych kampanią Liczba osób objętych wydarzeniami Liczba wybudowanych siłowni	CKiSZ, MOSIR Urząd Miejski w Sierpcu Administracja rządowa Samorząd wojewódzki i powiatowy Artyści, sportowcy Kluby sportowe Przedsiębiorcy Placówki oświatowe

Kierunki działań	Opis/Przykłady realizacji działań	Obszar problemowy zidentyfikowany na etapie Diagnozy	Wskaźniki monitorowania	Partnerzy
	sportowych na terenie miasta lub sprzęt sportowy) • Promocja sportu wśród uczniów poprzez wsparcie w organizacji darmowych zajęć sportowych • Poprawa dostępu i promocja aktywności fizycznej wśród seniorów poprzez organizację darmowych form aktywności fizycznej na powietrzu z instruktorem (np. spacery w stylu nordic walking, yoga lub pilates) • Dywersyfikacja oferty sportowej w mieście • Budowa i utrzymanie siłowni zewnętrznych			
Promocja, ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego oraz wzmocnienie tożsamości lokalnej	• Promowanie informacji o historii i kulturze miasta (organizowanie otwartych zajęć przybliżających kulturę i historię miasta) • Wytyczenie szlaków dla zwiedzających miasto z łatwo dostępną informacją o kulturze (np. poprzez wdrożenie systemu wyznaczonych punktów, w których można odsłuchać	Niewykorzystany potencjał kultury Sierpca Niski poziom przedsiębiorczości Brak zaangażowania części mieszkańców w sprawy miasta Brak zintegrowanej informacji o ofercie turystycznej miasta	Liczba zorganizowanych wydarzeń tematycznych związanych z promocją kultury i historii Sierpca Liczba wdrożonych rozwiązań, które informują i przybliżają turystów do Sierpca	Urząd Miejski w Sierpcu PTTK CKiSZ, Administracja rządowa Samorząd wojewódzki i powiatowy

Kierunki działań	Opis/Przykłady realizacji działań	Obszar problemowy zidentyfikowany na etapie Diagnozy	Wskaźniki monitorowania	Partnerzy
	nagraną informację o miejscach atrakcyjnych turystycznie) • Zwiększanie dostępu do zabytków dla zwiedzających poprzez profesjonalizację obsługi ruchu turystycznego • Stworzenie dogodnej infrastruktury do zwiedzania dla osób niepełnosprawnych • Ochrona zanikających zawodów i rzemiosła • Rozwój informacji i wizualizacji kulturowej i turystycznej (np. poprzez opatrzenie zabytków informacją turystyczną)		Liczba zniwelowanych barier do zwiedzania dla osób niepełnosprawnych Liczba ochronionych zawodów i rzemiosła Liczba obiektów opatrzonych informacją turystyczną Liczba osób korzystających z informacji turystycznej	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Tworzenie nowych produktów turystycznych	• Wykorzystanie potencjału środowiska naturalnego do stworzenia oferty rekreacyjnej o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym (np. oferta wynajmu domków jako bazy do odpoczynku, wytyczanie nowych tras, szlaków, ścieżek) • Integracja turystyki i gospodarki poprzez stworzenie dostępu do lokalnych przedsiębiorstw dla zwiedzających (np. możliwość odbycia wycieczek po lokalnych	Niewykorzystany potencjał naturalny Sierpca Niski poziom przedsiębiorczości w mieście	Liczba utworzonych obiektów rekreacji Liczba wytyczonych tras, szlaków, ścieżek Liczba utworzonych tras do zwiedzania przedsiębiorstw Liczba utworzonych obiektów, których działalność opiera się na zasobach wód podziemnych (np. łazienki, pijalnie wody)	Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe i turystyczne, Rolnicy EMPEGEK

Kierunki działań	Opis/Przykłady realizacji działań	Obszar problemowy zidentyfikowany na etapie Diagnozy	Wskaźniki monitorowania	Partnerzy
	przedsiębiorstwach wraz z przewodnikiem) • Rozwój oferty opartej na zasobach wód podziemnych (np. łazienki, pijalnie wody) • Rozwój gospodarstw agroturystycznych		Liczba utworzonych gospodarstw agroturystycznych	
Cel 4.3 Poprawa dostępu do kształcenia dzieci i młodzieży i osób dorosłych				
Poprawa warunków nauki	• Rozwój infrastruktury placówek edukacji ukierunkowany na poprawę warunków nauki szczególnie wśród dzieci i młodzieży ze szczególnymi potrzebami (np. infrastruktura lub pomoce dydaktyczne dla uczniów niepełnosprawnych, zapewnienie wsparcia nauczycieli wspomagających rozwój potrzebujących uczniów, zapewnienie nowych pomocy dydaktycznych, doposażenie placówek) • Wsparcie dyrektorów placówek w realizacji indywidualnych potrzeb uczniów (np. poszerzenie pozalekcyjnej oferty bezpłatnych zajęć rozwijających pasje	Brak innowacyjności Występująca grupa zawodów deficytowych w branżach rozwojowych	Liczba placówek, którym udzielono wsparcia na pomoce dydaktyczne Liczba placówek, w których dostosowano infrastrukturę do potrzeb osób niepełnosprawnych Liczba uczniów objętych wsparciem nauczyciela wspomagającego rozwój Liczba wybudowanych przyszkolnych obiektów sportu Liczba placówek objętych remontem lub budową infrastruktury zielonej lub sportowej	Urząd Miejski w Sierpcu, Instytucje kultury, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki, Kuratorium Oświaty w Warszawie Poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe, Rodzice

Kierunki działań	Opis/Przykłady realizacji działań	Obszar problemowy zidentyfikowany na etapie Diagnozy	Wskaźniki monitorowania	Partnerzy
	uczniów lub wyrównujących szanse edukacyjne, stypendia dla uczniów, nagrody) • Poprawa estetyki otoczenia placówek edukacji (np. remonty, rozbudowa infrastruktury zielonej) • Budowa infrastruktury sportu przy placówkach edukacji • Podwyższanie kompetencji kadry oświatowej • Wsparcie w organizacji programów wymian zagranicznych • Wypracowywanie rozwiązań wzmacniających relacje na linii szkoła-nauczyciele – rodzice – uczniowie oraz tworzenie warunków dla współpracy, a także zapewnianie uczniom wsparcia psychologicznego w szkole.		Liczba uczniów objętych zajęciami pozalekcyjnymi, stypendiami, nagrodami Liczba pracowników oświaty objętych szkoleniami i kursami Liczba zrealizowanych projektów zagranicznych Liczba uczniów objętych programami wsparcia i ochrony zdrowia psychicznego	
Podniesienie jakości edukacji oraz jej większe powiązanie z rynkiem pracy	• Rozwój poradnictwa zawodowego w szkołach podstawowych dających możliwość ukierunkowania przed	Występujące wysokie bezrobocie Niedostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb lokalnego rynku pracy	Liczba uczniów objętych poradą edukacyjno-zawodową Liczba utworzonych punktów poradnictwa edukacyjno-zawodowego	Placówki oświatowe Poradnie psychologiczno-pedagogiczne

Kierunki działań	Opis/Przykłady realizacji działań	Obszar problemowy zidentyfikowany na etapie Diagnozy	Wskaźniki monitorowania	Partnerzy
	wyborem szkoły ponadpodstawowej • Współpraca lokalnych przedsiębiorców z placówkami oświatowymi w celu ułatwienia wejścia młodzieży na lokalny rynek pracy oraz pobudzeniu inicjatyw gospodarczych i przedsiębiorczych wśród młodzieży • Wspieranie i inicjowanie działań w zakresie kreowania wzajemnych relacji oświaty z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz lepsze dostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy i wyzwań rozwojowych, w tym poprzez współpracę z pracodawcami, jak również poprzez realizację kształcenia zamawianego	Słabe umocowanie kierunkowe w branżach technicznych szkolnictwa Rejestrowana grupa zawodów deficytowych związanych z branżami rozwojowymi (IT czy finanse) Mało atrakcyjne oferty pracy i brak ofert pracy dla młodych wykwalifikowanych osób powracających ze studiów w większych ośrodkach	Liczba nowoutworzonych kierunków kształcenia zgodnych z popytem lokalnego rynku pracy	Rodzice Przedsiębiorcy Urząd Miejski w Sierpcu Starostwo powiatowe Kuratorium Oświaty w Warszawie
Przygotowanie placówek oświaty na wypadek zdarzeń losowych (kataklizmy, pandemie) w tym doskonalenie rozwiązań usprawniających naukę zdalną	• Doposażenie nauczycieli, uczniów i placówek oświaty w narzędzia umożliwiające wykorzystanie metod i technik kształcenia na odległość • Ciągła poprawa zaplecza IT w placówkach oświaty	Niski poziom cyfryzacji	Liczba wdrożonych rozwiązań usprawniających naukę na odległość Liczba doposażonych placówek	Urząd Miejski w Sierpcu Starostwo powiatowe Kuratorium Oświaty w Warszawie Placówki oświatowe

Kierunki działań	Opis/Przykłady realizacji działań	Obszar problemowy zidentyfikowany na etapie Diagnozy	Wskaźniki monitorowania	Partnerzy
Poprawa umiejętności cyfrowych społeczeństwa	• Zwiększenie dostępu dla uczniów do nowoczesnych pomocy dydaktycznych z zakresu IT • Rozwijanie kompetencji informatycznych wśród uczniów • Wsparcie w organizacji kursów z zakresu posługiwania się narzędziami IT szczególnie wśród osób wykluczonych cyfrowo np. seniorów • Rozpowszechnianie wykorzystania narzędzi cyfrowych • Wsparcie dla działań mających na celu minimalizowanie różnic spowodowanych szybkim postępem technologicznym	Niski poziom cyfryzacji Rejestrowana grupa zawodów deficytowych związanych z branżami rozwojowymi (IT czy finanse)	Liczba zakupionych pomocy dydaktycznych Liczba osób objętych szkoleniami, kursami informatycznymi	Urząd Miejski w Sierpcu Starostwo powiatowe Administracja rządowa Samorząd wojewódzki Kuratorium Oświaty w Warszawie Placówki oświatowe Kluby seniorów CKiSZ
Rozwój kapitału ludzkiego przez działania na rzecz kształcenia i szkolenia osób dorosłych przez całe życie	• Inicjatywy na rzecz kształcenia osób dorosłych np. poprzez tworzenie punktów wsparcia • Aktywizacja osób starszych, osób o niskich kwalifikacjach oraz osób z niepełnosprawnościami • Poszerzanie oferty i promocja uzyskiwania i uzupełniania	Mało atrakcyjne oferty pracy i brak ofert pracy dla młodych wykwalifikowanych osób powracających ze studiów w większych ośrodkach Wysoka stopa bezrobocia Duże grupy zawodów deficytowych i nadwyżkowych	Liczba osób włączonych w proces kształcenia Liczba uczestników kursów lub studiów lub studiów podyplomowych	CKZ w Sierpcu Urząd Miejski w Sierpcu Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sierpcu Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu

Kierunki działań	Opis/Przykłady realizacji działań	Obszar problemowy zidentyfikowany na etapie Diagnozy	Wskaźniki monitorowania	Partnerzy
	wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych • Wykorzystanie kształcenia i szkolenia osób dorosłych w zakładach pracy jako kształcenie praktyczne.			Samorząd województwa Starostwo powiatowe Administracja rządowa Powiatowy Urząd Pracy Przedsiębiorcy Firmy specjalizujące się w prowadzeniu szkoleń
Cel 4.4 Rozwój infrastruktury społecznej sprzyjający włączeniu społecznemu				
Realizacja programów pomocy dla rodzin będących w trudnej sytuacji w celu niwelowania tworzącego się dystansu społecznego	• Wyrównywanie szans rozwojowych dzieci poprzez zapewnienie dostępu do wypoczynku poza miejscem zamieszkania, uczestniczenia w wyjściach do miejsc kultury i rozrywki w mieście lub uczestnictwa w zajęciach pozaszkolnych • Wsparcie rodzin mających problemy finansowe poprzez umożliwienie zdobycia pracy zarobkowej • Wspieranie działań na rzecz usamodzielniania się osób niezaradnych życiowo (np. wsparcie terapeutyczne, pomoc	Wysoka stopa bezrobocia	Liczba dzieci objętych pomocą Rodzaj udzielonej pomocy Liczba rodzin, którym dzięki wsparciu służb, udało się poprawić status materialny na tyle, że nie muszą dłużej korzystać z pomocy socjalnej Liczba osób, którym udzielono wsparcia prawnego lub terapeutycznego lub przy szukaniu pracy	Administracja rządowa Urząd Miejski w Sierpcu Placówki oświatowe Organizacje pozarządowe MOPS w Sierpcu PCPR w Sierpcu

Kierunki działań	Opis/Przykłady realizacji działań	Obszar problemowy zidentyfikowany na etapie Diagnozy	Wskaźniki monitorowania	Partnerzy
	w poszukiwaniu pracy, pomoc prawna)			
Wspieranie działań sprzyjających włączeniu społecznemu	• Wdrożenie narzędzia ułatwiającego partycypację społeczną, zgłaszanie oddolnych inicjatyw i postulatów	Niski stopień zaangażowania dużej grupy mieszkańców w sprawy miasta	Liczba wdrożonych narzędzi Liczba osób korzystających z narzędzi Liczba inicjatyw zgłoszonych za pośrednictwem narzędzia	Urząd Miejski w Sierpcu
Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób starszych	• Zapewnienie łatwego dostępu do oferty kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej dla seniorów • Integracja seniorów poprzez rozwój i wsparcie dla funkcjonowania placówek zrzeszających seniorów • Zapewnienie oferty spędzania czasu poprzez organizowanie kursów (np. z obsługi komputera, smarfona, korzystania z Internetu, kursów językowych, kursów ekonomicznych, zdrowego żywienia itp.) • Promowanie zdrowego i aktywnego starzenia się	Wzrost obciążenie demograficznego miasta	Liczba nowych placówek zrzeszających seniorów Liczba seniorów uczestniczących w kursach tematycznych Liczba utworzonych kursów	CKiSZ w Sierpcu Obiekty kultury Administracja rządowa Urząd Miejski w Sierpcu Placówki oświatowe Organizacje pozarządowe

Kierunki działań	Opis/Przykłady realizacji działań	Obszar problemowy zidentyfikowany na etapie Diagnozy	Wskaźniki monitorowania	Partnerzy
Rozwój bazy placówek opieki nad dziećmi	• Poprawa dostępności do opieki żłobkowej i przedszkolnej w sposób adekwatny do popytu • Modernizacja placówek opieki żłobkowej i przedszkolnej wraz z doposażeniem ukierunkowanym na rozwój dzieci (np. zakup akcesoriów do rozwijania zmysłów, zakup materiałów dydaktycznych, doskonalenie bazy umożliwiającej prawidłowy rozwój ruchowy)	Stosunkowo nieduża podaż możliwości skorzystania z opieki nad dziećmi do lat 3 i dzieci w grupie wiekowej 3-5	Odsetek dzieci w wieku 0-3 lata i 3-5 lat objętych opieką żłobkową i przedszkolną Liczba zmodernizowanych placówek Liczba doposażonych placówek Liczba utworzonych placów zabaw, torów przeszkód, torów sensorycznych itp.	Urząd Miejski w Sierpcu Administracja rządowa Placówki opieki nad dziećmi w weku 0-3 lata i 3-5 lat
Cel 4.5 Poprawa dostępu do opieki zdrowotnej				
Wspieranie działań na rzecz profilaktyki i diagnostyki mieszkańców	• Wspieranie akcji związanych z wykonywaniem badań przesiewowych, szczepień lub konsultacji specjalistycznych • Wspieranie działań na rzecz budowania świadomości społecznej w zakresie profilaktyki chorób	Wzrost obciążenia demograficznego przy jednocześnie występującym problemie słabej dostępności lekarzy specjalistów	Liczba udzielonych porad diagnostycznych Liczba osób odjętych szczepieniem Liczba osób objętych badaniami Liczba przeprowadzonych kampanii budujących świadomość społeczeństwa w zakresie profilaktyki chorób	Niepubliczne placówki ochrony zdrowia w Sierpcu Samorząd Województwa Mazowieckiego Urząd Miejski w Sierpcu

Kierunki działań	Opis/Przykłady realizacji działań	Obszar problemowy zidentyfikowany na etapie Diagnozy	Wskaźniki monitorowania	Partnerzy
Unowocześnianie infrastruktury i wyposażenia placówek opieki zdrowotnej w celu poprawy komfortu pacjentów	• Modernizacja budynków i sprzętu w placówkach ochrony zdrowia	Rosnące potrzeby w zakresie opieki zdrowotnej w związku ze wzrostem obciążenia demograficznego	Liczba wyremontowanych placówek medycznych Liczba doposażonych placówek medycznych	Niepubliczne zakłady zdrowotne Administracja rządowa Urząd Miejski w Sierpcu Samorząd województwa Starostwo Powiatowe w Sierpcu Podmioty prywatne
Poprawa dostępu do lekarzy POZ i specjalistów	• Zastosowanie innowacyjnych rozwiązań służących lepszej organizacji pracy placówek ochrony zdrowia i lepszemu dostępowi do lekarzy i pielęgniarek (np. stworzenie możliwości stałej teleporady z lekarzem POZ lub pielęgniarką) • Unowocześnianie sprzętu IT pomocnego w organizacji pracy w placówkach ochrony zdrowia • Doposażenie gabinetów specjalistycznych w nowoczesny sprzęt medyczny • Realizacja projektów telemedycznych (np. zdalna opieka nad pacjentem, konsultacje specjalistyczne,	Słaby dostęp do lekarzy specjalistów i lekarza POZ	Liczba placówek, w których wdrożono nowoczesne narzędzia pomocne w lepszej organizacji pracy lub zakupiono nowoczesny sprzęt IT Liczba pacjentów, którzy skorzystali z porad Liczba zakupionego sprzętu medycznego Liczba wdrożonych i realizowanych projektów telemedycznych	Niepubliczne zakłady zdrowotne Administracja rządowa Urząd Miejski w Sierpcu Samorząd województwa Starostwo Powiatowe w Sierpcu Podmioty prywatne

Kierunki działań	Opis/Przykłady realizacji działań	Obszar problemowy zidentyfikowany na etapie Diagnozy	Wskaźniki monitorowania	Partnerzy
	monitorowanie stanu pacjenta, monitorowanie pracy personelu medycznego, edukacja medyczna)			
Cel 4.6 Poprawa działalności w zakresie opieki społecznej				
Rozwój pracy socjalnej i asystentury nad osobami potrzebującymi pomocy	• Poprawa dostępności do asystenta pomocy dla osób potrzebujących pomocy • Podnoszenie kompetencji pracowników socjalnych poprzez uczestnictwo w kursach, szkoleniach, studiach podyplomowych, konferencjach, warsztatach • Zwiększenie nakładów finansowych na poprawę komfortu psychicznego i bezpieczeństwa pracowników socjalnych (np. szkolenia przeciwko wypaleniu zawodowemu)	Stale rosnące potrzeby w zakresie opieki społecznej związane ze starzeniem się mieszkańców	Liczba etatów asystentów pomocy Liczba pracowników socjalnych objętych szkoleniami, kursami, studiami podyplomowymi itp. Liczba pracowników objętych szkoleniami przeciwdziałającymi wypaleniu zawodowemu	MOPS w Sierpcu PCPR w Sierpcu Administracja rządowa Urząd Miejski w Sierpcu Samorząd województwa Starostwo Powiatowe w Sierpcu
Realizacja programów przeciwdziałania dysfunkcjom wśród mieszkańców (np. walka z nałogami lub problemem przemocy w rodzinie)	• Zapewnienie specjalistycznego wsparcia rodzinom dotkniętym patologią (terapeutycznej i prawnej)	Występująca grupa osób z dysfunkcjami (np. nałogi lub przemoc w rodzinie)	Liczba rodzin objętych pomocą terapeutyczną lub prawną Liczba zorganizowanych kampanii/ programów	Urząd Miejski w Sierpcu MOPS w Sierpcu PCPR w Sierpcu

Kierunki działań	Opis/Przykłady realizacji działań	Obszar problemowy zidentyfikowany na etapie Diagnozy	Wskaźniki monitorowania	Partnerzy
	• Realizacja programów przeciwdziałania uzależnieniom • Prowadzenie kampanii edukacyjnych i informacyjnych przeciwdziałania patologiom społecznym			Zespół Interdyscyplinarny
Rozwój mieszkalnictwa socjalnego i komunalnego	• Dążenie do zapewnienia osobom potrzebującym lokali socjalnych lub komunalnych • Poprawa stanu technicznego i funkcjonalności lokali socjalnych i komunalnych • Obniżanie energochłonności budynków znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy	Konieczność poprawy stanu technicznego budynków znajdujących się w zasobach gminy	Liczba mieszkań w zasobie mieszkaniowym gminy Liczba budynków lub mieszkań będących w zasobie gminy, w których dokonano modernizacji Zmiany w kosztach zużycia energii	TBS Ośrodek pomocy społecznej Administracja rządowa Mieszkańcy MOPS w Sierpcu PCPR w Sierpcu

3.5. WDROŻENIE[55]

3.5.1. System wdrażania

Aby Smart City mogło się rozwijać, konieczny jest dobry system realizacji Strategii oraz otwarte, partnerskie podejście.

System realizacyjny Strategii rozwoju miasta Sierpca na lata 2021-2030 w kierunku Smart City tworzą:

- **Burmistrz Miasta Sierpca** – pełni strategiczną rolę w stymulowaniu i koordynacji działań podejmowanych przez gminę, społeczność lokalną, wszystkie podmioty działające na terenie gminy lub pozostające z nią w relacji,
- **Rada Miejska Sierpca** – reprezentuje różne środowiska lokalne, stanowi wsparcie merytoryczne dla Zespołu koordynacji Smart City i Partnerów w realizacji celów Strategii oraz podejmuje uchwały zarówno dotyczące Strategii jak i innych dokumentów planowania,
- **Centrum koordynacji Smart City** – jednostka funkcjonująca przy Urzędzie Miejskim Sierpca, której zadaniem jest koordynacja i wspieranie inicjatyw Smart City oraz integracja Partnerów, monitoring i ewaluacja realizacji procesów. Centrum koncentruje się na rozwiązywaniu lokalnych wyzwań przy pomocy innowacyjnych rozwiązań, stale szukając możliwości zastosowania koncepcji Smart City, Partnerów do współpracy oraz źródeł finansowania działań. Do kompetencji Centrum należy również promowanie i informowanie o przyjętej wizji rozwoju miasta,
- **poszczególne referaty w Urzędzie Miejskim w Sierpcu oraz jednostki gminne** – współpraca i wsparcie Centrum koordynacji Smart City w realizacji celów Strategii,
- **Partnerzy określeni w Strategii** (sektor publiczny, biznesowy, społeczny również jednostki wykraczające poza kompetencje gminy).

Na etapie przystąpienia do realizacji poszczególnych celów, konieczne będzie określenie ram realizacyjno-organizacyjnych wyznaczających realizatorów zadania, podmiotu monitorującego realizację zadania oraz partnerów realizacji zadania. Najważniejsza jest integracja i współpraca oraz wspólne rozumienie celów, tylko wtedy możliwe jest osiągnięcie wysokiej skuteczności wdrażanych rozwiązań. Co więcej mieszkańcy muszą być przekonani do słuszności realizacji celów Strategii. W przeciwnym razie skutkować to będzie brakiem utożsamiania się z celami Strategii.

Realizacja celów powinna opierać się o zasady:

- partycypacji i partnerstwa czyli współpraca i równorzędne traktowanie reprezentantów różnych środowisk i instytucji, przy zachowaniu ich suwerenności, z założeniem stałego dążenia do wzajemnego rozumienia się,
- otwartości, pozwalającej uczestniczyć jak największej liczbie osób i organizacji w partnerstwie, gwarantująca jego zróżnicowany skład (jeden z kluczowych warunków kreatywności i innowacyjności),
- zintegrowanej aktywności, będącej efektem podzielania wspólnej wizji rozwoju miasta,
- transparentności, czyli przejrzystości działań, założenie dialogu, informowanie i konsultowanie decyzji oraz rozwiązań rozwojowych,
- determinacja, rozumiana jako konsekwencja i odpowiedzialność we wdrażaniu przyjętych priorytetów i działań,
- elastyczność reagowania, zakładająca możliwość modyfikacji i dostosowania

[55] rozdział opracowano na podstawie „Strategia rozwoju gminy poradnik praktyczny”

strategii w zależności od zmian zachodzących w gminie i jej otoczeniu,

- efektywność, oznaczająca dokonywanie takich wyborów sposobu wykorzystania zasobów, który zapewni celowość i oszczędność realizacji działania, przy uzyskaniu najlepszych efektów z poniesionych nakładów,
- priorytet finansowania dla programów i projektów wpisanych wprost do strategii oraz tych, które z niej bezpośrednio wynikają, dotyczący zarówno budżetu gminy, jak i źródeł zewnętrznych.

3.5.2. Mechanizmy wdrażania, montoringu i ewaluacji Strategii

✓ Przebieg realizacji założeń Strategii będzie kontrolowany przez prawidłowe jej **wdrażanie, monitoring i ewaluację.**

Opracowanie każdej Strategii rozwoju gminy jest pewnego rodzaju drogowskazem, który umożliwia skupienie zasobów (ludzkich, finansowych, materialnych i wirtualnych) wokół priorytetów wskazanych w Strategii. W celu prawidłowej realizacji celów Strategii i przeciwdziałaniu występującym barierom ich realizacji, opracowany został mechanizm wdrażania, moniotoringu i ewaluacji Strategii. Mechanizm polega na zastosowaniu następujących kroków:[56]

- **ocena przedsięwzięć inwestycyjnych** przed podjęciem uchwały w sprawie WPI – oceny dokonują Burmistrz Miasta, Rada Miejska oraz Centrum koordynacji Smart City wraz z poszczególnymi referatami UM stanowiącymi wsparcie merytoryczne; procedura pozwala uszeregować i skategoryzować zadania mające znaleźć się w WPI oraz wyeliminować zadania, które są niezgodne z celami Strategii
- **ocena wskaźników realizacji projektów** polegająca na zastosowaniu systemu wskaźników podstawowych (znajdujących się w katalogu celów niniejszej Strategii), które pozwolą dokonać pomiaru stopnia realizacji celów operacyjnych, a więc i strategicznych. Ponadto ocenie będą podlegały wskaźniki: finansowe czyli poniesione wydatki publiczne i koszty społeczne oraz możliwe będzie zastosowanie wskaźników poparcia czyli ocena zadowolenia mieszkańców ze sposobu realizacji Strategii. Sprawozdawczość z wykonania celów Strategii powinna stanowić załącznik do Rocznego raportu o stanie gminy (będącego ustawowym obowiązkiem zgodnie z dyspozycją art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym), gdzie zebrane i przedstawione zostaną informacje od wszystkich partnerów realizujących działania. Dane wskaźnikowe powinny być zbierane w przygotowanym narzędziu .xlsx – „Ocena wskaźnikowa realizacji celów”
- **ewaluacja mid-term Strategii** wykonana w połowie okresu jej realizacji (tj. na koniec 2025 roku) mająca na celu podnoszenie jakości działań poprzez zwiększenie ich adekwatności, skuteczności, użyteczności, efektywności i trwałości. Tym samym ewaluacja to więcej niż ocena wskaźników, która pozwala jedynie ocenić postęp realizacji Strategii. Ewaluacja mid-term daje możliwość wykrycia nieprawidłowości i zagrożeń w realizacji Strategii oraz pozwala wdrożyć konieczne modyfikacje jeszcze przed zakończeniem realizacji procesu. Ewaluacja powinna zostać zrealizowana w formie warsztatów z udziałem władz samorządowych, Partnerów projektów, Centrum koordynacji Smart City, lokalnych środowisk opiniotwórczych oraz interesariuszy projektów. Efektem przeprowadzonej ewaluacji powinien być sporządzony raport podsumowujący

[56] inspirację do opracowania metody stanowił artykuł: A. Musioł-Urbańczyk Metody wspomagające implementację strategii rozwoju jednostki samorządu terytorialnego, Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej2015

wraz z rekomendacjami ewentualnych zmian do Strategii.

Zastosowanie koncepcji mechanizmy wdrażania, monitoringu i ewaluacji, pozawala już na początku na wybór optymalnych projektów oraz w kolejnym etapie na identyfikację czynników, od których zależą przyszłe efekty. Ponadto koncepcja umożliwia ocenę osiągniętych wyników przez zastosowanie wymiernych wskaźników odzwierciedlających poziom realizacji Strategii oraz umożliwia ocenę oddziaływania założonych celów Strategii i ich modyfikację.

3.5.3. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

W związku z długim horyzontem czasowym realizacji Strategii oraz zidentyfikowanymi na etapie opracowania Diagnozy, problemami występującymi w Sierpcu, rekomenduje się opracowanie lub aktualizację dokumentów na poziomie lokalnym:

- opracowanie dokumentów strategicznych i planistycznych w zakresie gospodarowania przestrzenią w mieście (Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta),
- opracowanie dokumentów strategicznych i planistycznych w zakresie gospodarowania wodami oraz ochrony zasobów wodnych (Wieloletni plan modernizacji i rozwoju urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych),
- przygotowanie kompleksowych dokumentów o randze strategicznej, opracowanych i wdrażanych przez władze miasta i podmioty zaangażowane w realizację miejskiej polityki transportowej (np. plany zrównoważonej mobilności miejskiej)
- opracowanie planu adaptacji do zmian klimatu i uwzględnienie go w systemie planowania przestrzennego,
- opracowanie planów (scenariuszy) szybkiego reagowania na wypadek katastrof klimatycznych (powodzie, susze, fale upałów),
- opracowanie planu zaopatrzenia w ciepło i paliwa gazowe,
- aktualizacje istniejących dokumentów, w tym Strategii rozwoju miasta Sierpca w kierunku Smart City.

3.6. ZGODNOŚĆ CELÓW STRATEGII Z NADRZĘDNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Sformułowane w strategii cele strategiczne i operacyjne zostały sformułowane w oparciu o zdefiniowane na etapie diagnozy obszary problemowe, wymagające podjęcia działań.

Przeanalizowaliśmy dokumenty z poziomu europejskiego, krajowego, wojewódzkiego praz lokalnego aby uwzględnić regulacje i rekomendacje w nich zawarte w sformułowanych celach i kierunkach działań dla miasta Sierpc. Poniżej zestawiono i wykazano komplementarność celów strategii z celami innych dokumentów strategicznych.

Tabela 11. Zgodność celów strategii z nadrzędnymi dokumentami

Obszar i cele strategiczne Strategii rozwoju miasta Sierpca na lata 2021-2030 w kierunku Smart City	Cele operacyjne Strategii rozwoju miasta Sierpca na lata 2021-2030 w kierunku Smart City	Dokumenty strategiczny/inny	Cel komplementarny
Gospodarka i rynek pracy **1. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka lokalna, wykorzystująca uwarunkowania, specjalizacje lokalne oraz stymulująca przedsiębiorczość mieszkańców**	**1.1.** Promocja lokalnej przedsiębiorczości, handlu i usług	Priorytety Komisji Europejskiej na lata 2019-2024	Rozwijanie silnej i prężnej bazy gospodarczej Gospodarka, która służy ludziom
		Krajowy Program Odbudowy	Transformacja strukturalna w obszarach kluczowych dla rozwoju polskiej gospodarki – Przemysł 4.0, GOZ
		Krajowy Program Odbudowy	Stworzenie przedsiębiorcom stabilnych warunków do inwestowania
		Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Zwiększenie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze Wzmocnienie regionalnych przewag konkurencyjnych Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym
		Strategia województwa mazowieckiego do 2030 roku - Innowacyjne Mazowsze (Uchwała z dnia 28 października 2013 r.)	Rozwój gospodarki (wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii) Wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa kulturowego oraz walorów środowiska przyrodniczego dla rozwoju gospodarczego regionu i poprawy jakości życia
		Plan rozwoju lokalnego (Uchwała z dnia 21 grudnia 2016 r.)	Rozwój gospodarczy oparty na pełnym wykorzystaniu potencjału gospodarczego i turystycznego miasta
		Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Sierpc z perspektywą do roku 2025 (Uchwała z dnia 19 listopada 2019 r.)	Integracja przedsiębiorczości, promocja środowisk artystycznych i rodzimych rzemieślników oraz zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej obszaru rewitalizacji Sierpca.

Obszar i cele strategiczne Strategii rozwoju miasta Sierpca na lata 2021-2030 w kierunku Smart City	Cele operacyjne Strategii rozwoju miasta Sierpca na lata 2021-2030 w kierunku Smart City	Dokumenty strategiczny/inny	Cel komplementarny
	1.2. Rozwój nowych obszarów przedsiębiorczości	Plan rozwoju lokalnego (Uchwała z dnia 21 grudnia 2016 r.)	Rozwój gospodarczy oparty na pełnym wykorzystaniu potencjału gospodarczego i turystycznego miasta
		Strategia województwa mazowieckiego do 2030 roku - Innowacyjne Mazowsze (Uchwała z dnia 28 października 2013 r.)	Rozwój gospodarki (wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii) Poprawa jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki
	1.3. Wspieranie działań na rzecz aktywizacji zawodowej mieszkańców	Strategia Europa 2020	Zatrudnienie na poziomie 75 proc. wśród osób w wieku 20-64. Spadek liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym o co najmniej 20 mln
		Strategia województwa mazowieckiego do 2030 roku - Innowacyjne Mazowsze (Uchwała z dnia 28 października 2013 r.)	Poprawa jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki
	1.4. Wspieranie innowacyjnych rozwiązań w przemyśle i sektorze publicznym	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego
		Strategia województwa mazowieckiego do 2030 roku - Innowacyjne Mazowsze (Uchwała z dnia 28 października 2013 r.)	Rozwój gospodarki (wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii)
Infrastruktura techniczna i transport **2. Nowoczesna infrastruktura zapewniająca komfort życia mieszkańców i ochronę**	2.1 Utrzymanie dobrej jakości wody poprzez zapewnienie dostępu do systemów wodociągowych i kanalizacyjnych oraz ograniczanie wytwarzanych i deponowanych na składowiskach odpadów	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów
		Krajowy Program Odbudowy	Transformacja strukturalna w obszarach kluczowych dla rozwoju polskiej gospodarki – Przemysł 4.0, GOZ
		Plan gospodarki odpadami dla województwa	Wskazanie kierunków rozwoju polityki zarządzania gospodarką

Obszar i cele strategiczne Strategii rozwoju miasta Sierpca na lata 2021-2030 w kierunku Smart City	Cele operacyjne Strategii rozwoju miasta Sierpca na lata 2021-2030 w kierunku Smart City	Dokumenty strategiczny/inny	Cel komplementarny
		mazowieckiego 2024 (Uchwała z dnia 22 stycznia 2019 roku)	odpadami na terenie województwa mazowieckiego oraz osiągnięcie celów i sprostanie wymaganiom założonym w polityce ochrony środowiska, w tym wynikającej z prawa Unii Europejskiej.
		Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla gminy Sierpc na lata 2012-2016 z perspektywą do 2032 roku (Uchwała z dnia 8 maja 2012)	Spowodowanie oczyszczenia obszaru Gminy Sierpc z zastosowanych, szczególnie w budownictwie, od wielu lat, wyrobów zawierających azbest Wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych mieszkańców powodowanych azbestem oraz ustalenie koniecznych do tego uwarunkowań Spowodowanie sukcesywnej likwidacji oddziaływania azbestu na środowisko i doprowadzenie, w określonym przedziale czasowym, do spełnienia wymogów ochrony środowiska
	2.2 Zwiększanie dostępności i efektywności komunikacyjnej miasta	Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2030 (Uchwała z dnia 3 listopada 2014)	Miasto Sierpc pełni rolę punktu przesiadkowego integrującego przewozy o znaczeniu gminnym, które obejmują swym zasięgiem jedną/dwie gminy oraz dedykowane są do obsługi komunikacyjnej wybranych miast powiatowych. Rozwój publicznego transportu zbiorowego w województwie mazowieckim uwzględnia możliwość uruchomienia w ramach użyteczności publicznej na terenie województwa mazowieckiego linii R91 łączącej Miasto Nasielsk z granicą województwa – Skępe, przecinającą Miasto Sierpc.
		Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla powiatu sierpeckiego (Uchwała z dnia 12 listopada 2015 r.)	Zaplanowanie oferty publicznego transportu zbiorowego tak, aby spełniał oczekiwania mieszkańców powiatu sierpeckiego przy jednoczesnym zachowaniu odpowiedniego standardu jakości oraz wydajności systemu transportowego Budowa nowych i modernizacja istniejących przystanków oraz ich wyposażenie w stojaki (parkingi)

Obszar i cele strategiczne Strategii rozwoju miasta Sierpca na lata 2021-2030 w kierunku Smart City	Cele operacyjne Strategii rozwoju miasta Sierpca na lata 2021-2030 w kierunku Smart City	Dokumenty strategiczny/inny	Cel komplementarny
			rowerowe Bike&Ride na obszarze powiatu sierpeckiego.
		Strategia województwa mazowieckiego do 2030 roku - Innowacyjne Mazowsze (Uchwała z dnia 28 października 2013 r.)	Poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowanie ładu przestrzennego
	2.3 Poprawa efektywności energetycznej infrastruktury miejskiej	Program ochrony środowiska Gminy Miasto Sierpc do 2022 r. (Uchwałą z dnia 18 kwietnia 2018 r.)	Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatycznych.
		Strategia województwa mazowieckiego do 2030 roku - Innowacyjne Mazowsze (Uchwała z dnia 28 października 2013 r.)	Zapewnienie gospodarce regionu zdywersyfikowanego zaopatrzenia w energię przy zrównoważonym gospodarowaniu zasobami środowiska
		Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Sierpc z perspektywą do roku 2025 (Uchwała z dnia 19 listopada 2019 r.)	Integracja przedsiębiorczości, promocja środowisk artystycznych i rodzimych rzemieślników oraz zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej obszaru rewitalizacji Sierpca
	2.4 Rozwój cyfryzacji służący mieszkańcom	Priorytety Komisji Europejskiej na lata 2019-2024	Europa na miarę ery cyfrowej
		Krajowy Program Odbudowy	Zwiększanie popytu na rozwiązania cyfrowe w sferze publicznej, w gospodarce i w społeczeństwie Zapewnienie powszechnego dostępu do szybkiego internetu – rozwój infrastruktury sieciowej
Środowisko naturalne **3 Komfort i bezpieczeństwo mieszkańców w wymiarze środowiskowym**	3.1 Racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi	Priorytety Komisji Europejskiej na lata 2019-2024	Budowanie neutralnej klimatycznie, ekologicznej, sprawiedliwej i socjalnej Europy Europejski Zielony Ład
		Krajowy Program Odbudowy	Zrównoważone wykorzystanie środowiska naturalnego
		Krajowy Program Odbudowy	Transformacja strukturalna w obszarach kluczowych dla

Obszar i cele strategiczne Strategii rozwoju miasta Sierpca na lata 2021-2030 w kierunku Smart City	Cele operacyjne Strategii rozwoju miasta Sierpca na lata 2021-2030 w kierunku Smart City	Dokumenty strategiczny/inny	Cel komplementarny
			rozwoju polskiej gospodarki – Przemysł 4.0, GOZ
		Program ochrony środowiska Gminy Miasto Sierpc do 2022 r. (Uchwałą z dnia 18 kwietnia 2018 r.)	Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej.
	3.2 Ochrona krajobrazu oraz racjonalne gospodarowanie przestrzenią	Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski Zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego
		Plan rozwoju lokalnego (Uchwała z dnia 21 grudnia 2016 r.)	Poprawa ładu przestrzennego miasta oraz stanu środowiska naturalnego poprzez inwestycje w infrastrukturę techniczną
		Program ochrony środowiska Gminy Miasto Sierpc do 2022 r. (Uchwałą z dnia 18 kwietnia 2018 r.)	Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej.
		Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Sierpc z perspektywą do roku 2025 (Uchwała z dnia 19 listopada 2019 r.)	Obszar rewitalizacji architektoniczna – perełka miasta i atrakcyjne miejsce zamieszkania.
	3.3 Przystosowanie do zmian klimatu, łagodzenie ich skutków i poprawa jakości powietrza	Krajowy Program Odbudowy	Poprawa warunków dla rozwoju odnawialnych źródeł energii Poprawa warunków dla rozwoju technologii wodorowych i innych paliw alternatywnych Czyste powietrze
		Program Ograniczenia Niskiej Emisji dla Gminy Miasta Sierpca (Uchwała z dnia 13 marca 2019 r.)	Osiągnięcie efektu ekologicznego w postaci redukcji pyłu PM10 i PM2,5
		Program ochrony środowiska Gminy Miasto	Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa

Obszar i cele strategiczne Strategii rozwoju miasta Sierpca na lata 2021-2030 w kierunku Smart City	Cele operacyjne Strategii rozwoju miasta Sierpca na lata 2021-2030 w kierunku Smart City	Dokumenty strategiczny/inny	Cel komplementarny
		Sierpc do 2022 r. (Uchwałą z dnia 18 kwietnia 2018 r.)	energetycznego w kontekście zmian klimatycznych. Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń emitowanych do powietrza. Poprawa jakości powietrza i klimatu.
		Program ochrony powietrza dla stref w województwie mazowieckim, w których zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu	Poprawa jakości powietrza w regionie oraz dotrzymanie norm jakości powietrza określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dn. 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu.
		Uchwała w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa mazowieckiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Uchwała z dnia 24 października 2017 r.)	Wyeliminowanie nieekologicznych kotłów opalanych paliwem stałym, jak również ograniczenie spalania niskiej jakości paliw.
		Strategia Europa 2020	Spadek emisji gazów cieplarnianych o 20 proc. w stosunku do poziomu z 1990 roku, 20 proc. energii pochodzi ze źródeł odnawialnych, wzrost efektywności energetycznej o 20 proc.
Sfera społeczna **4 System usług publicznych zapewniający komfort i bezpieczeństwo mieszkańców w wymiarze społecznym, kulturowym, zdrowotnym**	4.1 Ochrona dziedzictwa historycznego oraz wzmocnienie roli kultury w procesach rozwoju społecznego i gospodarczego	Strategia rozwiązywania problemów społecznych powiatu sierpeckiego w latach 2013-2023 (Uchwała z dnia 28 lutego 2013 r.)	Zintegrowany system wsparcia rodziny, ograniczanie skutków bezrobocia, aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem, partnerstwo na rzecz aktywności społecznej.
		Strategia województwa mazowieckiego do 2030 roku - Innowacyjne Mazowsze (Uchwała z dnia 28 października 2013 r.)	Wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa kulturowego oraz walorów środowiska przyrodniczego dla rozwoju gospodarczego regionu i poprawy jakości życia
		Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Sierpc z perspektywą do roku 2025	Wzmocnienie spójności społecznej i kapitału społecznego na obszarze rewitalizacji

Obszar i cele strategiczne Strategii rozwoju miasta Sierpca na lata 2021-2030 w kierunku Smart City	Cele operacyjne Strategii rozwoju miasta Sierpca na lata 2021-2030 w kierunku Smart City	Dokumenty strategiczny/inny	Cel komplementarny
		(Uchwała z dnia 19 listopada 2019 r.)	
	4.2 Rozwój infrastruktury oraz kreowanie spójnej oferty w zakresie kultury, sportu, rekreacji i wypoczynku, wzmacniających atrakcyjność osadniczą i turystyczną gminy.	Plan rozwoju lokalnego (Uchwała z dnia 21 grudnia 2016 r.)	Wzmocnienie kapitału społecznego i rozwój infrastruktury społecznej
		Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Sierpc z perspektywą do roku 2025 (Uchwała z dnia 19 listopada 2019 r.)	Aktywne spędzanie wolnego czasu na obszarze rewitalizacji - Międzypokoleniowe strefy rekreacji. Wzmocnienie spójności społecznej i kapitału społecznego na obszarze rewitalizacji.
	4.3 Poprawa dostępu do kształcenia dzieci i młodzieży	Krajowy Program Odbudowy	Wzmocnienie potencjału sektora nauki do współpracy z przedsiębiorstwami oraz usprawnienie transferu wiedzy i innowacji do gospodarki/ Efektywne instytucje na rzecz rynku pracy
		Strategia Europa 2020	Poniżej 10 proc. uczniów kończy przedwcześnie edukację, co najmniej 40 proc. osób w wieku 30-34 ma wyższe wykształcenie.
		Strategia rozwiązywania problemów społecznych powiatu sierpeckiego w latach 2013-2023 (Uchwała z dnia 28 lutego 2013 r.)	Zintegrowany system wsparcia rodziny, ograniczanie skutków bezrobocia, aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem, partnerstwo na rzecz aktywności społecznej.
	Cel 4.4 Rozwój infrastruktury społecznej sprzyjający włączeniu społecznemu	Plan rozwoju lokalnego (Uchwała z dnia 21 grudnia 2016 r.)	Wzmocnienie kapitału społecznego i rozwój infrastruktury społecznej
		Strategia rozwiązywania problemów społecznych powiatu sierpeckiego w latach 2013-2023 (Uchwała z dnia 28 lutego 2013 r.)	Zintegrowany system wsparcia rodziny, ograniczanie skutków bezrobocia, aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem, partnerstwo na rzecz aktywności społecznej.
		Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Sierpc z perspektywą do roku 2025	Aktywne spędzanie wolnego czasu na obszarze rewitalizacji - Międzypokoleniowe strefy rekreacji.

Obszar i cele strategiczne Strategii rozwoju miasta Sierpca na lata 2021-2030 w kierunku Smart City	Cele operacyjne Strategii rozwoju miasta Sierpca na lata 2021-2030 w kierunku Smart City	Dokumenty strategiczny/inny	Cel komplementarny
		(Uchwała z dnia 19 listopada 2019 r.)	Wzmocnienie spójności społecznej i kapitału społecznego na obszarze rewitalizacji.
	4.5 Poprawa dostępu do opieki zdrowotnej	Krajowy Program Odbudowy	Zwiększenie dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych
	4.6 Poprawa działalności w zakresie opieki społecznej	Strategia Europa 2020	Spadek liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym o co najmniej 20 mln
		Krajowy Program Odbudowy	Zwiększenie dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych Wzrost dostępności leków
		Plan rozwoju lokalnego (Uchwała z dnia 21 grudnia 2016 r.)	Wzmocnienie kapitału społecznego i rozwój infrastruktury społecznej
		Strategia rozwiązywania problemów społecznych powiatu sierpeckiego w latach 2013-2023 (Uchwała z dnia 28 lutego 2013 r.)	Zintegrowany system wsparcia rodziny, ograniczanie skutków bezrobocia, aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem, partnerstwo na rzecz aktywności społecznej.

4. MOŻLIWE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Ważnym źródłem realizacji strategii samorządów są środki zewnętrzne, przede wszystkim unijne. System finansowania Strategii dla Miasta Sierpca będzie montażem środków finansowych pochodzących z różnych źródeł: środków własnych, środków wojewódzkich, krajowych czy unijnych.

Jednym z istotnych źródeł dodatkowego finansowania będą środki pochodzące z UE

przyznawane w ramach programów operacyjnych, których realizację planuje się na lata 2021-2027, w tym regionalny program operacyjny. Przy realizacji strategicznych przedsięwzięć będzie również możliwość korzystania z finansowania w ramach krajowych programów operacyjnych, których zakres interwencji będzie wynikał z celów określonych w rozporządzeniach unijnych, a także z dokumentów strategicznych, w szczególności Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju, Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 i zintegrowanych strategiach sektorowych. Krajowe programy operacyjne będą wspierać te cele Strategii, które będą z nimi zgodne.

Środki własne

Na finansowanie działań wynikających ze strategii miasto może przeznaczyć środki finansowe gminy pochodzące z podatków i opłat lokalnych, z udziału w podatku dochodowym osób fizycznych i osób prawnych, z dochodów majątkowych takich jak sprzedaż, dzierżawa lub najem itp. Dochody te są różne w zależności od zasobności gminy. Jednakże z reguły nie są wystarczające do pokrycia potrzeb inwestycyjnych. Dlatego też pozostała część musi zostać pozyskana ze źródeł zewnętrznych w postaci różnego rodzaju dotacji, kredytów bankowych lub środków z budżetu województwa oraz Państwa. Można również wykorzystać środki własne jako rodzaj zabezpieczenia w przypadku korzystania z montaży finansowych dotacji i pożyczek.

Bardzo ważnym elementem finansowania z wykorzystaniem środków własnych jest finansowanie działań rozwojowych przez środki prywatne, które mogą zostać wykorzystane do współfinansowania projektów lub w formule partnerstwa publiczno-prywatnego. Mogą to być również bezpośrednie inicjatywy sektora

prywatnego, w szczególności przedsiębiorców. Finansowanie inicjatyw odbywać się może w modelu multifinansowym np.: wspólne projekty z uczelniami, przedsiębiorstwami, franchising czy leasing.

Środków z budżetu innych jednostek samorządy terytorialnego

Jednym z najistotniejszych źródeł finansowania są środki Województwa mazowieckiego na samorządowe programy wsparcia. W roku 2021 na ten cel przeznaczono blisko 250 mln zł. Z czego największa część, 151 mln zł, wspomoże działania związane z równomiernym rozwojem Mazowsza, a w tym 95 mln zł będzie przeznaczona na nowe projekty samorządów. Szczegóły odnośnie naborów powinny być śledzone na stronie *www.mazowia.pl.*

Środki krajowe

Na finansowanie przedsięwzięć związanych z rozwojem miasta można pozyskać środki z budżetu Państwa w ramach Państwowych funduszy celowych. Są to między innymi:

- Fundusz Rozwoju Dróg,
- Fundusz Termomodernizacji i remontów realizacji przez Bank Gospodarstwa Krajowego,
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Wojewódzki Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie .

Dodatkowe formy wsparcia dostępne w ramach specjalnych linii budżetowych, np. tarczy antykryzysowych.

Fundusz Rozwoju Dróg

Źródła finansowania Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg to wpłaty pochodzące z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW), dotacje z budżetu państwa (w tym z części budżetu, której dysponentem jest Minister Obrony Narodowej), Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe oraz z zysku jednoosobowych spółek Skarbu Państwa i spółek, w których wszystkie akcje (udziały) są własnością Skarbu Państwa. Ponadto Fundusz może zostać zasilony środkami pochodzącymi z przekazania skarbowych papierów wartościowych, a także dobrowolnych wpłat na rzecz Funduszu np. przez spółki, w których udziały albo akcje posiada Skarb Państwa[57].

W ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg, środki przekazywane są na zasadach konkursowych, głównie na dofinansowanie budowy, przebudowy i remontu dróg powiatowych i gminnych. Wsparcie będzie przyznawane na podstawie wniosków o dofinansowanie, składanych przez jednostki samorządu terytorialnego w ramach naborów przeprowadzanych na terenie każdego województwa. Za przeprowadzenie naboru oraz późniejszą ocenę wniosków o dofinansowanie będą odpowiadać wojewodowie. Warunkiem uzyskania dofinansowania jest złożenie przez właściwego zarządcę drogi wniosku o dofinansowanie u wojewody i spełnienie kryteriów kwalifikacyjnych. Kryteria oceny wniosków określone są w ustawie o Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg i wskazują szereg przesłanek, które powinny zostać wzięte pod uwagę przez komisję dokonującą oceny wniosku.

Wysokość dofinansowania ze środków RFRD na zadania powiatowe i gminne będzie uzależniona od dochodów danej jednostki samorządu terytorialnego: im niższy dochód podatkowy jednostek samorządu terytorialnego, tym większa wartość dofinansowania, przy czym maksymalne dofinansowanie będzie mogło wynieść aż do 80% kosztów realizacji zadania.

Narodowy Fundusz Ochrony środowiska i gospodarki wodnej

Podstawą do przyjmowania i rozpatrywania wniosków o dofinansowanie w Narodowym Funduszu są programy priorytetowe, które określają m.in. formy i warunki dofinansowania oraz szczegółowe kryteria wyboru przedsięwzięć. Zarządzanie finansami NFOŚiGW przez programy priorytetowe gwarantuje transparentny, obiektywny i bezstronny proces przyznawania dofinansowania. W ramach obecnie realizowanych programów na rok 2021 realizowanych jest szereg naborów dla jednostek samorządu. Dofinansowanie może być realizowane w ramach priorytetów:

- Adaptacja do zmian klimatu i ochrona wód przed zanieczyszczeniami:
    - Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach,
    - Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczanie skutków zagrożeń środowiska
    - Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych
- Racjonalne gospodarowanie odpadami i ochrona powierzchni ziemi
    - Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie
- Sprawiedliwa Transformacja – w tym część programów jest dopiero w przygotowaniu
    - Lokalny Kompas Klimatyczny – w przygotowaniu
    - Nowa Energia
- Zeroemisyjny system energetyczny
- Zeroemisyjny transport

[57] https://www.gov.pl/web/infrastruktura/rzadowy-fundusz-rozwoju-drog---dawniej-fundusz-drog-samorzadowych

- Różnorodność biologiczna, edukacja i monitoring środowiska

Wiele z programów jest w fazie przygotowania i będą dostępne po wyznaczeniu zasad finansowania, celów i zakresu inwestycji. Szczegółowe informacje można uzyskać:

http://www.nfosigw.gov.pl/oferta-finansowania

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Jednostka finansuje działania związane z ochroną środowiska. Corocznie opracowywane priorytety finansowania pozwalają na finansowanie działań JST w ramach przedsięwzięć związanych z:

- Edukacją ekologiczną
- Przedsięwzięć z zakresu ochrony powietrza wspierających m.in. działalność ochotniczych straży pożarnych (na 2021 rok), ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza, modernizacji źródeł ciepła czy modernizacji źródeł energii.
- Ochroną przyrody,
- Ochroną wód,
- Ochrony ziemi,
- Monitoringu środowiska,
- Nadzwyczajnych zagrożeń środowiska.

Wszystkie nabory są realizowane w sposób stały lub konkursowy, a także w ramach ogłaszanych programów finansowania.

Wojewódzki Fundusz obsługuje również program Czyste powietrze dotyczący ograniczenie emisji do atmosfery szkodliwych substancji, które powstają na skutek ogrzewania domów jednorodzinnych słabej jakości paliwem w przestarzałych domowych piecach. Program skierowany jest głównie do osób fizycznych.

Środki zagraniczne

Najistotniejszym źródłem finansowania rozwoju lokalnego są Fundusze Europejskie w ramach polityki spójności Unii Europejskiej, w szczególności Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego oraz Fundusz Spójności. Obecnie jesteśmy na przełomie, gdy kończy się perspektywa finansowa (Wieloletnie Ramy Finansowe – WRF)) UE na lata 2014-2021 i na ukończeniu są prace nad nową perspektywa finansową 2021-2027. Przygotowany został Projekt Umowy Partnerstwa, który po akceptacji przez Radę Ministrów będzie stanowić mandat negocjacyjny pomiędzy Polską a Komisją Europejską co do zakresu interwencji Funduszy Europejskich.

W nowej perspektywie z WRF oraz z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności (RRF) Polska ma otrzymać 170 mld euro.

Fundusz Odbudowy (Next Generation EU)

Jest odpowiedzią Unii Europejskiej na nowe zagrożenia i wyzwania, jakie spowodowała pandemia. Ma dwa główne cele:

- odbudowę i przywracanie odporności gospodarek UE na ewentualne kryzysy,
- przygotowanie na przyszłe, nieprzewidziane okoliczności.

Największą częścią Funduszu Odbudowy jest Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF - Recovery and Resilience Facility). Fundusz składa się też z mniejszych programów. W Polsce opracowany został Krajowy Plan Odbudowy, który jest dokumentem obowiązkowym do uzyskania wsparcia w wysokości 58,1 mld euro. Czas na wykorzystanie tej puli finansowej wyznaczony został do 2026 roku.

Środki w ramach Krajowego Panu Odbudowy będą przeznaczane na:

- Transformacja cyfrowa,
- Odporność i konkurencyjność gospodarki,
- Energia i zmniejszenie energochłonności,
- Dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia,
- Zielona i inteligentna mobilność.

To również pieniądze na inwestycje infrastrukturalne, na przykład kolej i drogi.

Między innymi w ramach KPO planuje się systemowe wsparcie JST w procesie przygotowania gminnych planów ogólnych zagospodarowania przestrzennego. Dodatkowo realizowane będą działania w ramach sieci współpracy JST i wymiany wiedzy dotyczącej rozwiązań prośrodowiskowych i zielonych w ramach projektu Partnerska Inicjatywa Miast.

Szereg reform i inwestycji przyczyni się do wsparcia JST w realizacji innowacyjnych rozwiązań i budowy potencjału gmin i miast w perspektywie do 2026 roku.

Szczegółowe informacje:

https://www.gov.pl/web/planodbudowy

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS)

Następca Programu Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ). Program przyczyni się do rozwoju gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska oraz przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu. FEnIKS wesprze również inwestycje transportowe oraz dofinansuje ochronę zdrowia i dziedzictwo kulturowe.

Inwestycje w infrastrukturę energetyczną mają przynieść poprawę jakości i bezpieczeństwa funkcjonowania sieci elektroenergetycznych oraz rozwój inteligentnych sieci gazowych i wzrost ich znaczenia w nowoczesnym, zielonym systemie energetycznym. Inwestycje w sektorze środowiska mają przyczynić się do większej odporności na zmiany klimatu (w tym na susze i powodzie) oraz ochronę dziedzictwa przyrodniczego (wzrost zdolności retencyjnych oraz poprawę systemów monitorowania i zarządzania kryzysowego).

W Programie zaplanowane są inwestycje dążące do poprawy gospodarowania wodą pitną oraz ściekami komunalnymi, a także odpadami komunalnymi. Dodatkowo planuje się wzmocnić ochronę bioróżnorodności i naturalnych ekosystemów oraz rozwijać systemy monitorowania zasobów przyrodniczych, aby ułatwić ich ochronę.

Dążąc do zmniejszenia emisji w transporcie, rozwijany będzie transport szynowy, w tym w miastach, dostępność komunikacji zbiorowej, a także alternatywne wobec dróg łańcuchy logistyczne (porty morskie, drogi wodne śródlądowe, przewozy intermodalne).

W sektorze kultury planowane są działania mające na celu ochronę zabytków o światowym i krajowym znaczeniu zarówno ruchomych i nieruchomych.

Formy wsparcia przewidziane w trakcie programu to: dotacje, instrumenty finansowe i łączące pożyczki i dotacje. Korzystać z nich będą mogły zarówno jednostki samorządowe jak i szereg beneficjentów z sektorów zdrowia, służb publicznych, transportu, przemysłu i pozarządowych.

Sumaryczny budżet na program wynosi 25 md euro. Obecnie program jest do konsultacjach społecznych w kolejnej fazie uzgadniania dla nowej perspektywy finansowej.

Szczegółowe informacje dostępne:

www.pois.gov.pl

Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027 (FERC)

Nowy program finansowania zastępujący program Polska Cyfrowa. Program Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy będzie koncentrował się przede wszystkim na zwiększeniu dostępu do ultraszybkiego internetu szerokopasmowego. FERC będzie wspierał inwestycje z zakresu budowy, rozbudowy lub przebudowy infrastruktury telekomunikacyjnej. Szybki internet będzie doprowadzany nie tylko do gospodarstw domowych i przedsiębiorstw, ale także do urzędów, szkół, szpitali czy instytucji kultury.

Kolejnym priorytetem programu będzie zwiększenie jakości i dostępności e-usług publicznych, w tym zdrowotnych. Fundusze unijne pomogą udostępnić nowoczesne usługi cyfrowe, które pozwolą na załatwienie spraw obywateli i przedsiębiorców w formie elektronicznej. Działania FERC będą m.in. nakierowane na rozwój i wdrożenie nowych e-usług z obszaru zdrowia, finansów czy sprawiedliwości. Ważnym obszarem

wsparcia będzie także cyfryzacja procesów administracyjnych, dzięki czemu poszerzy się zakres spraw możliwych do załatwienia online. Z punktu widzenia miasta Sierpc pozwoli to na pozyskanie środków na rozwój infrastruktury cyfrowej w gminie i w jednostkach samorządowych.

Program kierowany jest w szczególności do przedsiębiorców, administracji samorządowej, organizacji pozarządowych, podmiotów szkolnictwa wyższego i nauki, podmiotów leczniczych i instytucji kultury.

Budżet programu to około 2 mld euro i rozdysponowany będzie w postaci dotacji celowych.

Szczegółowe informacje odnośnie programu:

https://www.polskacyfrowa.gov.pl

Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG)

Program jest kontynuacją dwóch wcześniejszych programów: Innowacyjna Gospodarka 2007-2013 (POIG) oraz Inteligentny Rozwój 2014-2020 (POIR). FENG będzie wspierał realizację projektów badawczo-rozwojowych, innowacyjnych oraz takich, które zwiększają konkurencyjność polskiej gospodarki. Z programu będą mogli skorzystać m.in. przedsiębiorcy, instytucje z sektora nauki, konsorcja przedsiębiorstw oraz instytucje otoczenia biznesu, w szczególności ośrodki innowacji.

Program ten jednak jest skierowany głównie do sektor przemysłu, nauki, oraz instytucji otoczenia biznesu.

Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS)

następca Programu Wiedza Edukacja Rozwój (POWER). Główne obszary działania FERS to: praca, edukacja, zdrowie oraz dostępność. W programie FERS będzie realizowane wsparcie na rzecz m.in. poprawy sytuacji osób na rynku pracy, zwiększenia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, zapewnienia opieki nad dziećmi, podnoszenia jakości edukacji i rozwoju kompetencji, integracji społecznej, rozwoju usług społecznych i ekonomii społecznej oraz ochrony zdrowia.

W ramach programu będzie można realizować inwestycje, które będą wzmacniały system ochrony zdrowia i edukacji, wpływały na kształcenie kadr gospodarki i poprawiały dostępność usług publicznych co jest szczególnie ważne w przypadku samorządów lokalnych. Dodatkowo zapewnione zostanie wsparcie w zakresie realizacji polityki społecznej w obszarach integracji społecznej, usług społecznych i ekonomii społecznej, a także zwiększenia dostępu do opieki na najmłodszymi dziećmi.

Program skierowany jest w szczególności do jednostek samorządu terytorialnego, ale również partnerów społecznych, instytucji pozarządowych, podmiotów i jednostek systemu opieki zdrowotnej i jednostek naukowych.

Wsparcie finansowe realizowane będzie głownie w formie dotacji. Program obecnie jest w fazie konsultacji i uzgodnień.

Szczegółowe informacje:

https://www.power.gov.pl/

Program Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027

Kontynuacja wsparcia makroregionu Polski Wschodniej oferowanego w dwóch ostatnich perspektywach UE 2007-2013 oraz 2014-2020). Zakres terytorialny Programu rozszerzono teraz o region NUTS-2 mazowiecki regionalny.

Głównym celem programu jest utrwalenie warunków sprzyjających konkurencyjności makroregionu oraz wyższej jakości życia w Polsce Wschodniej. Między innymi Program skupiać się będzie na:

- wzmacnianiu konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw,
- podniesieniu jakości życia mieszkańców przez ochronę klimatu,
- zwiększeniu dostępności trans-portowej makroregionu,
- aktywizacji kapitału społecznego oraz wzroście wykorzystania potencjału turystyki.

Program ten jest przeznaczony właśnie dla jednostek samorządu terytorialnego, zarządzających obiektami użyteczności publicznej, przedsiębiorstw w tym mikro i makro przedsiębiorców. Jednak z efektów programu korzystać będą wszyscy mieszkańcy makroregionu oraz m.in. inwestorzy i odwiedzający go turyści.

Budżet programu to około 2,5 mld euro.

Program jest w fazie dalszych uzgodnień.

Szczegółowe informacje dostępne są:

https://www.polskawschodnia.gov.pl

Horyzont Europa na lata 2021-2027

Jest następcą horyzontu 2020. Budżet jego jest większy od poprzednika i wynosi ok. 95,5 mld Euro. Finansowane projekty dotyczą 3 głównych wzajemnie wspierających się priorytetów: doskonała baza naukowa, wiodąca rola w przemyśle oraz wyzwania społeczne. W efekcie projektów Europa ma stać się ekologiczna, zdrowa i odporna. Informacje o naborach oraz punkty konsultacyjne można znaleźć na stronie *www.kpk.gov.pl* . Pierwsze konkursy w tym programie mają być ogłoszone w kwietniu 2021 r.

Mechanizm Finansowy EOG i Norweski Mechanizm Finansowy 2014-2021 (tzw. Fundusze Norweskie)

Bezzwrotna pomoc finansowa oferowana przez kraje darczyńców Islandię, Norwegię i Liechtenstein przeznaczoną dla nowych krajów, które weszły do Unii Europejskiej i jednocześnie przystąpiły do Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) po 2003 roku. W zamian za pomoc państwa darczyńcy mają otwarty dostęp do rynku wewnętrznego UE, mimo że nie są jej członkami. Głównym celem programu jest zmniejszenie różnic ekonomicznych i społecznych w obrębie EOG oraz wzmacnianie relacji pomiędzy krajami darczyńcami i krajami bebeficjentami. Nabory dostępne są na stronie *www.eog.gov.pl*

.

SPIS TABEL

Tabela 1. Ocena podaży na usługi opieki w przedszkolach i żłobkach w Sierpcu i miastach referencyjnych w 2019 roku 17

Tabela 2. Analiza SWOT obszaru gospodarka i rynek pracy 29

Tabela 3. Analiza SWOT obszaru infrastruktura i transport 31

Tabela 4. Analiza SWOT obszaru środowisko naturalne 33

Tabela 5. Analiza SWOT obszaru sfera społeczna 35

Tabela 6. Lista celów strategicznych i operacyjnych 38

Tabela 7. Cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań w obszarze gospodarka i rynek pracy 42

Tabela 8. Cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań w obszarze infrastruktura i transport . 56

Tabela 9. Cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań w obszarze środowisko naturalne 68

Tabela 10. Cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań w obszarze sfera społeczna 74

Tabela 11. Zgodność celów strategii z nadrzędnymi dokumentami 93

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Trzy poziomy rozwoju inteligentnych miast zdefiniowane przez stratega miejskiego Boyda Cohena 3

Rysunek 2. Położenie Gminy Miasto Sierpc 6

Rysunek 3. Mapa stref funkcjonalno-przestrzennych miasta Sierpc 7

Rysunek 4. Lokalizacja instytucji i obiektów pożyteczności publicznej w Sierpcu 7

Rysunek 5. Długość ścieżek rowerowych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w Sierpcu i miastach referencyjnych w 2019 roku 8

Rysunek 6. Zużycie wody w gospodarstwach domowych prze jednego mieszkańca w Sierpcu i miastach referencyjnych 9

Rysunek 7. Struktura poboru wody w Sierpcu 9

Rysunek 8. Udział mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej w Sierpcu i miastach referencyjnych 10

Rysunek 9. Ulotka informacyjna dla mieszkańców Sierpca prezentująca zasady segregacji odpadów 10

Rysunek 10. Cele w zakresie przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych 10

Rysunek 11. Stopień gazyfikacji Sierpca i miast referencyjnych 11

Rysunek 12. Udział odbiorców gazu ogrzewających mieszkania gazem w stosunku do liczby odbiorców gazu 11

Rysunek 13. Zmiana liczby ludności w Sierpcu w latach 2015-2019 13

Rysunek 14. Ruch naturalny w Sierpcu w latach 2015-2019 13

Rysunek 15. Migracje w Sierpcu w latach 2015-2019 14

Rysunek 16. Prognoza liczby ludności Sierpca w 2030 roku 14

Rysunek 17. Wskaźnik przyrostu naturalnego w 2019 roku 14

Rysunek 18. Prognoza liczby ludności w 2030 roku w Sierpcu i miastach referencyjnych 14

Rysunek 19. Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym w 2019 roku 15

Rysunek 20. Odsetek mieszkańców po 65 roku życia 15

Rysunek 21. Wskaźniki liczby organizacji pozarządowych 15

Rysunek 22. Udział środków przeznaczonych na realizację zadań publicznych spośród poszczególnych obszarów tematycznych w latach 2015-2019 16

Rysunek 23. Frekwencja w wyborach samorządowych w 2018 roku 16

Rysunek 24. Liczba przedszkoli i żłobków w Sierpcu i miastach referencyjnych w 2019 roku 16

Rysunek 25. Liczba miejsc w przedszkolach i żłobkach w Sierpcu i miastach referencyjnych w 2019 roku 17

Rysunek 26. Udział uczniów uczęszczających do poszczególnych typów szkół ponadpodstawowych w Sierpcu w latach 2017-2019 17

Rysunek 27. Zdawalność egzaminów maturalnych w Sierpcu i miastach referencyjnych w 2019 roku 18

Rysunek 28. Liczba podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców w Sierpcu i miastach referencyjnych 21

Rysunek 29. Udział sektora prywatnego i publicznego wśród przedsiębiorstw wpisanych do rejestru REGON 21

Rysunek 30. Udział klas wielkości podmiotów gospodarczych w Sierpcu w 2019 roku 21
Rysunek 31. Stopa bezrobocia w Sierpcu i miastach referencyjnych 22
Rysunek 32. Dochód gmin per capita w Sierpcu i gminach referencyjnych 23
Rysunek 33. Wynik finansowy Sierpca w latach 2015-2019 23
Rysunek 34. Wynik operacyjny Sierpca w latach 2015-2019 23
Rysunek 35. Plan wydatków i dochodów w Sierpcu według WPF na lata 2021-2031 24
Rysunek 36. Wizja rozwoju Sierpca w 2030 roku według mieszkańców 28